Engel Edit

Tanulópénz

Regény : „Tanulópénz”
Szerző : Engel Edit

Minden jog fenntartva a következőkre kiterjedően: film, rádió és televízió, fotomechanikus reprodukció, hangfelvételek, elektronikus média, fordítás és újranyomtatás.

Korrektúra, lektorálás : Juhászné Sebestyén Andrea, tanár.

Borító és elektronikus kiadás: Daniela Knüppel
daniela.knueppel@gmx.net

ISBN 978-963-12-5634-5

Copyright Engel Edit

©Engel Edit 2016

©EE-self-publishing 2016

Honlap: www.engeledit.com

Engel Edit

Tanulópénz

Copyright Engel Edit

Renátának és Matyinak
szívem teljes szeretetével

Copyright Engel Edit

1.Oldás

Kornéllal, a volt férjemmel ülök a teraszon, kávézunk, a gyerekek a szobáikban. Süt az októberi nap, előttünk a kert, Bécsben idén gyönyörű az ősz. Épp bejelentette, újra nősülni fog. Tíz éve váltunk el, eddig egyikünknek sem volt új élettársa, két gyermekünk természetesnek vette, hogy ők mindkettőnk életközpontja. Ez bevált, mert Lina a borotvaéles esze, Matyi a Down-kórra jellemző csalhatatlan intuíciója miatt túlzottan érzékeny és sebezhető.

Házasságunk még odahaza, Nagyváradon, konkrétan a fogyatékkal született második gyerek után kimúlt, a Bécsben bekövetkezett válás békés volt, Kornél lemondott a gyerekekről, tele volt bizakodással, kivándorol Amerikába, ez volt minden álma. Aztán, mint megannyi magasba szárnyaló tervéből, ebből sem lett semmi, maradt Bécsben. Szabadideje egy részét a gyerekekkel tölti, többnyire hétvégeken, a magyarországi falusi házban, amit a válásunk után vásároltam, és ahol most anyám él. Szereti anyám főztjét, jár a gyerekekkel strandolni meg biciklizni, viszi Linát autóval a lovardába, kényelmes megoldás, az ő fix munkaideje meg az én előre nem látható, hétvégeken is gyakran igényelt hatósági tolmács tevékenységem kombinációja, valamelyikünk mindig a gyerekek mellett van.

Amikor ma belépett az ajtón, láttam az arcán, fontos közlendője van, de nem tudja, hogyan kezdjen hozzá. Ilyenkor mindenfelé néz, csak a szemembe nem. Végül kibökte: megismert egy nőt, elveszi feleségül.

- Mióta elváltunk sok nőt megismertél, és eszedbe sem jutott újra nősülni, most mi a különbség?- kérdezem.

- Másképp nem jöhet ide, csak házassági papírral - feleli.

- Szóval román import? – szögezem le.

Copyright Angel Edit

- Igen, bukaresti - meséli boldogan - bukarestiesen beszél, jólesik hallgatni.

Ráadásul kicsi, majdnem egy fejjel alacsonyabb nála - de főleg énnálam, gondolok vissza az évekre, mikor behúzott nyakkal és lapos sarkú cipővel próbáltam enyhíteni a zavarán, hogy kettőnk közül én vagyok a magasabb. A nő nem túl szép, nem fogja elbízni magát, ami azért is jó, mert hozzá képest elég fiatal, magyarázza lelkesen. Interneten ismerkedtek meg, egy,,noi doi" (mi ketten) elnevezésű román portálon, először csak leveleztek, aztán rendszeresen találkoztak Aradon, ahová ő Bécsből, a nő meg Bukarestből utazott le. Most már rendezni akarják a házasságkötést, mert a nő csak így kaphat osztrák letelepedést.

Ömlik belőle a szó. A nőnek nincs egyetemi végzettsége, aminek ő külön örül, mert nem kell még egy olyan ambiciózus értelmiségi feleség, aki nem tud főzni. Elmosolyodom, ez már szállóige volt a családban, bármikor szóba került valami szakmai sikerem, Kornél sohasem mulasztotta el megjegyezni, hogy főzni viszont nem tudok.

- Van mestersége? - kérdezem.

- Nem, dehogy, nem valami „rabszolga". Irodában dolgozott, egy gyermekkórház adminisztrációs osztályán, tehát van tapasztalata, sok downossal volt dolga.

- Bent az irodában? - vágom rá kissé élesebben, utálom, mikor Matyival kapcsolatban sminkeli a tényeket.

- Tudom, hogy szeretni fogja Matyit - válaszol Kornél teljes meggyőződéssel. - Mindig kérdez felőle, mindenről be kell számoljak neki, van saját gyereke is, kilencéves fiú.

- Tudja, hogy Matyin kívül van egy lányod is, aki nemsokára érettségizni fog? - érdeklődöm tovább.

- Persze, örül neki, mindig szeretett volna egy kislányt. Belegondolok, hogy Lina a 17 évesekre jellemző, végletből végletbe ingadozó önállóságával többnyire inkább egy dühöngő amazon, mint egy szende kislány hatását kelti, a nőnek bőven lesz része meglepetésben.

- Hogy boldogulsz a kisfiúval? - firtatom.

- Nem láttam még, a nő anyjánál él, majd ha lezajlott az esküvő, elhozzuk ide Bécsbe, ráérünk akkor ismerkedni - mondja Kornél.

Elámulok. Tudom tapasztalatból, a saját gyerekei kedvéért sem szívesen áldozza fel a kényelmét. Számára a láthatási jog tulajdonképpen látogatási jogot jelent, és amikor a gyerekekhez jön Bécsbe vagy a magyarországi házba, ő vendég, aki elvárja, hogy elébe rakják az ételt, és mentesítsék mindennemű munkától. Mint ahogy azt is, hogy én álljam a gyerekekkel töltött programok anyagi oldalát,inkluzíve a benzinköltségeit. Hogyan fog majd az idegen gyerekkel boldogulni a 40 négyzetméteres lakásában, meg a sok extra kiadással?– töprengek.

- Menyire tud németül a nő? - érdeklődöm tovább.

- Sajnos nem sokat, pedig tíz hónapja kínlódik vele, még az állását is feladta, hogy több ideje legyen rá, mégse boldogul, de nem baj, majd megtanulja itt, mint én - lelkendezik Kornél tovább.

Eszembe jut a bécsi menekültes ittlétünk első, akut pénztelenséggel küszködő szakasza. Kornél nem siette el a nyelvtanulást, emiatt sokáig nem tudott elhelyezkedni, évekig én, a germanisztikát végzett tartottam el a családot, most legalább megtapasztalhatja, milyen érzés egy lógóssal húzni a szekeret, gondolom.

Átszellemülten és irigylésre méltó optimizmussal ecseteli a felhők nélküli, zökkenőmentes jövőt. Hiszen nem lenne semmi baj, ha Kornél eleget keresne, gondolom, de az elmúlt tíz évben gyerektartásra sem jutott, mert a keresetéből egymaga is alig boldogul, ami azt jelenti, a nőnek az áttelepülés után dolgoznia kell.

- Tudod, hogy nyelvtudás és szakma nélkül nincs más opció, mint takarítani, nem lenne célszerűbb, ha a nő még Bukarestben kitanulna valamit? - próbálok érvelni. - Pedikűrt, fodrászatot, masszírozást, olyasmit, amivel itt lehetősége van minimális nyelvtudással elhelyezkedni, mégiscsak más egy ilyen kezdés.

- Erre én is gondoltam, de azt mondja, most, hogy végre rátalált az igazi szerelemre, nehezére esik minden egyes tőlem távol töltött nap - mondja Kornél boldogan, versenyt ragyogva a bágyadt őszi nappal.

Elnézem. Egy osztrák állampolgársággal rendelkező, előnytelenül korosodó, és minden téren sikertelen román férfi,krónikusan szeretetéhes és magányos, tipikus balek. A jóval fiatalabb bukaresti nő meg eléggé rafinált ahhoz, hogy ezt kellőképpen kihasználja. Előbb kijutni Bécsbe, aztán gondolkodni. Óhatatlanul lesz egynéhány koppanás.

Próbálom más szemszögből nézni az egészet. Amikor a nőről beszél, Kornél felélénkül, évekkel visszafiatalodik. Ez a nehezen mozdítható ember tele van tervekkel, gondolatban kalapot emelek a nő előtt.

Egyszerű lenne cinikusan összefoglalni a helyzetet, előjönni avval, hogy hetente tolmácsolok a bíróságon ilyen alapállásból eredő és rendőri beavatkozásig meg pereskedésig fajuló családi perpatvarokat, de hallgatok.

Annak idején tisztában voltam vele,hogy megmásíthatatlanul különböző az életfelfogásunk, az értékrendszerünk, nem leszünk egy igazán összetartozó pár, mégis hozzámentem. Most is előttem van az akkori nagyváradi életem teljes kuszasága, a nyolcvanas évek különös, felszín alatti áramlások ideje, a kiskapuk világa. Egykori padtársam, Liechten-stein Anikó az érettségi vizsga után egyszerre csak Finnországból írt, áttelepültek. Egyetemi kolléganőim közül a szász meg a sváb lányok hetekkel az államvizsga után már Nyugat-Németországban éltek, titokban minden elő volt készítve, csak a diplomaosztásra vártak. Erdélyi magyar barátnőim elkönyvelték, hogy évekig várniuk kell a családalapításra: Magyarországról csak úgy özönlött a sok bukott angyal, hogy elvigye férjnek az erdélyi magyar fiúk színe-javát. Frissen végzett orvos, mérnök, építész pironkodva sétáltatta a nagyváradi korzón a külföldi menyasszonyt. Mindegy milyen rusnya a nő, öreg vagy kiélt, mindenki tudta, mire megy ki a dolog, miközben a vőlegény

szívszerinti párja lopva leste minden lépésüket, és reménykedett, hogy majd a már eleve betervezett válás után a fiú visszajön, és őt is „kiviszi". Így nézett ki a szocialista, kommunista, patrióta romániai „sólymok" (soimii patriei) sorsa. Mindenki kereste a kiskaput: a nemzetközi zsidó felekezetek összefogása, a nyugatnémet „fejpénzek" állami szintű bevétele, vagy a névleges házasságok által nyújtott kijutást. Hogy lehettünk volna romlatlanok, romantikusak, szerelmesek? A végső mérce az volt, van-e az illetőnek valakije „odakint".

Nekem nem volt külföldön élő rokonom, és nem akartam pótszerelmet, amíg a fiú becserkészi a magyar álfeleséget. A „kijutni bármilyen áron" sem volt szívügyem, ráadásul az akkori Magyarországra, a Dante pokolköreiben eggyel feljebb lévő szintre éppenséggel nem. Annyi kompromisszumot kell kötni, legalább a lényem legintimebb szintjén, a párkapcsolatban ne kelljen ilyen piaci módon alkudni és megalkudni, gondoltam végtelen naivitással, hogy ne mondjam, bárgyúsággal. Ezek után előre programozott volt, hogy sokáig pártában maradok, könyvekkel körülbástyázva, egyre távolabb kerülve a körülöttem örvénylő realitástól.

Kornél, akivel a Bukarestben töltött éveim alatt kerültem össze, nem nyugodott bele, hogy visszaköltöztem Nagyváradra, fontos voltam neki, utánam jött Erdélybe, a magyarok közé. Lecserélte az Otopeni-Baneasa nemzetközi repülőtéri légi irányító posztját egy kilátástalan nagyváradira. Összeházasodtunk, jöttek a gyerekek. Elfogadtam, hogy szeret, de sohasem bíztam rá magam. Természetesnek vettem, hogy az elsőszülött kislányt szereti. A fogyatékos második gyereknél pánikba esett, megtorpant, ezért menesztettem, a válást én szorgalmaztam. Mióta utánam jött Nagyváradra, majd Bécsbe, Kornél élete az én döntéseim függvénye volt.

Számomra a válásunk óta minden nap a Szabadság Ünnepe. Soha többet nem kapcsolom össze az életemet senkivel, döntöttem el a válás után, nem kavarom meg a

gyerekeket egy idegennel. Egy percig sem keseregtem a nagyváradi egyetemi angol-német katedrámért, teljes erőből ráállltam a jól fizetett tolmácsolásra, a Bábel tornyává átalakult Bécsben temérdek munkám akadt. Amíg a gyerekek kicsik voltak, Anyu nálam lakott, segített, dolgozhattam bármikor, közben megvettem a magyarországi házat, Lina meg Matyi ott töltenek évek óta minden hétvégét, szünidőt, a német mellett anyanyelvi szinten beszélik a magyart, az én világom gömbölyű.

Kornél viszont továbbra sem találja helyét, otthon repülőgép-irányító volt, itt portás. Élettárs és barátok nélkül él, ezt a mostani nagy eseményt is az én nyakamba ömleszti, mert nincs kéznél más. Évente egyszer hazautazik Bukarestbe, ahol pár hétig learatja a nyugatra szakadt hazafiúnak kijáró körbeajnározást, aztán visszajön, beáll a mókuskerékbe, ráadásul itt dolgozni kell a pénzért, a kedvenc romániai mondása, „servici usor" (könnyű műszakot kívánok) itt nem működik. Most talált egy román hölgyet, aki hálás lesz, hogy kihozza gyerekestől. Hátha a nő jószívű, megbecsüli. Nincs jogom eleve szkeptikusnak lenni. Eddig Kornél az én döntéseimet kellett elfogadja, ezután majd ez a nő dönti el, mi legyen. Hétköznapi férfisors, vagy csak a gyenge hímekre jellemző életút, amióta mi, nők rájöttünk, vagy rákényszerültünk a dönteni tudás képességére, nem tudom, és nem is érdekel.

Azért tette most szóvá, szakítja meg Kornél a beállt csöndet, mert kellene vízum. Ha ugyanis a nő ide jöhet, és magával hozza a szükséges okmányokat, itt gyorsan összeházasodnak, és akkor könnyebb lesz elintézni a letelepedést. Ezeket az információkat a nő gyűjtötte össze, amilyen kis okos, szemfüles, az Interneten mindennek utánajárt. Segítenék-e a vízummal, hiszen évek óta tolmácsolok a szóban forgó hivatalos közegnek, és már nyújtja is a két vadonatúj román útlevelet, a nőét meg a gyerekét.

Pár nap alatt kijárom az idegenrendészeten a beutazási vízumokat, az ügyintézők segítőkészek, egyesek kinevetnek, hogy az exem jövendőbelijének az ügyében fáradozom, miért teszem? Elmondom, hány álmatlan éjszakán át eszem magam azon, hogyan alakul Matyi élete, ha én már nem leszek. Hátha szerencsém van, és Linán kívül az apjáékra is számíthat, ez a nő még olyan fiatal…

Közben azon is eltöprengek, hogy ha a nő tíz hónapja küszködik a nyelvtanulással, már jó ideje állhat a házassági terv, és ha nem kell besegíteni a vízumokkal, mi hárman talán csak utólag értesülünk az egészről. Jobb, ha elkezdem felkészíteni a végtelenül bonyolult lelkületű Linát, meg a minden rezgésre érzékeny Matyit arra, hogy az apjuk körül lesz egynéhány meglepetés.

Copyright Engel Edit

2. Egyre több...

A Gablenzgasse és a Gürtel sarkán hosszú évek óta egy Ali nevezetű egyiptomi újságos árulja a napilapokat a pirosnál megálló autók sofőrjeinek. Mikor otthonról az idegenrendészetre autózom, rendszerint arrafelé visz az utam. Ali beadja az újságot a leeresztett kocsiablakon, nem számít, ha nincs nálam aprópénz, majd utólag egyenlítem a számlát. Megajándékoz a bizalmával. Annyit tudok róla, az évek során elejtett apró megjegyzésekből, míg zöldre vált a lámpa, hogy Kairóban él az édesanyja, aki az általa küldött pénzből egy utcai bódét vásárolt, ahol hűsítő italokat árul a hőségben tikkadtan mászkáló külföldi turistáknak. Ebből megél. Ali örül, hogy segíthet neki, mert másképp özvegy anyja rokonoknál kellene cselédként meghúzza magát. Másrészt viszont Ali boldogtalan, mert az itteni újságárulással nem keres annyit, hogy megnősüljön és családot alapítson, és legalább az otthon töltött évi egy hónap alatt ő is normálisan éljen. Nősülni csak akkor szabad, ha képes az anyján kívül eltartani az asszonyt, meg majd a gyerekeket is. Itt Európában, ahol két felajzott fiatal egyszerűen összeáll és gyerekeket nemz „majd csak lesz valahogy" alapon, kész felüdülés hallgatni, amit Ali mond. Viszont itt Ali, aki semmi más jövedelmezőbb munkát nem remélhet, a mai napig facér maradt. Mikor visszajön az Egyiptomban töltött egyhónapos szabadságáról, a törzsvendégeinek kisebb figyelmességeket hoz. Rólam tudja, hogy két gyerekem van, én üveggyöngysort kapok, a gyerekek Kleopátra-fejes kulcstartókat. Ezt én avval revanzsálom, hogy karácsony előtt megajándékozom egy vásárlási utalvánnyal, a Texhagen cégnél, a Neubau utcai férfi ruhanemű üzletben beválthatja. Örülök, hogy mindig akkor utazik haza, mikor Bécsben pocsék, nedves hideg

van, mert mikor a veszettül huzatos Lugner City sarkán beadja az újságot, olyan hidegek az ujjai, mint a jégcsapok.

Az Ali által átnyújtott újságok címlapján az utóbbi időben egyre több az erőszakos bűncselekményekről harsogó információ. Egyre több az erőszak, állapítják meg a bécsi nyomozók is. Ez annak tulajdonítható, hogy minden jel szerint alaposan megnőtt a Bécsben „tengeralattjáróként" élő idegenek száma, de a nyomozók elég gyakran szóvá teszik azt is, hogy a rendőrséget „sújtó" átszervezés miatt annyi az adminisztrációs többlettevékenység, hogy a tényleges bűnüldözésre alig jut idő.

Valóban, dúl az átszervezés minden vonalon. A legutóbbi választásokon a feketék hajszálnyi különbséggel legyőzték a pirosakat, teljesen új koalíciót alakítottak, és szabadon eresztették az évtizedek alatt felgyülemlett politikai frusztrációt. Dúlt a közélet minden területére kiterjedő átszíneződés, szinte egyszerre bolygatták fel az egészségügyet, az oktatást és a belügyi tárcát, ezen belül külön figyelmet szentelve a rendőrségnek. Minden főbb társadalmi pillér, de főleg a közbiztonság, egyszerre kezdett el inogni. Szinte havonta jönnek-mennek az új, eddig teljesen ismeretlen miniszterek, tárcavezetők, kis- és nagyfőnökök. Nem lehet tudni, ki kinek a kicsodája, a megszokott színfalak mögötti madzaghúzogatás nem működik, az újonnan kialakult hatalmi mechanizmus nem áttekinthető. Mint hasonló esetekben a világon szinte mindenütt, egyik-másik újonnan feltűnt közéleti személy megragadja a nem várt alkalmat, hogy közel engedték a vályúhoz, és alaposan megszedi magát. Beindul a privatizálás, vásárra kerülnek állami cégek, ingatlanok, megnyílt a vágóhíd, viszik mészárlásra egyik szent tehenet a másik után. Az ellenzék sem tétlenkedik, napirenden vannak a botrányos leleplezések tényleges vagy vélt visszaélésekről.

Államtisztviselői szinten csak egy a biztos, éspedig az, hogy semmi sem biztos. Az újonnan vezető pozíciókba

cseppenteknél a politikai hovatartozásuk a mérvadó, a régi gárdából maradt szakemberek nem tudják, kihez volna előnyösebb igazodni, szolgálni az újakat, vagy tétlenül húzni az időt, hátha a következő választást megint a pirosak nyerik, és megint minden visszaáll.

Az új koalíciós pártokon belül is nagy a diszharmónia, csak az állampénzt kezelik egyforma öncélúsággal, miközben nemzeti szinten mesterien gyakorolják a spórolást.

A bécsi rendőrségen is végigsöpör a „spórolni bármilyen áron" pusztító szele, kezdve attól, hogy rossz minőségű számítógépeket és nyomtatókat vásárolnak, és folytatva avval, hogy a nyugdíjba ment rendőrök helyett nem vesznek fel új munkaerőt. A huszonhárom bécsi kerületet összevonják összesen öt rendőri irodára, a legtöbb nyomozó elkerül a lakosság által ismert helyéről, az évtizedeken át kiépített információs hálózat rövid időn belül elhalványul. Az utcán csak elvétve látni egyenruhásokat, a lakossági bejelentések továbbítása rengeteg időt vesz igénybe, az újfajta szervezés nehézkes, egyelőre az egész biztonsági gépezet akadozik. Új politikai helyzet, új főnökök, új elvárások, új megítélések, teljes átszíneződés. A hatvan felé közeledő nyomozók közül legtöbben nem vállalják a kihívást, és nyugdíjba menekülnek. A negyven és ötven év közöttiek vannak a legrosszabb helyzetben, ők már túl sok időt invesztáltak ahhoz, hogy pályát váltsanak, és még nagyon távol állnak a nyugdíjazástól is.

Én vásároltam egy kis nejlon locsolót, amit magammal hurcolok. A régimódi, magas plafonú irodahelységek tele vannak a régi, stabil időkben gyönyörűen kifejlett szobanövényekkel, ezeket a mostani káoszban elfelejtik locsolni, kezdenek tönkremenni. Ahol csak tehettem, előveszem a kiskannámat, és minden elérhető növényt alaposan meglocsolok. Időm van rá, a munka nehézkesen halad. Általános helyzet, hogy például egy sima betörésnél, ahol rendes körülmények között maximum egy órát

tartana a kihallgatás, sokkal hosszabb ideig elücsörögök, mert a nyomozó jegyzőkönyvírás közben ide-oda telefonál, hogy „ki mit tud" alapon megpróbálja kideríteni, vajon hova kerül majd az átszervezés során, hol lesz az íróasztala. Ami számára fontos, mert ha egy távolabbi kerületbe helyezik, mint a mostani, és tovább tart az utazása, hamarabb kell munkába indulnia, és például nem viheti a gyereket óvodába. Ami pedig az ő feladata, mert a felesége egy pékségben dolgozik, és hajnalban kezd. Ha viszont a feleség otthon marad, és nem keres, hogyan fogják fizetni a bankkölcsönt, amiből felépítették a családi házat? A nyomozó lázasan telefonálgat, én locsolok, a betörő vára sorára türelmesen.

Közben Bécs szerte valóban egyre nőtt az erőszakos cselekedetek száma. Ezt már a tolmácskollégák is beszélik. Egyik késő délután behívnak a Wilhelminen Kórházba, jelentkezzem az intenzív osztály bejáratánál, szól az utasítás. Csodálkozom, mert ha valaki ott fekszik, nemigen szoktunk vele csevegni. Két nyomozó vár a súlyos testi sértéssel foglalkozó csoporttól. Először a bántalmazott osztrák bártulajdonos ügyében akarnak beszélni a főorvossal a bántalmazott személy túlélési esélyéről. Sürgős ügy, mert ha nem maradna életben, akkor emberölésről van szó, értesítik a másik csoportot, és azokkal dolgozom tovább. A bártulajdonost „csak"mellbe vágták, de alig pár hónapja esett át egy szívműtéten, így a sérülése életveszélyes.

Várok türelemmel, örülök, hogy kint maradhatok az osztály folyosóján, a kórházakban lefolytatott kihallgatásoknál mindig be kell öltözni steril cuccba, és nagyon kínos ott lábatlankodni a betegekkel foglalkozó személyzet között. Jön a két nyomozó, úgy néz ki, a férfi túléli, kezdhetjük a bárban alkalmazott két román lány kihallgatását, ezek is itt vannak az ambulancián. Odamegyünk, az egyik lány már készen van, a nyaka befáslizva, bal alsókarja gipszben, mindkét fülén kötés. A másik lányra még várni kell, meg kell nézetni a szemét is.

Kérdezzük az első lányt, kezdhetjük-e írni a jegyzőkönyvet, amíg tart a fájdalomcsillapítók hatása. Beleegyezik, az egyik nyomozó elkezd jegyzetelni. A lány elmondja, délután ötkor kezdték a műszakot, vendég még nem volt, ekkor bejött a bárba négy oroszul beszélő férfi, és teljesen váratlanul megtámadták őt, a kolleganőjét és a báros pultot ellátó fiatal román férfit, aki a társtulajdonos fia. Mikor a lány elkezdett kiabálni, a támadója elővett egy kést, és a torkához szorította. Eközben egy másik férfi megmarkolta a kolleganője haját, és miközben ide-oda cibálta, elkezdte térddel hasba rugdosni. Mikor a lány visítani kezdett, a férfi szabad kezével arcul ütötte. Az ütés a szemét is érte, bevérzett.

A másik két férfi nekiesett a román társtulajdonos fiának, azt verték ököllel. A zajra kijött a hátsó irodahelyiségből a bár osztrák társtulajdonosa, aki szívbeteg. Németül kiabált valamit, erre az egyik támadó, aki addig a fiút verte, ököllel mellbe vágta. Az osztrák összeesett és nagyon csúnyán hörögni kezdett, a támadók egymás között kiabáltak valamit oroszul, és kisiettek a bárból. Az egyik, nem emlékszik rá, melyik, visszakiabált románul, hogy majd jönnek megint, jobb, ha akkora meglesz a pénz. Az egyik férfi, mikor elment mellette, kitépte a fülbevalóit és fellökte, az eséstől megrepedt a csuklója. Ez ugyanaz a férfi volt, aki az osztrákot mellbe vágta. Mivel a tulajdonos hörgése nagyon csúnyán hangzott, azonnal hívták a mentőt, azok meg hívták a rendőrséget. Nem tudja, merre mentek a támadók, autóval jöttek-e, vagy gyalog, nem mertek utánuk menni az utcára szétnézni. Mire visszafordítom a jegyzőkönyvet és aláírjuk, kiderül, a másik lányt bent tartják éjszakára, mára befejeztük, mehetek haza.

A következő napokban aztán kihallgatásra kerül a bárbéli támadás többi szenvedő alanya is, ki-ki gyógyulása időpontjához mérten. Mindhárom megtámadott, összevert személy leírása egybevágóan igazolja, hogy négy férfi tört rájuk, oroszul beszéltek egymás között, az egyik beszélt

románul is, moldáviaiakra jellemző kiejtéssel. Hogy az idős, szívbeteg osztrák mire emlékezett, nem tudtam meg, neki nem kellett tolmács. A nyomozók szerint az egyetlen használható nyom az, hogy a férfinak, aki az osztrák tulajdonost mellbe vágta, egymáshoz közel álló és nagyon ferde, amolyan „tatáros" szemei vannak. A román társtulajdonos, a megvert fiú apja elmondta, a bár megnyitása után pár héttel jelentkezett nála két férfi, egyikük sem „tatárszemű", az egyik nem mondott semmit, a másik, egy tagbaszakadt, románul beszélő alak védelmet ajánlott, ha fizetnek neki. Elküldte őket a fenébe, hiszen ez Bécs, itt nem létezik ilyesmi. Azért nyitotta Bécsben az üzletet, mert itt nem kell jattot fizetni az oroszoknak. A nyomozó csoport szerint sajnos itt is egyre több az ilyen jellegű kezdeményezés. Gondosan felvették a személyleírásokat, de lényegében nem volt min elindulni. A tatárosan ferde szemállás volt az egyetlen konkrét nyom. A lokálba beszereltek egy közvetlen riasztóvonalat, hogy azonnal hívják a rendőrséget, ha megint megjelenik valaki a támadók közül, de hiába, nincs újabb fejlemény.

Változatlanul sok a munkám, többnyire román nyelven. Habár a román állampolgárok előbb vízummentesek, majd friss uniós tagok lettek, és szabadon utazhatnak, az idegenrendészeten ugyanannyi az illegális román, mint annak előtte. Romániában ugyanis elterjedt a hír, hogy az Európai Unióba való belépéssel egyidejűleg eltöröltek minden előzőleg adott kitiltást. Ez persze csak a feketemunkáért illetve nincstelen idegenként adott kitiltásokra vonatkozott, a bűncselekmények során kirótt bírósági ítélet alapján kapott kitiltások továbbra is éppúgy érvényesek, mint annak előtte. Ezt vagy nem tudják az érintettek, vagy nem akarják tudomásul venni. Így tehát minden utcai ellenőrzésnél őrizetbe vesznek jó néhány előzőleg elítélt és kitiltott román állampolgárt, beszállítják őket az idegenrendészetre, rájuk sóznak egy komoly pénzbüntetést, és csütörtökönként busszal, Magyarországon át a Nagylak/Nadlac határátkelőhöz

szállítják őket. Ott aztán kezdenek mindent elölről. Alig pár nappal a megtörtént kitoloncolás után rendszerint megint itt ülnek a bécsi idegenrendészeten, kapják az újabb büntetést, várnak az újabb kitoloncolásra. Úgy tűnik, bármilyen nehézségekbe is ütköznének, semmi sem lehet olyan rossz, mint otthon maradni Romániában.

Copyright Engel Edit

3. Vizsgák

Szinte minden nap reggeltől délutánig bent vagyok az idegenrendészeten, miközben otthon egyik krízis a másikat követi. Lina iskolai eredményei leromlottak. Ebben kétségkívül nagy szerepe van az eddigi időbeosztásnak: két éven át szombat-vasárnaponként csakis a lósportnak élt, a hét többi napján nem pótolta a mulasztást, fél évvel az érettségi vizsga előtt behívat az osztályfőnöknő és közli, ha Lina, az osztály legokosabbja nem szedi össze magát, kétséges, hogy jelentkezhet-e vizsgázni egyáltalán. Kemény harcok és naponta dúló veszekedések után végül sikerül leérettségiznie, de a kapcsolatunk teljesen megromlik. Magamat okolom, mert meg sem fordult a fejemben, hogy a lányom nem szeret, nem akar vagy nem tud tanulni. Kizárt dolognak tartottam, hogy ne legyen képes bepótolni a lósportra szánt időt, hogy ne tudjon megfelelni a gimnáziumi elvárásoknak, hogy esetleg nem fog egyetemre menni. Természetesnek vettem, hogy nemcsak nagyon okos, hanem nagyon erős is, a tananyag- mulasztás, az apja körüli bonyodalom, Matyi ügyes-bajos dolgai, a munkám miatti állandó improvizálási igény meg sem kottyan neki. Mindig utálta, ha kérdezősködöm az ügyeiről, soha nem volt bizalmaskodó, a vizsga körüli krízis óta pedig zárkózottabb, mint valaha.

Verném a fejemet a falba,talán erélyesebbnek kellett volna lennem, jobban számon kérni tőle a tanulást, de nincs se idő, se lehetőség a tépelődésre, sürgősen tovább kell lépni arra a sok pozitívumra építve, ami adott, és amit szinte mellékesen sikerült belesulykolni. Mikor megjelent a „Suttogó", megkapta angol nyelven, az elején szótárazott, mire a kb. 350 oldalnyi könyvvel végzett, folyékonyan olvasott angolul, azóta folyamatosan gyarapodik az angoltudása. Minden kutyáról meg lóról szóló szakkönyvet szándékosan magyar nyelven vettem meg, ezeket falta. A

gimnáziumban 6 éven át emelt szinten oktatták a francia nyelvet, Kornéllal gyerekkora óta kizárólag románul beszél. Magyar, német, angol, francia és román nyelven ír, olvas és beszél, ez komoly tőke. Ráadásul ért a kutyák és a lovak nyelvén is, született tehetség ezen a téren. Mindezekből még kialakulhat valami.

Amint betölti a tizennyolcat, leteszi a Bécsben közismerten nagyon szigorú autóvezetési vizsgát, vásárolok egy öreg, de megbízható VW Golfot, ügyesen vezet Bécsben, és önállóan mozog Bécs és a magyarországi falusi házunk között, szemrebbenés nélkül rábízhatom Matyit. Csendben lesem egész nyáron át,nem kérdezősködöm, nem nyomulok, nem firtatom a terveit, mert alig áll szóba velem. Tudom, nagyon leterheltem a sok természetesnek vélt elvárásommal, de ez akkor is túl kegyetlen, nehezen viselem.

Kornél, aki hamar túljutott az új házasságot követő lelkesedésen, és megint a mi életünkbe avatkozik, természetesen mindenért engem okol. Persze, hogy Lina nem igyekvő, mert én úgyis mindent megadok neki, például minek neki az önálló kocsi. Azt szeretném, hogy Lina kezében legyen a kormány, magyarázom, hogy bárhova is megy, ne kelljen beülnie valamelyik autóval rendelkező srác mellé, aki esetleg előtte benyakalt néhány doboz sört. Ami itt vészesen elterjedt jelenség.

Közben Lina beiratkozik a bécsi Állatorvosi Egyetemre, több hónap szorongás után, mikor túljut a nagy selejtezőn, a hírhedten nehéz első évi kémia vizsgán, megnyugszom, íme, túl vagyunk a nehezén, ezután csak vitorlázunk, hátszéllel.

Annak idején, mikor anyám és az időközben elhunyt nevelőapám véglegesen áttelepedtek Nagyváradról a magyarországi falusi házba, magukkal hoztak minden mozdíthatót, a ház megtelt a több évtizeden át felgyűlt holmival, amitől nem volt szívük megválni. Olyan zsúfolt lett minden, hogy nem maradt más hátra, csak az emeletráépítés, ami nemcsak nagy kiadásnak bizonyult,

hanem komoly stressznek is. Egyik link építész a másik után, keleti munkaminőség nyugati valutáért, pofátlanul felfújt számlák, órabérek, irreális elszámolások. Nőnek dolgoztak, aki Bécsben keresi a keményvalutát. Kellemetlenül érintette őket, mikor elmagyaráztam, édesapám építész volt, magával hurcolt az építkezésekre, értek minden munkamenethez, követem az anyagárakat, tudom, melyik munkafázis mit igényel és mennyibe kerül, bizonyos fokig tűröm az átverést, de van egy nagyon konkrét határ, amin túl nem. A lélegzetem is elállt attól, némelyik milyen kapzsi, és milyen nyíltan próbál meglopni. Mivel én hét közben Bécsben voltam, nemegyszer sikerült az átverés, silány, olcsó anyagot használtak a beígért minőség helyett, húzták az időt, ott sarkítottak, ahol csak lehetett, minden magyarországi hétvégém kimerítő vitákkal telt.

Végül túlestünk az építkezésen, volt elég helyünk, Lina berendezkedett az udvarról külön is elérhető emeleten. Kapuvári barátja, Laci nemegyszer ott éjszakázott, anélkül, hogy a nagyszülők észrevették volna. Tudtam, hogy Laci, miután este hivatalosan elköszön és beül a Trabantjába, nem hazafelé veszi az irányt, hanem leparkol az első félreeső utcácskában, és aztán a kert felől visszaoson, mert egyszer, mikor későn indultam vissza Bécsbe, volt alkalmam megfigyelni az egész procedúrát. Nem igazán bántam. Kedves, rendes családból származó gyerek, örültem, hogy Lina nem valami hőzöngő, koravén bécsi sráccal van együtt. Belegondoltam, micsoda varázsa lehet ennek a titkos visszaosonásnak, átmászni a kertkapun, befogni a kutya száját, hogy örömugatásával ne verje fel a házat, óvatosan felsurranni a lépcsőn. Biztonságosabbnak tartottam ezt az első komoly szerelemből kialakult stabil kapcsolatot, mint az alkalmi kalandokat, amiket a bécsi barátnői produkáltak egy-egy alkohol meg miegymás fogyasztásától felajzott hétvégi diszkós program alkalmával. No meg áldottam az osztályfőnöknőt, aki elvitte az egész osztályt a bécsi

tinédzserek „First Love” elnevezésű ambulanciájára, ahol a fiúkat sorban beültették a nőgyógyászati székbe, hogy megtudják, milyen érzés, és ahol minden lánynak a kezébe nyomták a fogamzásgátló receptjét, váltsa ki, ha eljön az ideje.

Mióta Lina autót vezet, a gyerekek több időt töltenek Magyarországon, én sokat vagyok egyedül. Néha megtorpanok és belegondolok, milyen szünet nélküli robot az életem, de az idő nagy részében mindennek az alapját egy általános hálaérzet képezi, hogy egészségesek vagyunk, boldogulunk, haladunk.

Bizakodom, hogy Lina diplomát szerez, Matyi mellett marad, automatikusan átvállalja a gondozását, mikor itt lesz az ideje. Ez a kijelölt út, ez a reggeli fohász és az esti imádság. Matyi egy békés, jó kedélyű, jó humorú kis emberke, imádni valóan humoros és nyitott. Minden jó lesz, minden a megfelelő helyre kerül, csak bírjam egészséggel, csak ne kövessek el valami kapitális szakmai hibát, csak ne dőljek ki a jelenlegi kerékvágásból, biztatom magam. Pár év még ebben az iramban, és sikerül behozni mindent, a menekülést, a válást, az anyagi hátránnyal való indítást egy országban, ahol mindenki tehetősebb nálunk.

Néha akad egy üres délelőttöm, mikor egy kávé mellett próbálom rendszerezni az épp soron lévő problémákat és az egyre komplikáltabb költségvetést. Függetlenül attól, mennyit dolgozom, a pénzügyeim teljes mértékben attól függnek, mikor jön az átutalás. A politikai változás óta gyakran van fennakadás, ha a rendőrség költségvetése feszül, minket, tolmácsokat abban a hónapban egyszerűen átugranak.Nem egyszerű egyensúlyban tartani a be- és kifolyó összegeket, három oszlopot kell ilyenkor összhangba hozni, a rendszeresen fizetendő kötelező számlákat, a ledolgozott honoráriumok összegét, ami addig, amíg átutalják, csak papíron létezik, és végül a rendszertelenül átutalt konkrét pénzeket.

Aztán jön egy hívás, kellek valahol, felfüggesztem a szorongást, rohanok tovább pörgetni a mókuskereket.

A háztömbünkben eladásra kerül egy szépen rendbetett garzonlakás, „menekülés előre” jeligével felveszek egy újabb bankkölcsönt, megvásárolom, Linát beköltöztettem, hogy ott legyen közel, de mégis önállóan, remélve, hogy ez a folyosónyi távolság oldani fogja a köztünk kialakult feszültségeket.

Copyright Engel Edit

4. Halmozott rabságban

A Felberstrassen hajtok a Westbahnhof felé, a tizenötödik kerületi őrszobára megyek dolgozni, magyar tolmács kell. Itt, mikor a kihallgatást vezető nyomozók első emeleti irodája felé fordulok a folyosón, belátni a fogdai részbe. A cellák ajtaja elé ki vannak téve a cipők, ezekből próbálok következtetni arra, mi lesz a téma. Ha nagyméretű sportcipők, rendszerint jó kondícióban levő afrikai kábítószerárusokról van szó, ha elegáns férfi bőrcipő, akkor román zsebest kaptak el az Innere Stadtban, ha tűsarkú cipőket látok, az éjszaka hölgyeihez lesz szerencsém. Na de ilyen cipőket, mint ma, még életemben nem láttam: két pár hihetetlenül magas sarkú, kecses vonalú női lábbeli, egy pár tűzpiros, egy pár fűzöld. Megakad rajtuk a szemem, elcsodálkoztató méretek, legalább 44-es! Felbaktatok az emeletre, a titkárnő közli velem, a kihallgatást a rendőrségi jogász fogja levezetni, már jön is, köszön, telefonon leszól, hozzák fel mindkét személyt. Csodálkozom a megszólításon, rendszerint hölgyeknek (die Damen) nevezik a prostituáltakat, és nem szokták együtt kihallgatni őket, mert pillanatok alatt kialakul egy megfékezhetetlen hangzavar. Hamarosan kopogtatás, az ajtó kitárul, az egyenruhás hátralép, és előreenged két nőt. Nézem a cipőket, képtelenség járni bennük, de a két nő elegánsan, kecsesen lépdel. Végtelenül hosszú, formás lábak, feszes műbőr mini, az egyik tűzpiros, a másik fűzöld, kopasz, karcsú derék, köldökpiercing, egyenletesen szoláriumozott bőr, fehér top alatt kicsi, formás keblek, tökéletesen manikűrözött, vörös körmű kezekben fehér műbőr retikül, az egyik nő szalmaszőke, a másik ébenfekete hajú, na de várjunk csak, mi ez az arcukon, hiszen ez egy jól kinőtt férfiborosta!

Gyorsan összeszedem magam, a jogász int, foglaljanak helyet.

- Ki kicsoda? - kérdezi.

- K. József, művésznevem Linda - mondja a szőke.

- E. Zoltán, művésznevem Anita - mondja a feketehajú.

- Tudják, miért hoztuk be önöket? - hangzik a szokásos kérdés.

- Nem értjük az egészet - mondják. - Nekünk szerződésünk van a bár tulajdonosával, mi jól ismert művészek vagyunk, gyakran szerepelünk külföldön. Egy hete vagyunk itt, három hétre szerződtünk, ezután turnéra megyünk Svájcba. Mi nem szoktunk ilyen bánásmódhoz, nekünk óriási rajongótáborunk van Európa szerte, itt is voltunk többször vendégfellépésen.

- Nézze, hogy nézek ki - panaszkodik Linda -, napokra tönkretette a borosta az arcbőrömet. Kérem, engedjenek ki innen, és vigyenek vissza autóval a bárba, ahonnan elhoztak! Minden holmink ott van, a krémek, a sminkek, a színpadi ruhák.

Copyright Engel Edit

- És kérjenek bocsánatot! - teszi hozzá Anita. Meglepve tapasztalom, ezek ketten olyan hatást képesek kiváltani, mint két tiszteletet parancsoló tökéletes úrinő.

- Sajnálom - mondja a jogász -, éppen az a baj, hogy szerződésük van. Mert ahhoz munkavállalási engedély kell, az pedig nincs. Ezt a bár tulajdonosa nagyon jól tudja, őt megbüntetjük, önöket kitoloncolják. Innen átviszik a kitoloncolási fogdába, holnap az idegenrendészeten foglalkoznak az ügyükkel. Önök itt, a meglévő jogszabályok értelmében, feketemunkások!

- Ezt nem tehetik velünk, egy teljes éjszakát bent tartani, odavész a sok holmink, nincs itt a neszesszerünk! - jön a sopánkodás. Olyan ápoltak és nőiesek, hogy kimondottan otrombának érzem magam hozzájuk viszonyítva. A jogász fontolóra veszi a helyzetet és úgy dönt, kiküldi a holmijukért a járőrkocsit. Linda meg Anita megköszönik a gesztust, majd hozzáteszik:

- Ugye tudják, hogy minket nem zárhatnak férfiakkal egy cellába?

Ez valóban rendhagyó helyzet. Milyen kategóriába sorolható két transzvesztita rab, van-e egyáltalán ilyen kategória, erre vonatkozó kitétel a fogda szabályzatában?

- Itt nálunk önök együtt lesznek, és beszélek a kitoloncolási fogdabeliekkel, hogy ott is együtt, atöbbiektől elkülönítve szállásolják el önöket - ígéri a jogász.

Aláírjuk a jegyzőkönyvet, Linda és Anita távoznak, az egyenruhás kinyitja előttük az ajtót, majd magától értetődő előzékenységgel előre engedi őket.

Míg megírom a honoráriumot, hallgatózom, a jogász a fogdabeliekkel telefonál. Megoldják, a rossauerlaendei női fogdába szállítják őket, kapnak egy külön cellát, pillanatnyilag van üres hely. Jó, hogy csak egy éjszakáról van szó.

Átkutatom a válltáskámat, van-e nálam hidratáló arckrém, hogy otthagyjam nekik, de nincs semmim. Nem tudom elképzelni a részleteket, de nagyon kényelmetlen lehet így élni, százszázalékos női lélekkel férfitestbe zárva.

Másnap az idegenrendészeten vagyok soros. A kihallgatási szobákkal szembeni két cellában vannak az aznapi esetek, egyikben a férfiak, a másikban a nők. Nagy a zsúfoltság, mert a harmadik cellát románok telepingálták ürülékkel, (a „PULA" szó gyakorisága vallott rájuk), azt most épp átfestik. Mindegyik cella egyik sarkában van egy fél fallal elkülönített WC-csésze, minden szempontból kellemetlen megoldás. Linda meg Anita a hölgyek számára fenntartott cellában várják, hogy sorra kerüljenek, egyszer csak nagy ricsaj, veszekedés hallatszik, az egyenruhások villámgyorsan nyitják az ajtót, és szemben találják magukat egy halom felbőszült prostituálttal. Románul, magyarul, oroszul protestálnak, hogy a két „illetőnek" pisilni kellett, és kiderült, hogy péniszük van, sőt, állva pisilnek. Persze, kontrázott a két „illető", hogyan ülnénk le ilyen koszos csészére! Anitát meg Lindát azonnal sorra vesszük, alig fejezzük be a jegyzőkönyveket, már ott van

értük a kisbusz, viszik őket egyenesen a határra, a sofőrként szolgáló rendőr elmondja, annyi a fellépésekre hozott csomagjuk, hogy alig fér az autóba.

Copyright Engel Edit

5. A tatárszemű

Időközben hívnak még néhányszor a súlyos testi sértésekkel foglalkozó csoporthoz, de a tatárszemű orosznak/moldáviainak egyelőre se híre, se hamva. Míg aztán az egyik napon berendelnek a bírósági előzetesek börtönébe.

- Azt hiszem, megvan, akit keresünk - közli a nyomozó, aki vette magának a fáradságot, és átnézte a schengeni országok központi adattárában szereplő több ezer orosz és moldáviai személy képeit. Talált egyet, amelyikre ráillik a személyleírás, kor, stb., megmutatta a képet a két bárbeli lánynak, mindkettő azonnal ráismert.

- És már ül is, ez aztán a gyors siker! - jegyzem meg.

- Sajnos más ügy kapcsán, ami nagyon felhígult - világosít fel a nyomozó. - A barátnője feljelentette nemi erőszakért, ezért van előzetesben, de közben a lány visszavonta a vádat, és a bíróné kénytelen lesz kiengedni. A két bántalmazott román lány azonosítása nem elég egy újabb vizsgálati fogság elrendelésére, mert sem a román báros férfi, sem az osztrák, akit mellbevágott, nem nyilatkozott egyértelműen, nem volt idejük tüzetesen megfigyelni azt, aki megtámadta őket. Ha most nem vall, szabadlábra engedik, és bottal üthetjük a nyomát - jegyzi meg mérgesen.

Meglep, hogy ezekben a zavaros, átszervezéses időkben, amikor szinte mindenki az irodai széke megtartására fordít minden energiát, még előfordul egy nyomozó, aki ugyanolyan szívósan végzi a munkáját, mint annak előtte.

A kihallgatási cellában már ott ül a fiatal férfi, valóban nagyon jellegzetes vonása az egymáshoz közelálló,és nagyon ferde szempár. Ideges, ellenséges tekintettel méreget mindkettőnket. A csoportvezető bemutatkozik, én kérdezem oroszul, mi az anyanyelve, románra váltva

folytatjuk, a nyomozó közli, ő a súlyos testi sértésekkel foglalkozó csoporttól van.

- Mit akar tőlem? - kérdezi a tatárszemű.

- Biztos vagyok benne, hogy azt maga is tudja - feleli a nyomozó.

- Engem ártatlanul tartanak itt, a nő vissza vonta a vádat.

- Tudom - mondja a nyomozó. - Ráküldte a haverokat, akik megfenyegették, visszavonta, de most nem erről van szó.

- Mondhat, amit akar, hamarosan kimegyek a sittről - jön a fölényes válasz.

- Azért előbb még elbeszélgetünk - mondja a nyomozó - lenne egypár konkrét kérdésem.

Elővesz egy köteg fényképet, kirakja a fiú elé. A bárbeli két bántalmazott lány meg az összevert fiatal román férfi képei. Mint minden közvetlenül a sérülések után készített kép, eléggé ijesztőek, a felvételeken nagyon élethűek a véres sebek, az ütlegek nyomai, a lila foltok, a feldagadt szemhéjak, az egyik lány kettétépett fülcimpája, a fiatal férfi összeroncsolt orra.

A srác nézi kifejezéstelen arccal, a szeme sem rebben.

- Mit akar itt evvel -kérdezi végül -, nem ismerem ezeket!

- Nézze meg figyelmesen! - mondja a nyomozó.

Nézi, látszólag egykedvűen, a trikóján, a hóna alatt megjelenik két izzadságfolt.

- Vigye innen ezeket a vacak képeket, mondtam, hogy nem ismerem! - mondja ingerülten.

- Ők viszont ismerik magát. Nagyon is jól - hangzik a válasz.

- Hazudnak! - rántja meg a vállát a srác.

A nyomozó nem szól semmit, nem kezdi a győzködést, nem lesz ideges, csak ül és hallgat. Kistermetű, őszülő, sovány ember. Többször dolgoztam már vele, soha nem hangoskodik, indulatoskodik, úgy tudom, fiatal korában osztrák judo-bajnok volt, és hogy az egyik legeredményesebb nyomozó.

Közben a srácról szakad a víz.

- Menjenek a fenébe, mit jönnek nekem ezekkel a képekkel, mondtam, nem ismerem őket, végeztünk, vissza akarok menni a cellámba - mondja.

- Én még nem végeztem, úgyhogy itt marad - mondja a nyomozó. És hallgat tovább.

Ha nem is lesz sok visszafordítandó szöveg, lesz sok elszámolandó idő, gondolom magamban. Vajon Matyi ebédelt-e már, vajon Lina felkelt-e időben, vajon a menzán eszik, vagy megint a Mekiben, hol álljak meg hazafelé bevásárolni, mit készítsek vacsorára? Vajon jött-e már pénz a bankszámlámra? Az utóbbi időben hónapokon át akadozik az átutalás.

A nyomozó megmozdul, elővesz még egy képet, sápadt arcú idősebb ember egy kórházi ágyon, mindenféle csövek, infúziók, elég ijesztő az egész. A srác meredten nézi.

- Ezt sem ismerem - mondja. - Nem ismerem!- többször is elismétli.

Copyright Engel Edit

A nyomozó felnyitja az előtte fekvő aktát, mondja a támadás dátumát,a bár címét.

- Ez az ember, akit maga mellbevágott, súlyosan szívbeteg. Azóta is kórházban van. Ha a támadás következtében meghal, akkor a vád emberölés.

- Nem tudják rám kenni. Hozzanak ujjlenyomatot! Majd akkor beszéljenek, ha van ujjlenyomat! - mondja a srác.

- Igen, tudjuk, mind a négyen kesztyűben voltak. Ami így utólag annyit jelent, hogy előre megfontolt szándékkal követték el a támadást - közli a nyomozó.

„Meg azt, hogy bizonyára már benne voltak a nyilvántartásban" - viszem tovább a gondolatot.

- Azon kívül jobb, ha tudja, Ausztriában bevezettek egy új törvényt, ha egy cselekményben három vagy több tettes vesz részt, akkor azt bűnbandában való szervezkedésnek tekintik, és az ítélet lényegesen súlyosabb az eddiginél. Maguk négyen voltak, úgyhogy beleesnek ebbe az új paragrafusba.

A srác rám néz.

- Mit blöfföl itt ez a nagyokos? - kérdezi románul. Bólintok, az ügyvédek minden védencüket értesítettek.

- Ezen a héten sokan mentek beszélőre - morfondírozik a srác. - De amúgy meg baromság az egész, az osztrákok nem fognak itt ingyen etetni egy csomó külföldit. Ítélet után majd megint kiengednek felfüggesztettel mindenkit, mint eddig.

- A moldáv úr kétli, hogy bármilyen szigorítás lenne, szerinte az idegen bűnözők esetében marad minden, mint eddig, az ítélet után jön a felfüggesztett, mert különben túl sokba kerül majd az egész - mondom a nyomozónak.

- Nem baj - mondja az -, legalább alaposan ráfázik. Ezek szerint halvány fogalma sincs arról az új EU-s egyezményről sem, hogy EU-s pénzekből a külföldi bűnözőket hazaküldik a saját országuk börtöneibe. Ha ott ülik le a börtönbüntetést, kevesebbe kerül, az ottaniak meg örülnek, mert a rabok ellátására kapott pénzekből finanszírozni tudják a börtönben dolgozó személyzetet is. Mivel az úrnak három társa orosz, mindnyájan oroszországi börtönbe kerülnek, de ezt, kérem, ne fordítsa le neki.

A srác nagyon elsápad, lehet, hogy ért németül, ötlik fel bennem.

- Mi van, mit halandzsázik itt ez az alak? - förmed rám.

- Nem tudok mondani semmit - felelem.

A nyomozó kezdi összeszedni a képeket, én veszem a táskám mellé letett sálat, a nyakamba akasztom.

- Warten, warten Sie! (várni, várjanak!) - szólal meg a srác. Arca hol falfehér, hol teljesen kivörösödik. - Én nem tartozom az oroszokhoz, én csak akkor az egyszer voltam velük - mondja.

Lefordítom, a főnök bólint. És vár. A srác elkezdi, megismerkedett egy orosszal, tőle kapta a szállást. Egy hónapra kifizette neki előre, akkoriban szedte fel a lányt, aki miatt most itt van. Annak sem volt lakása. Összejöttek, de egyik sem keresett elég pénzt, a következő hónapokban nem volt miből fizetni a szobát. Jött az orosz,

ordibált, azt mondta, elviszi a lányt egy bárba, majd ledolgozza. A lány hallani se akart róla, sírt, tiltakozott. Túl hisztis, használhatatlan, mondta az orosz. Végül felajánlotta neki ezt a munkalehetőséget. Pénzbehajtás. Semmi zűr, mindenki fél és fizet. Ez a román férfi nem fizetett, meg kell leckéztetni, egy-két pofon, nem nagy ügy. Bementek a bárba. A román nem volt ott, csak a fia. Meg két lány, de azok nem számítanak. Az idősebb osztrákról nem volt tudomásuk. Igen, ő ütötte meg, az orosz utasítására. Újoncként bizonyítania kell, ez mégiscsak könnyebb meló, mint egy építkezésen hordani a maltert. Mikor az osztrák elterült és hörögni kezdett, az orosz mondta, gyorsan, ki innen.

A nyomozó megint előveszi a képet a tépett fülcimpájú lányról. Igen, bólint a tatárszemű, ő még elvette a fülbevalókat, hogy hazavigye. Annak a büdös ribancnak, aki miatt kivizsgálási fogságba került.

Az orosz is, akitől a szobát átvette, itt van bent, rablásért. Hajlandó megmondani a nevét, csak az ne tudja meg, hogy ő köpte be, veszedelmes alak. Biztosan az, gondolom magamban, ha még ez a gátlástalanul brutális srác is fél tőle.

Hamarosan befejezzük, a nyomozó még be kell menjen a bírónőhöz a kihallgatás eredményével, nehogy véletlenül kiengedjék a tatárszeműt, mielőtt a bíróságon belüli bürokrácia kiköpi az új letartóztatási határozatot.

Miközben a felvonóra várunk, elmondja, tudta a srác aktájából, jól ért németül, örül, hogy ilyen simán bekapta a horgot az oroszországi börtönnel. Ő számított rá, hogy ez bejön. Ettől mindegyik megijed. Valamelyikük majd bemártja a másik kettőt is, aki még szabadlábon van. Valószínűleg az orosz, de a moldáviai is biztosan jól ismeri mindkettőt. Majd jól kijátssza őket egymás ellen.

Összeszorul a gyomrom, én lefordítok mindent, amit magában kigondol, és aztán kimond, de nem akarok semmiféle előre kitervelt nyomozói trükkben részt venni,

mint ahogyan a bűnözők trükkjeit is kerülnöm kell. Minket, tolmácsokat csak az véd meg ettől az örvénytől, ha közismert, hogy egyik oldal számára sem vagyunk felhasználhatók. Ez eddig jól működött, de újabban mindkét oldalon durvul a harcmodor. Épp a minap hallottam egy orosz kollegináról, akit egy banda tagjai megfenyegettek, ha nem fordít számukra előnyösen a tárgyaláson, a kint maradtak összeverik a családját. Persze rögtön jelentette az ügyet, és habár hatóságilag nagyon szigorúan lépnek fel az érdekében, azóta nincs egy nyugodtan átaludt éjszakája sem.

Copyright Engel Edit

6. Mindenszentek

Újabb bécsi ősz, október vége, esős, szeles idő, huzatos utcák, nem szeretem Bécset ilyenkor, mindenhol mindenszentekre készülődnek, Dédikére emlékezem. Mikor végleg otthagytam Nagyváradot, rászánva magam a menekülésre, csak annyi időm volt, hogy egy futó puszit adjak a Dédi babos kendős feje búbjára. Nem mondtam meg neki sem, hogy végleg elmegyek. És viszem a dédunokáit is.

Mint utólag megtudtam, ő viselte a legsztoikusabban ezt a hirtelen szétszakadást, ő vett védelmébe a család többi, meghökkent tagja előtt, mondván, bízzanak bennem, józanul gondolkodom, biztonságosabb így, szerencsére nem mentem túl messzire, még jöhetnek olyan idők, hogy szabadon utazhatunk egymáshoz. Röviddel azután kitört a forradalomnak nevezett cirkusz. Az osztrák rádió óránként beszámolt az incidensekről, a menekülttábori szobánkhoz tartozó fürdőfülkében sírtam éjszakánként, reménykedve abban, ha rólam tudják, Ausztriában vagyok gyerekestől, családtagjaim soha nem politizáltak (ami azt illeti, én sem), nincs miért bojkottálják őket, és azon kívül csak nem fognak bántani egy majdnem kilencven éves nénikét.

Soha többé nem láttuk egymást Dédivel. Küldtem rendszeresen édességet, gyógyszert, meleg mamuszt, vállkendőt, képeket és filmfelvételeket életünk eseményeiről. Mai napig nem tudtam túltenni magam azon, hogy ott hagytam, anélkül, hogy szóljak neki. Ott volt körülötte a család többi tagja, gondját viselték, de nekem Ő több volt Nagymamánál, nekem Ő volt az egyetlen ember, aki egész addigi életemben ténylegesen odafigyelt rám.

Mikor meghalt, nem mehettem a temetésre, mert a visszautazással elveszítettem volna az Ausztria által megadott menedékjogot. A Genfi Egyezmény szerint, ha

egy menekült visszamegy oda, ahonnan menekülnie kellett, azt jelenti, nem igényli tovább a menekülti státuszt, a menekülésre késztető okok megszűntek. Logikus, fair, minden ambiguitástól mentes álláspont. Százszor elmagyaráztam saját szájammal másoknak a munkám során.

Az eltelt másfél évtized alatt ez a góc nem gyógyult be, csak nem fáj állandóan, mert megtanultam zárva tartani az oda vezető kapukat. De mindenszentek környékén nyersebb minden, ilyenkor dolgozom roskadásig, belevetem magam az ügyintézésbe, rohanok, rendezkedem, bosszankodom, büntetem magam.

Ami a bosszankodást illeti, az idei év különösen jól sikerült. Mióta Anyu végleg a magyarországi házban lakik, Lina meg szinte egész nap a Bécs másik végében levő egyetemen van, szerezni kellett Matyinak egy délutáni napközit. Délelőttönként egy középiskola integrációs osztályába jár, onnan délben busz viszi egy szomszédos kerületben lévő, fogyatékosok számára fenntartott intézménybe, ahol megebédel, és délután négyig szakszerűen foglalkoznak vele. Onnan megint busz hozza haza, mire megérkezik, Lina vagy én otthon vagyunk. Mindent megszerveztünk, elvben minden olajozottan működik, de az utóbbi időben a buszos céggel sok a probléma. Olcsó munkaerővel dolgoznak, nagy a fluktuáció, a cég fő érdeke a nyereség. A sofőrök alig beszélnek németül, nem tudják, hogyan kell bánni fogyatékos utasaikkal, sok az incidens, ráadásul alig ismerik Bécset, pontosságról szó sem lehet, sokszor félórákat toporgunk reggel a ház előtt, míg végre feltűnik a busz, egyre gyakrabban kések az idegenrendészeten, ami nem tanácsos, mert a konkurencia állandóan a sarkamban van. A déli átszállítás sem megy simán, gyakran elfelejtkeznek róla, és szinte mindig késnek, szerencsére a délutáni gondozónők félreteszik az ebédjét, így legalább nem marad éhen. A hazahozatalnál a ház előtt kell lesni az érkezést, mert a sofőr megáll az úttest

közepén, és meg se várja, hogy Matyi, a mínusz 23 dioptriájával biztonságosan elérje a járdát, máris húz tovább. Kész idegbaj ez számomra, állandó görcsben áll a gyomrom, az egész napom félelemben telik, nehogy baja essen a sok ide-oda szállításnál. Kornél, aki előszeretettel vállal éjszakai műszakot, amikor alhat a portásfülkében, mert az irodaház be van zárva, napközben meg élvezi a nyugalmat, hogy nincs otthon a nő meg a gyerek, szívesen vállalja a „beugrást", ha valami transzportkrízis keletkezik. Ennek viszont az az ára, hogy megint visszaszivárog a hétköznapjainkba, ráadásul makacsul tapadó feleségestől, ami különösen idegölő, mert a nő alig több mint egy évi ittlét után minden téren szakértőnek érzi magát, és állandóan osztja az észt.

A rendőrségnél is csapnivaló a hangulat, a munkacsoportokat úgy megkeverték, hogy mindenki fél mindenkitől, napirenden vannak a hivatalon belüli feljelentgetések. A rendőrök nagy része valamelyik Bécshez közeli faluban lakik, a családi ház építésére felvett kölcsönt törleszti, az asszony többnyire otthon van a gyerekekkel, ha a családfő bajba keveredik, összedől az egész jól megtervezett kalkuláció.

Vezetek haza, nézem az autóból az ismerős házakat, itt számomra minden és mindenki idegen, nem tudok kimenni a temetőbe gyertyát gyújtani az eltávozott szeretteim sírján.

7. Repülések

Az idegenrendészetről ismertem konkrétan három „becsődölt" rendőrt. Több éven át mindhárman önszántukból vállalták a kitoloncolás ellen teljes erőből tomboló afrikaiak kíséretét különböző, Afrikába utazó repülőjáratokon. A kitoloncoltak rendszerint többszörösen elítélt afrikai kábítószerárusok voltak, akik évek óta illegálisan tartózkodtak Ausztriában, és mindenféle kitalált névvel, a többszörös bírósági ítélet ellenére vígan árulták a kokaint meg a heroint Bécs utcáin. Nem volt személyazonosságuk, nem volt útlevelük, nem lehetett őket hazatoloncolni, röhögtek a markukba. Jól jött nekik a jogállam, minden inaszakadtáig dolgozó feketemunkást vagy csóró örömlányt küldhettek haza az osztrákok, mert becsületesen megmondta kicsoda és hová való, a bűnözők hazudtak körömszakadtáig, és maradtak. Míg aztán az osztrák hatóságok egy új stratégiát vetettek be. Nem a bécsi afrikai követség, hanem az Afrikában lévő osztrák követségen keresztül próbálták meg beazonosítani képek és ujjlenyomatok alapján a „névteleneket". Megnövelték a követségek reprezentációs keretét meg a hivatalnokok létszámát, ezek aztán „jó kapcsolatokat" fejlesztettek ki a helybéli hivatalnokokkal. Egyre-másra érkeztek a frissen kiállított ideiglenes utazólevelek, jöhetett a repülőjegy-vásárlás és a repülés vissza, az afrikai hazába.

Számomra ez nem volt megmagyarázhatatlan, élénken emlékeztem még, hány hivatali ajtót nyitott meg egy csomag Kent vagy egy fél kiló kávé az óhazámban, okos húzás, könyveltem el magamban, lehet, hogy ex-romániai a mostani tanácsadójuk. A kábítószeresek persze nem örültek a fejleménynek, már az idegenrendészeti irodában is vadul randalíroztak, mikor közölték velük, íme, az ideiglenes utazólevél, irány Afrika. Szinte minden ilyen tartalmú tolmácsolás veszélyt jelentett, nemegyszer az

iroda egyik sarkába húzódva vészeltem át, amíg az egyenruhásoknak sikerült megfékezniük a teljes erőből dühöngő afrikait. Kedvenc szokásuk volt az irodahelyiségben lévő bármilyen tárgyat összevissza hajigálni, aktacsomót, lyukasztót, nyomtatót, de legfőképpen a széket, amin ültek. Pillanatok alatt kikapták a valaguk alól, és rontottak vele, vagy teljes erőből hajították a rossz hírt közlő ügyintéző felé. Habár tudták, hogy én csak tolmács vagyok, és a támadás nem ellenem irányult, én is ugyanúgy ki voltam téve mindenféle balesetnek, mint az ügyintéző, a gépírónő vagy az egyenruhás. Egyszer egy ilyen szék milliméterekkel a halántékom mellett elzúgva ráesett az íróasztalon lévő olvasószemüvegemre és a mobiltelefonomra. Sem az otthonbiztosítás, sem a rendőrségi nem volt hajlandó kifizetni a kárt. Jól néznék ki, ha a szék a szemüveg helyett a halántékomon landol, gondoltam, ki gondoskodna a kenyérkereső nélkül maradt gyerekeimről? A kábítószeresen nincs mit behajtani, a rendőrség meg mosná kezeit, hiszen én szabadúszó vagyok, nem alkalmazott.

A börtönbeli rendőrök mesélték, a kitoloncolás során történő szokásos cirkuszokhoz képest az, amit mi az irodában tapasztalunk, csak enyhe ízelítő. Az „utas" már a cellában mindenre elszántan várja őket, rendszerint anyaszült meztelenül, a saját ürülékében ülve, és evvel górálva a belépőket. Megmosdatják, felöltöztetik, gondolom kesztyűben, de nem kesztyűs kézzel, megbilincselik, kiszállítják a repülőtérre. Fontos az időzítés, igyekezni kell utolsóként bemenni az utastérbe, közvetlenül az indulás előtt. Egy kitoloncolt személyre jut három rendőr, kettő fogja oldalt, egyik tolja hátulról. Az afrikai rendszerint üvöltve szitkozódik, minden erejéből megpróbálja kitépni magát, vagy legalábbis akkora cirkuszt rendezni, hogy az utasok között pánik keletkezzen, és a kapitány kénytelen legyen megtagadni a kitoloncolt személy szállítását. Ezért fontos utolsóként

beszállni, szinte pillanatokkal a felszállás előtt, hogy minél kevesebb idő legyen reagálni erre a nem várt látványra. Elképzeltem, ha esetleg épp a gyerekekkel repülnék Spanyolországba, szabadságra, hogyan fogadnék egy ilyen meglepetést. Pláne, ha pont mögöttünk ülnének, és ott zajlana egész úton a dulakodás. Nem csodálkoztam azon, hogy csakis a legolcsóbb járatokat üzemeltető repülőtársaságok vállalták az ilyesmit. Be volt kalkulálva azt is, hogy szinte minden afrikai járat Madridban tart átszállást, sok kitoloncolt már eleve úgy tervezte, a madridi tranzitból igyekszik meglógni. Néha sikerült is, ha viszont nem, akkor a Madridi felszállás után tényleg komolyra fordult a dolog. Volt úgy, hogy a három rendőrön kívül mindenki más a fedélzeten afrikai volt, a levegő puskaporos. Megérkezés után a kitoloncolt afrikait átvette az ottani repülőtéri rendőrség, hogy azt túlélte-e vagy sem, arról nincs konkrét beszámoló, onnan nem jött vissza senki. A három osztrák rendőr két napon és egy éjszakán át várt a visszafele tartó járatra a repülőtéri tranzit zónában, mert nem volt tanácsos kimenniük onnan. Mire visszaértek, olyanok voltak, mint az ázott rongy. Aki csak tehette ódzkodott a szolgálat eme részétől, a három önkéntes a pénzért vállalta, kettő építkezett, a harmadik elvált, feleség és három gyerek után fizetett eltartást, ami az alapfizetésből maradt, épp elég volt élelemre. A többiek avval froclizták, hogy még úgy istenigazából be sem rúghat, csak ha más fizeti az italt. Rendőrként elismert profik voltak, több kitüntetéssel. Egyszer aztán megtörtént a baj, a soron levő afrikai teljes erőből tombolni kezdett, az útvonal legmagasabb pontján. Fáradhatatlanul dulakodott, rúgott, vágott, harapott, a közelben ülő utasok is részesültek mindebből, mindenki attól félt, valahogy kárt tesz a repülőgépben, és mindnyájan lezuhannak. A rendőrök csak úgy tudták megfékezni, hogy leragasztották a száját, állkapcsát ragtapaszszalaggal, amit azért hurcoltak magukkal, hogy a végtelenül hosszú úton a bilincs ne sebezze fel a kitoloncolt személy csuklóját. Vagy

ki tudja, miért. Köztudott volt, hogy az afrikai „ügyfelek" előszeretettel harapnak, ami nemcsak fájt, hanem fertőzésveszéllyel is járt, a nyilvántartott kábítószerárusok nagy része ugyanis HIV pozitív volt. A rendőrök szentül vallották, nagyon vigyáztak arra, hogy az orra szabadon legyen, tudjon az orrán át lélegezni. Az afrikai lecsillapodott, de kb. egy órára rá, röviddel a leszállás előtt meghalt. A sokat vitatott és megkérdőjelezett boncolási jegyzőkönyv szerint a halált nem fulladás okozta, hanem a szíve.

Az esetnek hatalmas médiavisszhangja lett, hónapokig bármikor kapcsoltam be a tévét, valamelyik adón mindig volt valakinek hozzászólnivalója, de főleg azoknak, akik soha nem szembesültek tomboló rabbal. A három rendőrt nem kérdezték, mit éltek át ott, a magasban, egy olcsó légitársaság rozoga gépén, egyik oldalon az őrjöngő afrikaival, másik oldalon a magából kikelt és mindenért őket okoló utasokkal. Mindhármukat azonnal felfüggesztették, évekig vártak a tárgyalásra, egy többéves börtönbüntetés Damoklész-kardjával a fejük fölött. Az egész rendőrségi apparátusból rájuk, a hierarchia utolsó láncszemére hárult minden felelősség. Az egyre szélsőségesebb médiaviták során eltorzult minden racionális dimenzió, a rendőrökön verték a port, a „szegény áldozatok", akik az ország minden törvényére fittyet hányva itt éltek és bűnöztek évekig, mártírokká szublimálódtak.

Ez után az eset után a rendőrség mint rendfenntartó szerv elbizonytalanodott – rájuk hárult a piszkos munka, de makulátlan glaszékesztyűben - és az önérdekű óvatosság lett a rendőri rendfenntartó tevékenység főeleme.

8.„Napóleon”

Egyik szerda délután a hatodik kerületi központi őrszobán ülök, három alaposan befüvezett raszta fejűvel bajlódunk órák óta, mindegy, mit kérdeznek a nyomozók, a srácok csak vigyorognak lazán. Nem is tudom, mi kerülhet jegyzőkönyvbe, nem értem az egészet, annál is inkább, hogy ezeket a srácokat alig pár hete, hogy legutóbb kihallgatták, ugyancsak eredménytelenül, ezek állandóan be vannak füvezve, nincs egy értelmes mondatuk. Kokainhoz, heroinhoz nem jutnak, mert kecskék lévén nem bízza rájuk senki a káposztát, még füvet sem árusítanak, mert mindent, amit sikerül beszerezniük, elszívják maguk. Az új felállás óta divatba jött a rendőrségen belüli egymás elleni névtelen feljelentgetés, és habár én kívülálló vagyok, nekem sem árt az óvatosság.Vigyázok, ne szóljak semmi feleslegeset, a csoport nagy része új tagokból áll, nem ismerem őket, vidékről felkerült pártkönyvesek.

A kihallgatás végén egyedül maradok az egyik régebbről ismert nyomozóval. Míg kiállítja a honoráriumot, halkan megjegyzi:

- Látom, csodálkozik, ne törje a fejét rajta, a holnapi újságok tele lesznek avval, hogy az „ésszerűen átszervezett rendőrség megint hatalmas csapást mért a kábítószerárusokra”. „Napóleon” kiadja a parancsot, mi megyünk a Votiv Parkba, ahol az évek óta közismert füvesek üldögélnek békésen, behozunk egypárat, maga keres egy szép összeget, a lakosság péntekenként elolvassa az újságcikket, és egész hétvégén örömmel azon csámcsog, milyen eredményes az új rendőrfőnökünk. Elmosolyodom. Ez a kistermetű, de annál nagyobb hatalmi komplexussal megáldott „új söprű” arról volt híres, hogy állandóan a díszegyenruháját viselte, mellén egy csomó érdemrenddel. Irodába, metrón, amikor a

gyerekért ment az iskolába vagy csak leszaladt a sarki kebaposhoz. (Mint később kiderült, kuplerájba menéskor is, úgyhogy először kirúgta a felesége, aztán a Bundespolizei). Egy időben az volt a kedvenc tevékenysége, hogy átfésültette a kelet felé tartó vonatokat és buszokat, mindenkivel kipakoltatva a cókmókját, hátha sikerül néhány lopott elektronikai cikk nyomára bukkanni. Ezek száma elenyésző volt a sok hiába feltartóztatott utas reklamációihoz viszonyítva, úgyhogy egy idő után abbamaradtak az ilyen akciók.

A rendőrség tudta évek óta, hogy heti szinten kisbuszjáratok szállítják az Ausztriában feketén dolgozó moldávok, ukránok, románok, szerbek, szlovákok csomagjait haza, tudták, melyik járatnak hol és mikor van a gyülekező pontja, de ezeket az ismereteket csak akkor aktiválták, ha esetleg köröztek valakit. Napóleon viszont a hangzatos akciók híve volt, egyre-másra „lecsapott" a járatokra lopott cuccot keresni. Néhányszor engem is berendeltek, a moldáviai kisbusz a hadikgassei McDonalds mögötti utcából indult szerdán és szombaton reggel 5-kor, mivel közel laktam, engem hívtak. Volt ott minden:elromlott mosógép, vadonatúj MP3 Player, ócska ruha, kiselejtezett gyerekjátékok, lejárt gyógyszerek, piperecikkek, nem lehetett tudni, mi származik a bolhapiacról, mi az utcára kirakott lomtalanításból vagy üzleti vásárlásból, netán lopásból. Ezeknél az akcióknál többe került a leves, mint a hús, a tolmács az egyetlen, akinek anyagi haszna van belőle, abba is maradtak hamar.

Megint központi téma volt, milyen sokba kerülnek a tolmácsok. Át- meg átszervezték a mi elszámolásunkat is, itt egy pár centet lekerekítve, amott másképp számítva a tolmácsolásra szánt időt, de főleg úgy spóroltak rajtunk, hogy több hónapig elodázták a honoráriumfizetést. Szokássá vált, hogy novemberben és decemberben nem fizettek egyáltalán. Ezáltal lényegesen jobban nézett ki az év végi statisztika, mint az átszervezés előtti időkben, ezen lehetett vesszőparipázni. Mivel azonban valamikor mégis

fizetniük kellett, kénytelenek voltak a következő évben nemcsak a mi fizetésünket visszatartani, hanem a rendőrök által ledolgozott túlórák bérét is. Ez alaposan felborította az egyenruhások karácsonyi bevásárlási terveit, nem örültek neki, szóvá is tették. Mi, szabadúszó tolmácsok nem panaszkodhattunk, mert félő volt, hogy pillanatok alatt lekerülünk a hivatalos listáról, ,,Wir brauchen keine Revoluzer!" (nincs szükségünk forradalmárokra!) jeligével. Én különösen nem szólhattam egy szót sem, köztudott volt, hogy az egyik legtöbbet foglalkoztatott, és így legjobban kereső tolmácsok egyike vagyok. Hogy ennek megfelelően óriásiak a kötelező beteg- és nyugdíjbiztosítási, meg az értéktöbbleti illetve jövedelmi adó részleteim is, és ezeket az obligókat nagyon is pontosan kell fizetni, azon egyedül én ettem magam.

Benne voltam egy öntörvényű spirál kellős közepében, ahol a kifolyó rész pontosan működött, a befolyó meg nem. Mindennapjaink finanszírozása egyre strapásabbá vált a rendőrség szinte már állandó jellegű anyagi krízise miatt, az utóbbi öt hónapban egyáltalán nem volt a számlámra átutalás. Most már azok a kollegák is sápítoztak, akinek a párja rendszeres jövedelemmel rendelkezett. (Az egyik ismerten szabad szájú szerb kollegina mesélte széltében-hosszában, hogy a több milliót, amit a rendőrség a tolmácsoknak fizetne, biztosan beteszik egy három vagy hathónapos „lepedőre", a kamattal próbálva behozni a kiadás egy részét. Ez megcsapta valamelyik újságíró fülét is. Mielőtt még a média alaposabban beleharapott volna a témába, indult egy belső körű kontroll, és megint kaptunk valamennyi pénzt. Később sokan úgy vélték, az egész cirkusznak köze volt a híres Bawag bukásához, mások szerint a közvetlenül nekünk átutaló könyvelői részleg egyik-másik tagja a maga javára „lepedőzött". Volt egynéhány személyi csere, biztosan csak véletlenül, a mai napig fogalmam sincs, mi történt konkrétan, nekünk, a „szabadúszóknak" mindenesetre nagyon megnehezítette a felszínen maradást).

9. Titanilla

Fogom tehát az egyelőre értékpapírnak számító honoráriumot, és indulok hazafelé. Útközben cseng a telefonom. Be van tiltva a vezetés közbeni telefonálás, mégis mindig veszem a hívást, mert attól tartok, Matyi vagy Lina hív, hogy valami fennakadás van. Ez úttal Kornél az: a nő, akit mi magunk között Titanillának hívunk, mert Bukarest Titán nevezetű lakótelepéről származik, beteg. Rázza a hideg, és valami kiütés van végig a derekán meg a melle alatt. Meg kell mutatni az orvosnak, valószínűleg övsömör, mondom. Kornél mellett élni stresszel jár, gondolom még hozzá a magamét. Tudja, hogy orvos kell, de az eddigi háziorvosuk berágott rá és nem fogadja, és arra szeretne kérni, vigyem el a miénkhez, akihez a gyerekekkel járok már több mint másfél évtizede, neki munkába kell mennie.

Copyright Engel Edit

A mi orvosunk egy laza, jó humorú pasi, gondolom, majd lesz egy-két vicces megjegyzése arra vonatkozólag, hogy dajkálom az exférjem mostani nejét. Reméltem, Titanilla nem érti majd a doki vicceit, és nem veri ki a dilit, habár az itt töltött pár év alatt elég jól megtanult németül. Vékony, de szívós alkatú nő, jóval fiatalabb nálam. Nem szép, de karakteres arca van, és nagy meglepetésemre nagyon jó érzékkel öltözködik, úgy tud kombinálni, hogy bármilyen holmit vesz fel, elegánsnak hat.

Becsültem benne, hogy törtető, és minden áldozatra kész a kisfiáért (egy rendkívül hallgatag, nagyon zárkózott gyerek), de sajnos nagyon labilis a viselkedése, pillanatok alatt felemeli a hangját bárhol és bármikor, ráadásul kellemetlen orgánummal rendelkezik, és egyáltalán nincs humorérzéke, ami nagyon megnehezíti a vele való társalgást. Nem lehet tréfálni, mert nem veszi a lapot, és hangos méltatlankodásával azonnal elrontja a hangulatot. Matyi nagyon érzékeny ezekre a váratlan kitörésekre, Lina

könnyen megoldja, konzekvensen kerül minden vele való találkozást.

A nőnek meg a kisfiúnak nehezen megy a beilleszkedés. A kisfiú nem tudja megmutatni, hogy eszes és tehetséges, nehezen halad a nyelvtanulással, alig beszél németül. Emiatt szó sem lehet róla, hogy valamilyen emelt szintű elméleti osztályba kerüljön, kínlódik a szakképzést megcélzó középiskolai színvonallal és osztálytársakkal. Tehetségesen rajzol, otthon, Bukarestben állandóan azt hallotta, híres művész lesz belőle, ez a kíméletlen középszintűség, amibe itt beleszorul, teljesen elbizonytalanítja és letöri.

Titanilla elég hamar felmérte a helyzetet Kornél önámításai és az itteni realitás között. Munkát keresett, először takarítónőként dolgozott, közben intenzíven tanulta a nyelvet, böngészte az újságokat, jobb állás után kutatott. Hamar rájött, több sansza van, ha egy olyan tevékenység felé orientálódik, ahol örülnek, ha egyáltalán akad jelentkező, mint az állandó személyzetkrízissel küszködő idősápolás és beteggondozás.

Végül talált egy helyet a Caritason belül, ahol munka mellett képesítést is kaphat. Most több tantárgyból vizsgáznia kell németül, otthon dolgozik rogyásig, mert Kornél a kezét rá nem teszi semmire, a fiával próbálja nap mint nap átvenni a leckét, ami többnyire ingerült szócsatákba torkoll, ráadásul a munkában elvárják, hogy autóval járja végig az ápolásra szoruló öregeket, a jelentkezésnél az nyomott a latban, hogy van jogosítványa. Volt is, pár héttel az átköltözés előtt kapta jól bevált, kenőpénzes „bukaresti módszer" szerint, itt be is cseréltette osztrákra azon nyomban. Csak éppen autót vezetni nem tud. A Caritas meg avval bővíti a szolgáltatást, hogy kis „Caritas und Du" feliratú kocsikkal küldi a gondozókat az öregek lakására. Minél tovább otthon, a megszokott négy fal között, ez az új jelszó, erre toborozzák az új munkaerőt.

Komoly probléma, a kegyetlen nagyvárosi forgalomban nem segít, hogy megvan a papír. Esténként Kornéllal gyakorolja a vezetést a megadott útvonalon, éjjel nem tud aludni attól való félelmében, hogy reggel váratlanul új útvonalat sóznak a nyakába. Ráadásul nem különösen tehetséges sofőr, ezért Kornél, aki félti a kocsiját, szinte egyfolytában üvöltözik vele az esti gyakorlatokon.

A doki nincs viccelődős kedvében, tipikus övsömör, állapítja meg, stressz, túlhajtás, nem megfelelő táplálkozás.

Tudtam, Titanilla állandóan fogyókúrázik, nehogy olyan legyen, mint most én, aki felugrottam 38-ról 42-es ruhaméretre. Kornél mesélte a szokásos tapintatával, ezt akkor döntötték el, mikor a régi családi képeket nézegették. Ahol a gyerekek még kicsik voltak, és én olyan fiatal, mint Titanilla most. Mondtam is Kornélnak, kár ezen a címen a nőt belehajszolni egy bulimiába, hiszen húsz évvel ezelőtt nem csak a mostani énemnél, hanem a jelenlegi Titanillánál is jobban néztem ki, de kétlem, hogy erről említést tett volna otthon. Megvesszük a gyógyszereket, viszem Titanillát haza hozzájuk, aztán megyek én is a gyerekekhez. Megpróbálom felidézni a dolgok jó oldalát. Mivel a nő állandóan szapulja a kisfia apját a gyerektartás körüli mulasztásokért, Kornél zokszó nélkül fizeti a házasságkötése után a Jugendamt által megállapított összeget Lina meg Matyi számára, mert „bezzeg ő nem olyan". Mivel az áttelepülésnél a nőnek nemigen volt ruhatára, szeretettel ráinstáltuk gardróbjainknak azt a részét, amit Lina kinőtt én meg kihíztam, így mindig csinos, jól öltözött. Aztán kinyitja a száját, és ezzel sajnos mindent elront. A modora illetve modortalansága miatt előbb-utóbb mindenhol megutáltatja magát. Állandóan lamentál, mindenkit megszól, mindent kritizál. Mint a nagyon találó angol kifejezésben: often wrong but never uncertain –gyakran téved, de sohasem bizonytalankodik el – előbb szapul, aztán gondolkodik.

Az autóúton hazafelé az orvosunk van soron, milyen szórakozott, ápolatlan, szerinte kórosan sovány. Maratonfutó, szálkás, és mostanság kialvatlan, mert pár hónapos a baba, mondom fásultan. A Titanillával töltött idő jobban kifárasztott, mint az egész napi tolmácsolás. Az alagsori garázstól a lakásunk ajtajáig baktatva belegondolok, biztosan rossz lehet neki, hogy ennyire kötözködős, másrészt meg létezik egy csomó jóindulatú, jóravaló, olvasott és kulturált viselkedésű román nő is, miért nem tudott ez a szerencsétlen Kornél azok közül felszedni valakit?

Copyright Engel Edit

10. White man

Ülök a coppernikusgassei rendőrségen, és nem értem a világot. Ezúttal egy kb. ötvenéves amerikai úriember az „ügyfelem". Igencsak eltér az átlag amerikaitól, kistermetű, roszfogú és nagyon izgága. Elcsodálkozom, mikor meglátom a születési évét, jóval idősebb, mint gondoltam. Amint bemutatkozom, The interpreter for You, Sir, lekáderez, hol tanultam és milyen szinten az angol nyelvet. Ránézek a nyomozóra, kinek a kihallgatásáról van itt szó, de látom, nagyon ideges. Persze az amerikai állampolgárokkal sohasem lehet tudni, a követség nagyon odafigyel. Mondom az illetőnek, egy Babes-Bolyai nevezetű közép-európai egyetemen végeztem angol szakot, és utána 12 évig tanítottam felsőoktatásban. Ismerem-e az amerikai irodalmat, jön a következő kérdés. Updike „The Centaur" volt az államvizsga-dolgozatom témája. Jó, azt ő is szereti, az utóbb megjelent könyveit már kevésbé. Egyetértünk.

Érdekes helyzet, állapítom meg magamban, ez a pasi enyhén bűzlik. Kérdezem a nyomozót, milyen kihallgatás lesz, milyen jogokat soroljak. Vádlott. A jelenlévő úriember pár hónapja a Haus des Meeres melletti park egyik félreesőbb zugában tanyázik, és ma délelőtt megkéselt két szlovák koldust, akik az ő padjára akartak letelepedni. A tanúkat, akik a mentőt meg a rendőrséget hívták, már kihallgatták, egyértelműen ő a késelő. Kezdeném sorolni a szokásos információt a jogairól, de a pasi közbevág, maga nem itt született, hallani az akcentust, honnan jött eredetileg? Mondom, Erdélyből, aha, Trannsylvania, Drakula, fontolgatja.

- Mióta dolgozik tolmácsként ezeknek? - firtatja tovább.

- Közel 15 éve – mondom -, külső munkatársként, nem tartozom a rendőrséghez.

- Jó. Akkor beleegyezem, hogy maga tolmácsoljon nekem. Nem fogadok el akárkit. Nem bírom az alantas

fajokat. Előttem egy olyan söpredék, mint a néger vagy ezek a jöttment cigányok, nem ember.

Jobban megnézem magamnak a férfit. Nagyon belehevül ebbe a témába, szikrázik a szeme, a szája körül sápadt a bőr, két keze ökölbe szorul, lehet, hogy ez az emberke pszichopata? Látom a nyomozón, kimondottan szorong, nehogy valami gikszer legyen. Mosolyogva mondom az amerikainak:

- Hát uram, nem szoktam hangoztatni, de az én transsylvaniai őseim nemesek voltak, ezért kellett menekülnöm.

Azonnal felenged, érdeklődik, milyen nemesi rangunk volt?

- Grófi –mondom -, I was a Countess.

A Jóisten meg a becsületes iparos őseim remélem, megbocsájtják ezt a füllentést, egy jó cél érdekében teszem. Hogy a kliensem egyre evidensebb agybaja dacára zökkenőmentesen lebonyolítsunk egy formális kihallgatást.

Copyright Engel Edit

Ő Vietnámi Veterán, közli most már, hogy teljes köztünk a bizalom, de nem bírja az életet az Államokban. Egyfolytában bojkottálják, ha megver valami értéktelen négert, hiába hangoztatja a „white man defending himself" mondást, legutóbb megfenyegették, veterán ide vagy oda, ha még egyszer előfordul, börtönbe kerül. Ezért jött Ausztriába. Menedékjogot kért. Biztosan volt nagy derültség Traiskirchenben, gondolom, de nagy meglepetésemre előveszi a plasztik kártyát, amit azok kapnak, akiknek elfogadták a kérelmét. Hát ez a világ már tényleg menthetetlen, állapítom meg magamban. Közben a Veterán meséli, képzeljem, azok az idióta traiskircheniek bedugták valami panzióba, ami tele volt négerekkel, nem is maradt ott egy percig sem. Itt lakik ebben a víztorony körüli parkban, jobban érzi magát a szabad ég alatt, van jó felszerelése, minden nap kap annyi pénzt a járókelőktől, hogy enni tud a sarki McDonald'sban. Sokszor dupla sajtos hamburgerre is telik, azt szereti a legjobban.

- Mi történt ma ezekkel a szlovákokkal? - kockáztatom meg.

- Ki akarták sajátítani a padomat. Stratégiailag a legjobb ponton van, szemmel tudom tartani a park minden bejáratát. Micsoda söpredék! Napok óta ott ténferegnek a parkban, van velük egy asszony is, meg egy állandóan sivalkodó kisgyerek. Az asszony megy koldulni a gyerekkel, a két férfi meg csak ül és iszogat.

Elvárta volna, hogy őt is megkínálják itallal, de nem, eszükbe sem jutott. Már tegnap este gyanús volt neki, ahogyan ezek az ő holmiját méregetik. Van jó hálózsákja, zseblámpa, hátizsák. Meg a Vietnám óta ereklyeként őrzött harci kése. Azt megmutatta nekik az este, feléjük döfködött egypárszor, értettek belőle, pucoltak is onnan, nem tudja, hol töltötték az éjszakát. De ma megint megjelentek, látta, hogy ittasak, egyenesen feléje jöttek, tudta, hogy csak akkor tudja lerázni őket, ha vér folyik. Természetesen önvédelemből szúrta meg őket. Ez nyilvánvaló.

A nyomozó leírja mindezt, elmondja, az eredi vád emberölési szándék, de még nincs kórházi jelentés a sebesültek állapotáról.

- Nevetséges! - jön a fölényes válasz. - Két kis karcolás. Ezeket a semmirevalókat nem is kellett volna kórházba vinni, ezek nem is érdemlik meg, hogy jöjjön értük mentő! Kár a drága benzinért!

Megint szikrázik a szeme, sápadt a szája környéke. Hogy tudja valaki egy pillanat alatt így felcukkolni magát, csodálkozom. Jóval hangosabban folytatja:

- Ezek mind csak értéktelen szemét (trash), négerek, cigányok, fogyatékosak (disabled)!

„ Ez fáj „- állapítom meg magamban. A nyomozó ijedten rám néz, a póker arcom helyén van, folytatjuk, felmutat egy címkézett nejlonzacskóban lévő kést és kérdezi: evvel sebesítette meg őket?

- Miért kérdi? - néz rá a veterán, szinte incselkedve. - Van rajta nyoma vérnek?

- Nincs - feleli a nyomozó. - Lemosta utána? - kérdezi.

Talán jobb lenne visszatenni a zacskót a fiókba és elzárni, gondolom. Jó nagy monstrum, ápoltan csillog-villog még a nejlonban is, elképzelem, ahogyan minden nap mossa az ivóvizes kútnál, és szeretettel törölgeti a parki padon ülve, miközben a gyerekkocsikat tologató anyukák nagy ívben kikerülik.

Dehogy, nem ezt használtam, ez ölésre való, mondja fölényesen. Mondtam, csak szabadulni akartam tőlük, nem volt szándékomban komolyan megsebesíteni őket.

Majd ingerülten kioktatja a nyomozót. Csak nem gondolja, hogy ő, az ő kiképzésével és múltjával ilyen pancser munkát végez, ha ölni akar? Ő jobban ismeri az emberi anatómiát, mint némely orvos, része volt a speciális kiképzésének, ha megjönnek a kórházi jelentések, látni fogjuk, hogy csak az alhasuk bal oldalán van egy kis szúrás, direkt olyan, hogy semmi lényeges, máj, lép, tüdő, ne sérüljön meg. Igaz, erős a vérzés, mint hastájékon általában, de semmi lényeges szervet nem érintett. Ő csak tudja!

Copyright Engel Edit

- Ha nem evvel, akkor mivel szúrta meg őket? - kérdezi a nyomozó, miközben végre visszateszi a fiókba a nejlonzacskót.

- Evvel a jó öreg társammal (my good old pal) - mondja a veterán vigyorogva, és egyszerre csak a bal kezében van egy félarasznyi szuronyszerű valami, aminek csak a pár centis pengéje látszik. - Lemostam, nem véres! - szól felém nyugtatólag, gondolom, a nemes lelkemre való tekintettel.

Elmeséli, a nyakában lévő katonai kutyalánc az adatait őrző plakettel elég erős, hogy azon hordja ezt a kis hűséges jószágot egy tokban. Senki nem fedezi fel, mert ha a katonai plakettet kívül rakja a trikója nyakán, és jelez a fémdetektor, mindenki azt hiszi, a fém plakett miatt van. Még a repülőn is hordta, nem tűnt fel senkinek. Ami azt illeti, itt, a súlyos testi sértésért kivonult egyenruhásoknak sem, gondolom savanyúan. Még szerencse, hogy jól megértjük egymást. Összenézünk a nyomozóval, mintha ő is kissé sápadtabb lenne. Nem tudom, hogyan fogja

rávenni a pasit, hogy megváljon a késtől, mert tárgyi bizonyíték, nem óhajtok jelen lenni, szerencsére ő sem feszegeti, gondolom, majd visszajátssza a labdát a fogdabeli egyenruhásoknak, akik ilyen eredményesen megmotozták. Gyorsan befejezzük a jegyzőkönyvet, külön kihangsúlyozom, hogy a döntés nem itt a rendőrségen, hanem a bírósági ügyésznél születik majd, azt ki kell várnia lent a fogdában, nem tudjuk, mi lesz, semmi beleszólásunk nincs. Miután visszaolvasom és aláírja, cinkosan megjegyzi: tudja, hogy itt Ausztriában tilos a nemesi titulust használni, ő mégis úgy köszön el, Good bye, Countess.

Nagyon kifárasztott ez a buggyant veterán, állapítom meg hazafelé vezetve. Az utóbbi időben gyakran érzem magam munka után úgy, mintha az agyam ki lenne lúgozva. Nem vagyok jó bőrben, Matyi buszozása végleg kicsinál. A délelőtti integrációs osztálytól sem vagyok elájulva, három fogyatékos gyerek mellé van beosztva egy speciálisan kiképzett - kezdő - tanerő, a másik két gyerek halmozottan sérült lévén annyi gondja van velük, hogy Matyira már nincs se ideje, se ereje, sőt, többnyire Matyi segít neki a másik kettő ápolásában. Egész délelőtt az osztály melletti külön kialakított helységben vannak, a többi, egészséges tizenévessel alig van kapcsolatuk, integrációról tehát szó sincs. Ha a busz nem jön érte az iskolába, míg telefonon kibogozzuk a galibát, elmarad az ebédje, délutáni foglalkoztatása. Csak kallódik. Ideje változtatni, döntöm el.

Másnap beszélek a délutáni intézmény igazgatónőjével, aki azt ajánlja, Matyi töltse ott az egész napot, többet árt neki a déli hercehurca, mint a tény, hogy kimarad az úgynevezett integrációs osztályból. A délelőtti foglalkoztatás itt is tartalmazza az írás–számolás gyakorlatot, földrajzi fogalmakat, ugyanakkor mennek a tanárnővel bevásárolni, főznek, takarítanak, kezelik a mosógépet, a vasalót, mindennapos praktikus készségeket fejlesztenek. Szerencsés fordulat, hogy csupa downos

osztály, Matyival kilenne a minimális 5-ös létszám, és lehetséges lenne egy egységes, downosokra szabott program, mindenki számára előnyös helyzet.Pár nap alatt lebonyolítjuk az átjelentkezést, Matyi örül, az egyik délutáni gondozónővel különösen jó barátságban vannak, az osztályban felfedez magának egy aranyos kis szőke, fitos orrú downos csajt, szívesen van ott.

Úgy döntök, reggelente sem vesszük igénybe az idegtépő buszjáratot, én viszem autóval az irodai kezdés előtt, így is, úgy is elkésem, legalább legyen valami hasznunk belőle, egy csapásra esik tehát a reggeli meg a déli buszos stressz.

A konkurencia is hiába lovagolta meg a reggeli „megbízhatatlan kezdéseimet", az idegenrendészet főnöke megmondja kerek perec, azért a pár perc csúszásért reggelenként nem szándékoznak leváltani, a hat nyelv egy személyben reláció, megéri nekik a várakozást.

A délutáni hazahozatalra aláíratok a buszos cég főnökével egy szerződést, miszerint minden Matyit hazahozó buszsofőr köteles a gyereket kézen fogva eljuttatni a bejárati ajtó előtti járdáig, mert az úttesten segítség nélkül életveszélyben van. Azért Lina vagy én továbbra is a járdán várjuk, a ház előtt, mert egyszerűen nem bízunk senkiben, a papír meg úgysem ér semmit, ha Isten őrizz, megtörténik a baj.

11.Tao

Csütörtök délelőttönként a bécsi központi bíróság épületében is úgynevezett „házi tolmácsként" dolgozom, a bíróságon belül működő rendőri csoportnál, ronda, egy lére menő, formális tevékenység. Bármennyire is utálom, az elmaradt honorárium-átutalások miatt nem lehetek válogatós. Igaz, hogy most már rendszeresebben utalják a pénzt, de mindig csak egy részét a ledolgozott összegnek, a felgyülemlett hátralék továbbra is várat magára. A kapitalizmusban is épp olyan kiszolgáltatott vagyok, mint annakidején a szocialista diktatúrában. Tudom, nemcsak én vagyok ebben a helyzetben, hanem a bécsi hatósági listán lévő minden tolmács, aki mind szabadúszó, de anyagilag nem független. A mindennapi megélhetés érdekében jobban haptákozunk, mint a hatalmi hierarchiába szorosan befűzött rendőri alkalmazottak. Egy zokszó a pénzzel kapcsolatban, és azonnal repülünk a listáról, ami számomra azt jelentené, hogy a közepe táján beroppan az egész egzisztenciánk.

A csütörtöki egyhangú és szerintem teljesen felesleges munkát – minden külföldi rabot értesíteni arról, hogy amennyiben elítélik, utána kap egy több évre szóló kitiltást és kitoloncolják – az teszi még nehezebbé, hogy az ottani referens és a titkárnője két igazán idegtépő alak. Összesen négyen dolgoznak ennél a csoportnál, a rangidős vezetése alatt. A munkapenzum nem egetverő, a munkahely távol esik a felettesek látókörétől, mindenki kényelmesen berendezheti a napi nyolc óráját. A rangidős, habár túl van a nyugdíjkorhatáron, nem szándékozik otthon maradni, jobb neki az irodában, állítják azok, akik ismerik a feleségét is. Senkit sem zavar különösebben a helyzet, kivéve a közvetlenül alatta lévőt, aki a posztjára feni a fogát, és ez pontosan az, akivel én csütörtökönként

dolgozom. Állandóan szapulja az öreget, a titkárnő lelkesen hergeli. Függetlenül attól, hány kliens van soron, nekünk tizenegyre végezni kell, mert a bíróság épületében van egy büfé, és ezeknek ott kell lenniük a löncsölő bírók meg ügyeszek között. Én kell, hogy fizessem a fogyasztást – általuk jutok munkához, illik honorálni, ez a titkárnő által bevezetett etikett. A hét minden munkanapjára beosztanak egy tolmácsot, és így nap mint nap ott bájcsevegnek a bécsi bíróság krémjével.

Egyik csütörtökön húsz afrikai van beosztva, a referens megint valahol az öreg ellen intrikál, vesződhetek velük egyedül, a titkárnő hisztériás sürgetése alatt. Mindegyik afrikainak lenne egy-két kérdése, de nem lehet, mert a titkárnő egyre csak kiabál, rémes angolsággal: aláírja vagy nem (sign or no sign), mindegy (egal), jöjjön a következő (next, next). Az egyik afrikai olyan ideges lesz tőle, hogy majdnem felpofozza, de végül meggondolja magát, aggodalomra megint semmi remény, könyvelem el magamban. Végre befejezzük, felbukkan a referens is, futólépésben tesszük meg az utat a végtelen folyosókon át a büféig. Valami összejövetel van aznap, attól félnek, lemaradnak. Ki is van díszítve a titkárnő, mint egy karácsonyfa. Nincs elég szabad ülőhely, megragadom az alkalmat és elköszönök. Eldöntöm, ezután nem kísérem el őket a büfébe, lesz, ami lesz.

Aztán ki is megy a fejemből az egész, utazom Malajziába egy háromhetes feng shui tanfolyamra. A gyerekek szünidőznek Magyarországon, Kornél, Titanilla meg a kisfia leutaznak minden hétvégén „segíteni", mint utóbb kiderül, félreérthettük egymást, mert Kornél korábbi vendégeskedéseihez képest csak az a különbség, hogy most hármójukat kell Anyunak ellátni.

Mivel Bécsben elég hideg van, a reptérig egy vastag gyapjúszvettert veszek fel, a visszajövetelre gondolva elviszem magammal az előírt trópusi ruhaneművel együtt, szerencsémre, mert a következő három hét alatt abban a szvetterben lakom. Igaz, hogy Kuala Lumpurban 45 fok

van árnyékban, de kizárólag kint az utcán, bárhol máshol minden bezárt ajtók és ablakok mögött zajlik, legtöbbször 18 fokra lehűtött fagyasztásban, még a taxikban vagy a legkisebb üzletben is. A szállodában, ahol a napi 12 órás előadásokat üljük le, különösen büszkék arra, milyen jól működik a klímaberendezés. Átfagyok a trópusi Ázsiában. Micsoda energiapazarlás, gondolom, huszonöt fok különbség a kinti meg a benti hőmérséklet között, mire jó ez?

Maga a kurzus nagyon tetszik, megéri a hosszú repülést, a hideg-meleget, a borsos taksát. Közel három évvel ezelőtt került kezembe az első feng shui könyv Sopronban, egy gyógyteákat áruló boltban Amint beleolvastam, olyan volt, mintha Dédikét hallanám. Úgy éreztem, ott ülök a váradszőllősi ház napos verandáján, a virágzó leánderek meg a kovászos uborkás üvegek között, és Dédi ott sürög-forog, mondván, a természettel együtt kell dolgozni, nem ellene. Megvettem és kiolvastam mindent, ami erről a kezem ügyébe került. Közben Németországban és az Államokban nagyon felkapták, de minél több, nemegyszer egymással ellentétes részletet ismertem meg, annál kevésbé értettem, miről szól az egész, teljes összességében. Kuala Lumpurban aztán sikerült rendszerezni a felhalmozott információimat, legalábbis annyira, hogy tudjam, milyen fogalom, melyik témakör ennek a gondolkodásmódnak és a hozzá kapcsolódó eszköztárnak melyik konkrét részéhez tartozik. Rutinosan van megszervezve a kurzus, két délutánt eltöltünk a tanfolyamvezető hölgy saját cégénél, ahol rengeteg szerencsehozó kütyüt lehet vásárolni, és elvisznek egy méregdrága ékszerüzletbe is, ahol ugyancsak szerencsehozó (auspicious) tárgyakat árulnak, aranyból és platinából. A feng shui valóban gazdagít, ezeket a cégeket legalábbis biztosan, morfondírozom magamban. A csoportunkban lévő három orosz hölgy csillagászati összeget hagy ott, a többiek csodálkoznak. Tudván, hogy az elérhetetlenül drága kitzbühli ingatlanok jó része már

orosz kézen van, nem vagyok különösen meglepve. A gazdag olajsejkek után most a gazdag oroszok ideje van, amit, úgy hírlik, a gazdag kínaiak követnek majd.

Az előadó, a feng shui nagyasszonya fiatal éveiben nagy karriert futott be a hongkongi bankvilágban, míg végre – meggyőződése szerint a feng shui segítségével - jött a várva várt gyermekáldás. Otthagyta a bankvilágot és otthon maradt a gyermek mellett. Tehette, a férj volt a bankigazgató, nem a gyeséből kellett kijönnie. Áttanulmányozta az ősi, kínai nyelven íródott feng shui könyveket. Okos asszony lévén kihámozta és angolul elérhetővé tette a bennük rejlő praktikus tudást. Míg a lánya felnőtt, ő megírt jó néhány szakkönyvet, megalakította Kuala Lumpurban a tanulmányi központot, özönlött a sok érdeklődő a világ minden tájáról, aztán a lánya számítógépes szakot végzett, és megszervezte a cég internetes részét, azóta is töretlen a sikerük. Életük a feng shui legjobb példája, okos, melegszívű, jó humorú, közvetlen modorú és nagyon jó üzleti érzékkel megáldott két hölgy, árad belőlük a pozitív energia.

Hazarepülök, átfázva, de boldogan, tele tervekkel. Átszervezem az életemet, ezentúl csak arra összpontosítok, ami lényeges, lomtalanítok, kedvezően átrendezem mindnyájunk energia-környezetét. Berámáztatom a szép nagy diplomát, és amikor csak van egy szabad percem, tanulmányozom a kurzusról hozott jegyzeteket.

Tolmácsként visszaállok a mókuskerékbe, küzdök a felgyűlt számlákkal, bízom benne, hamarosan megmutatkozik a kiút ebből az ugróiskolából, ahol mindent mások irányítanak. Csak a csütörtök délelőttök a bírósági rendőrségi kirendeltségen kibírhatatlanok. Az öreg főnök és az én referensem között teljesen elfajult a harcmodor. A referens az, aki nehezebben bírja, egyre többet van betegállományban. Megműtik, kiveszik az epéjét, erre ment rá a rosszmájúság. Mikor ő hiányzik, egy leszázalékolt kollegája veszi át a helyét. Nagyothall, mert egy focimeccsen, ahol szolgálatban volt, pont mellette

robbant egy petárda. Irodai széke jóvátétel, nem a képességei révén kapott hely. Gyakran elveszti a fonalat, nehézkesen fogalmaz, minden kihallgatás dupla időt igényel, a titkárnő csapkod, mert lekési a büfébeli fellépést. Mióta nem vagyok hajlandó elkísérni és fizetni a cechet, nekem már alig köszön. Egyik csütörtökön visszadobja az általam kiszámolt honoráriumot, foghegyről megjegyzi, megváltozott az elszámolás, ezentúl fejenként csak egy oldal. Átírom, lényegesen leapad a végösszeg, a három oldalas kitiltás meg a különféle büntetések nélkül alig egynegyede a megszokottnak, ráadásul maga a fejenkénti jegyzőkönyv is mindig meghaladja az egy oldalt. Ez van, ezt kell szeretni, az utóbbi időben mindig variálnak valamit, könyvelem el magamban, annál inkább örülök, hogy máshol még nem változtattak, továbbra is megadják a ténylegesen visszafordított oldalszámot. Ez így megy még párszor, aztán egyszer úgy alakul, hogy a török tolmácsnőt soron kívül be kell hívni, miközben ott vagyok. Mikor leadja a honoráriumot, látom, feltüntetette a kitiltást és a büntetést is. Szólok neki:

- Attól tartok, nem fogják elfogadni a változás miatt.

- Miféle változás? - néz rám értetlenül.

Látom, a titkárnő elvörösödik:

- Az csak magára vonatkozik - vágja oda nekem -, mert maga a sok nyelvével aránytalanul sokat keres.

Felkapom a fejem.

- Ki is döntötte ezt el, pontosan? - kérdezem.

- A főnökség - vágja rá.

Nehezemre esik folytatni a munkát, mikor befejezem, én is elszámolok minden oldalt, ha a főnökségnek nem tetszik, hívjanak fel, szívesen megbeszélem velük személyesen, ne a gépírónővel üzengessenek, mondom. Nem szól semmit, dühösen bevágja a honoráriumot a többi közé, megfordulok, és köszönés nélkül elmegyek. Majd megüt a guta. Hogy ez a manipulatív, üres agyú sznob, aki csak az intrikához meg a cicomához ért, ilyesmit megenged magának velem szemben! Felhívom a portásfülkéből az

öreg főnököt, kimegyünk a bíróság melletti restibe egy kávéra. Ide csak a pereskedők térnek be egy kis tömény bátorságra tárgyalás előtt, meg kibékülni vagy továbbveszekedni a tárgyalás után. Nyoma sincs elegáns környezetnek, de jó kávét főznek, és itt biztosan nem látja senki bíróságbeli, hogy összeszűrjük a levet. Mondom neki, saját feng shui tanácsadási tevékenységbe kezdek, csütörtökön és pénteken fogadom a klienseket, tehát ezennel felmondom az itteni csütörtököt. Bólint.

- Elfogadom, mint hivatalos indokot, privát csak azt mondhatom, tudom mi az ábra, csodálom, hogy eddig bírta.

Gálánsan kifizeti a két kávét, elköszönünk, megyek az autóhoz, mint minden csütörtökön, megint a szélvédő mögött egy büntetőcédula.

Következő héten csütörtökön reggel kilenckor telefonál a szokott referens, hol vagyok. Mondom, egy tanácsadás kellős közepén. Nem értesíthettem személyesen, mert betegállományban volt, de a főnökkel közöltem, többet ne számítsanak rám, a hét két napját tanácsadásra szánom. A „Do It Yourself Feng-Shui" DVD-m egyik példánya a büfében ki van téve a kirakatban, szívesen ajánlom a figyelmébe. Remek útmutató, hogyan élhetünk harmóniában egymással és a környezetünkkel. Lecsapja a kagylót. Fél óra múlva hív az öreg főnök: ez a gyalázatos képes volt percek alatt egy csomó afrikait felrendelni a cellákból, hogy aztán a kihallgatási szobákhoz vezető folyosón óbégasson mindenki füle hallatára, maga milyen megbízhatatlan tolmács, cserbenhagyja, értesítés nélkül. Azonnal panaszt akart tenni a főkapitányságon, de ő mint főnök leállította, mert ilyesmivel be kell tartani a hivatalos hierarchiát. Tehát először a közvetlen felettesnek kell jelenteni a helyzetet, panaszt csak az továbbíthat, saját megítélése szerint. Legyek nyugodt, azonnal közölte vele, hogy a panasz alaptalan és nem továbbítja, a referens dühönghet, amennyit akar, az ügy leáll itt és most. Mindazonáltal legyek résen, az illető ismerten bosszúálló

és mindenre képes. Nem szeretné, ha egy ilyen féreg miatt megütném a bokámat.

Copyright Engel Edit

12.Tamilok

Forró, ájult aszfaltú bécsi nyár. Útburkolat-javítások tömkelege, ahol munkást nem látni soha, tikkadtan vezetek egyik dugóból a másikba. Következő időpontom a Westbahnhof közelében van. Nagy zsibvásár fogad. Egy szerb rendszámú kisbusz dupla fenekébe bezsúfolva felfedeztek egy csoport bangladesi menekültet, köztük néhány nő és egy kisgyerek. A folyosó végén egy fehér fémráccsal elkülönített nagyméretű „zárka", abban állnak, ülnek, kuporognak szorosan egymás mellett a tamil menekültek, elöl négy nő, az egyiknek a szoknyája mögül kikandikál egy fekete szemű, fekete fürtös, négy év körüli kislány.

- Gott im Himmel! - mormogja a referens -, hogyan tudtak ilyen sokan a kisbusz aljába bezsúfolódni? Kész csoda, hogy túlélték, a gyermeket azonnal el kell különíteni, őt meg az anyját bevisszük az irodámba. Csak tudnám, ki az anyja, hiszen nincsenek papírjaik.

Egy egyenruhás nyitja a rácson lévő ajtót, mondom angolul: a gyermek meg az anyukája szíveskedjenek velünk jönni, az egyik nő ölbe veszi a kislányt, az rácsimpaszkodik, nyilvánvalóan ő az anyuka, legalábbis remélem.

Bent az irodában a nő leül, ölében a kislány, szorosan öleli a nő nyakát, szégyenlősen körbekandikál, tekintete megállapodik a szatyromból kilátszó, nejlonba csomagolt szendvicsen, amit uzsonnának hoztam. Odaadom neki, az anyuka kibontja, a gyerek mohón nekiesik.

- Mióta nem ettek? - kérdezem a tamil nőt.

- Tegnap dél óta - feleli. Mondom a referensnek, rendelni kellene a szabványos löncszacskót – fekete kenyér, sajt, alma és víz- mert az egész csoport alaposan ki lehet éhezve. A referens telefonálgat, pár perc múlva bosszúsan legyint: előbb a kisbusz sofőrjét kell kihallgatni, az csak annyit

mondott, Németországba kellett volna vinni őket, az osztrákoknak semmi köze az egészhez. Mindjárt jön a szerb tolmács kollegina, addig mondjam el az anyukának, hogy a kislányt külön egy gyermekotthonba viszik, a felnőttek fogdába kerülnek, ott gyerek nem lehet.

Töröm a fejem, hogyan magyarázzam meg ennek a nőnek, hogy most, miután hajszál híján ott fulladtak meg a kisbuszban, elveszik tőle a gyermeket, napközibe viszik, idegenek közé, de ő csak üljön nyugodtan a cellájában és várjon türelmesen, amíg az osztrák bürokraták mindent megoldanak.

- Mi a gond? - kérdezi a referens.

- Azon töprengek, hogyan fogalmazzam meg a mondanivalót - válaszolok. Ha nekem valaki annak idején a traiskircheni táborban azt mondja, elválasztanak a gyerekeimtől, egészen biztosan őrjöngeni kezdek. Pedig nem Bangladesből jöttem, csak innen, sozusagen a monarchia pereméről. Intek, előbb kimegyek a mosdóba. Kilépek az irodából. A tolmács kollegina épp akkor tűnik fel a folyosó végén, idősebb horvát nő, többször dolgoztunk együtt, mindenkit ismer, mindenki szereti. Rám néz kérdően, mondom neki, egy anyuka, akiről majd lefejtik a gyermeket. Bólint, ismeri a helyzetet, a legtöbb anyuka korra, bőrszínre, műveltségi szintre és nemzetiségre való tekintet nélkül tiltakozik ilyenkor, kiabál, végül a gyerek is sírni kezd. Tudom, hogy a gyereknek olyan jó ellátása van ezekben a napközikben, amilyen otthon álmában sem, és azt is tudom, az osztrákok nem ismerik azokat a szegényes körülményeket, amikor a szimpla együttlét az egyetlen vigasz és kapaszkodó. Őszintén meglepődnek, hogy a vitaminos kakaó meg a sok játék helyett az anyák inkább a rideg börtöncellába akarják vinni magukkal a gyerekeket. Néznek rám kérdően, én is azt választanám, mondom ilyenkor. A kollegina int, menjünk be a női mosdóba. Mobiljáról felhívja a Caritast, jöjjenek a tannengassei irodába, kisgyerekes tamil anya kéri a segítségüket, sokadmagával. Menyire irigylem a

magabiztosságát! A Caritas gépezete a kisgyerekes anyuka kommandóra azonnal beindul, a kollegina int, menjek vissza az irodába, húzzam az időt. Alig lépek be az ajtón, megszólal a telefonom, komótosan lebonyolítok egy beszélgetést. A referens nem sürget. Ő is inkább lenne máshol, mint itt. Pár perc múlva belép a kolléganő, kezet ráz az ügyintézővel, majd megszólal:

- Már a verebek is azt csicsergik, kész csoda, hogy ezek a szegény emberek kibírták több órán át összepréselve, mint a heringek. Nem jutottak volna el a német határig, ez a kontroll valószínűleg életmentő volt. Szerencsére a Caritas is hallott az esetről, nemsokára itt lesznek, mindenkit átvesznek és elszállásolnak. Ők gondoskodnak majd a menedékügyi kérelmükről is.

A referens láthatóan megkönnyebbül:

- Hála legyen a Magasságos Jóistennek, meg a zűrös ügyek megbízható kiszivárgásának a Caritas felé! - mondja mosolyogva.

Megint tanultam valamit, könyvelem el magamban.

Copyright Engel Edit

13.Mennyi a létra?

Matyi elkezdi az utolsó iskolaévet, ez azt jelenti, tavaszig találnunk kell számára egy megfelelő „napi struktúra" központot, ahol reggeltől kora délutánig foglalkoztatják. Sok ajánlat van Bécsben, állami és privát alapítványok által létrehozott intézmények, kapok egy listát, letelefonálom, időpontokat kapok, elkezdem a keresést.

Legelőször a kufsteinstrasseiba megyek, ez a hozzánk legközelebbi és a legrégebbi ilyen jellegű „munkahely". Szép, jól karbantartott háromszintű épület, szervezett napi program, helyben főzött friss ebéd, több csoport, famunka, dobozolás, szövés, borítékragasztás, gyöngyfűzés, stb. Közel 60 különféle fogyatékkal élő férfi és nő, kivétel nélkül mindenki 35, 40 év feletti, kb. tíz gondozó. Végigjárok mindent, amit megmutatnak. Eddig soha nem láttam ennyi fogyatékos felnőtt embert együtt. Itt lényegében nincs integráció, a pár gondozón kívül mindenki sérült. Az általános légkör tompa, és számomra lehangoló. Erőt vesz rajtam egy addig soha nem tapasztalt kétségbeesés.

Az én fiam szemfüles, vigyori, mindig töri a fejét valamin. Tudja, mit akar. Közli is, akár három nyelven, ha kell. Érvelni lehet vele. Vitatkozik. Viccel. Mihez fog kezdeni egy ilyen környezetben?

Tartom magam, míg véget ér a látogatás, de a kocsiban elkap egy sírógörcs. Vajon pár év múlva Matyi is ilyen lesz? Felhívom Linát, gyalog megteszi a pár utcányi utat, beül a volánhoz, és szó nélkül hazavezet. Tudom, szerencsénk van, hogy Ausztriában élünk, ahol az állam komoly anyagi támogatást fordít ezekre az intézményekre. De ezekben nincs lényeges fejlődésre lehetőség, már a gondozók és gondozottak közötti arány is erre vall. Itt szófogadóan és megtörten tengetik a kliensek a hátralevő életüket, legalábbis a látottak szerint.

Végiggondolom a fontosabb mozzanatokat azon az úton, amíg Matyiból az a kedves, érdeklődő és tervekkel teli fiatalember lett, aki most ő. Ha lassan is, de folyamatosan haladt. Elértük volna a kognitív fejlődés legmagasabb fokát, lent a föld, fenn az ég, és Matyiban ennyi a létra?

Teljesen felkészületlenül ért ez a fordulópont, nem tudom abbahagyni a sírást. Lina szól, szedjem már össze magam, mindjárt hazajön Matyi. Jön is, gyanakodva méreget, egészen közelről szemrevételezve a kivörösödött és duzzadt arcomat.

- Bántott valaki? – kérdezi.

- Nem, Mummy beteg, megfázott - mondja Lina -, ma nem engedjük, hogy felkeljen, mi ketten csináljuk meg az uzsonnát.

A többi látogatást lemondjuk, egy időre felhagyok a kereséssel. Egyszer, mikor Matyi intézménye közelében van időpontom, elmegyek érte, és elmondom a délutáni gondozónőjének, hogy nem intéztem semmit, képtelen vagyok rá. Megnyugtat, minden anyukájuk pontosan így reagálja le ezt a váltást, mint én. Amíg tart az iskola, tudatosan vagy tudat alatt ott a remény, a továbbfejlődésbe vetett hit. Aztán jön a „plafon”. Az integrációra való törekvés, ami az óvodákban, iskolákban már létezik, nem érte el a felnőttkori intézményeket. Erre nem telik. Azért indítják jóval korábban az egész folyamatot, mert az átálláshoz idő kell. Elmagyarázza, hogy Matyi azon szerencsések egyike, aki továbbra is odahaza fog élni, a nyolc óra műhely után ott vagyunk mi, az anyja meg a nővére, no meg az Oma, aki megtanította neki a betűket, a számokat. Otthon fejlődik tovább.

Félig megnyugszom, félig kétségbeesem, Oma is, én is öregszünk, végül Linára marad minden gond. Kornél meg a szerzeménye annyi, mint a veszett fejsze nyele. Titanilla nem tud mit kezdeni Matyival, a megismerkedésük első pillanatától idegesíti a jelenléte, a házasság Kornéllal nem boldogítja, nem képes civilizált módon viselkedni,

napirenden vannak a hisztériás kirohanásai, Lina kerüli őket, Matyi megijed a kiabálástól, és felzaklatja a sértő hangnem. Elképzelhetetlen, hogy valaha is ilyen családi légkörben éljen. Különben Kornélra akkor sem lehetne számítani, ha elválna Titanillától. Soha nem volt képes egyedül viselni a gyerekek gondját, csak a szórakoztató időtöltésekre volt kapható, miközben Anyu intézte az etetést, öltözést, én meg biztosítottam a kiadásokra szükséges pénzt. Amióta ismerem, ez az ember soha, semmiféle módon nem vállalt át senkitől semmi konkrét megterhelést, ami a saját kényelmének arovására lett volna. Soha senkinek sem segített érdemlegesen, mindegy, hogy a saját szüleiről, a nővéreiről, rólam meg a gyerekeinkről, vagy Titanilláról meg a fiáról volt szó.

A lengyel tolmács barátnőm elcipel az orvosnőjéhez, az nem fecséreli a szót, hanem felír valamit depresszió ellen. Én valami erősítőre gondoltam, forgatom az üvegecske Prozakot a kezemben, Amerikában élő barátnőm mailezte, ő és minden ismerőse ezt nyeli. Én évek óta ezen élek, mondja a lengyel barátnőm is. Enélkül már rég felkötöttem volna magam, győzködnek. Nekem ez meg sem fordul a fejemben, én éppen hogy élni akarok, ha nem is örökké, de mindaddig, amíg Matyi meg Lina talpra áll, gondolom, másnap kidobom a Prozakot a kukába.

Az iskola felajánlja, hosszabbíthatnak egy évet, ha muszáj, de jövőre több lesz a végzős, és ha van valahol egy megfelelő hely, mire észbe kapok, lehet, hogy már elfoglalta más. Lina velem jön minden látogatásra, ne egyedül rágódjak rajta, könnyebb dönteni, ha meg tudjuk beszélni a részleteket. Néha szórakozunk a látottakon, mint például amikor megnézzük egy Bécstől kb. 10 kilométernyire lévő privát alapítvány ajánlatát. A központ egy gyönyörű villában van, a tulajdonosok külföldön élnek, az alapítvány által mentesülnek a fenntartási költségektől. A lakórész le van zárva, a parkosított udvar elkülönítve, a központ egy alagsori konyhában és a közeli kertrészben működik. Két gondozó, négy fogyatékos kliens, van egy üresedés.

Állatokkal foglalkoznak, a pajtában van egy funkcionális mosdó, egy kecske, több tyúk, meg egy csacsi. Azt felváltva viszik legelni. Ha nagy a hó, nem jön fel a busz, gyalog kell megtenni az idevezető közel másfél kilométert egy meredek erdei úton, ez fizikailag egyértelműen nem Matyinak való. Megköszönjük szépen, útban hazafelé Linával megbeszéljük, még jó, hogy nem hoztuk Matyit is, lenne méltatlankodás, az én fölöttébb urbánus beállítottságú fiam még a felső-ausztriai lovardában is, ahol időnként nyaralni szoktunk, inkább felszalad a szobánkba a vécére, mert az istállóban nem szép csempés a fürdőszoba. Van úgy, hogy felháborodottan jövünk el, például egy ottakringi autószerelő műhely udvarán működő régi irodaépületből, ahol a kliensek órákig ücsörögnek gondozói felügyelet nélkül, nincs ebéd, vagy hoznak uzsonnát, vagy a közeli kolbászos standhoz mennek, mindenki dohányzik, mert ez az első, amire az új jövevényt megtanítják és minden nap üresre isszák a kóla-automatát, amiből kettő is van. Megyünk egy meidlingi kastély alagsorában berendezett műhelybe, régi bútorokat smirgliznek, a gondozók napsütötte iroda-szobáján kívül a levegő mindenhol tele finom faporral, rossz rágondolni, hogy begyulladna tőle Matyi roppant érzékeny kötőhártyája a mínusz 23 dioptriás lencsék mögött. Egy másik helyen konyhát működtetnek, nagy üstöket kell emelgetni, és a sok forró felület miatt nagy a balesetveszély. Egy liesingi helyen kertészet van, a kliensek a fülledt üvegház és a kinti hideg között mozognak, a fele létszám állandóan betegállományban van.

Bárhol megfordulunk, a gondozók kávézó- meg irodaszobáia legszebb, legvilágosabb és legkényelmesebb helyiségek, a másfél órás déli szünetben ezek rendszerint ott kvaterkáznak, miközben a csoportok magukra maradnak. A meglátogatott csoportok összetételét nézve nem tudom elképzelni, hogyan zajlik le a napi tevékenység, egyazon helyen van az izomsorvadásos, a downos és a paranoid szkizofrén vagy mánikus-depresszív kliens. Nem

tudom, hogyan található meg az ilyen különböző igények között a közös nevező, főleg ha nyolc-tíz főre jut egy gondozó, és az naponta többször bezárkózik a saját irodájába, a csoport meg egyedül van. Szinte minden fogyatékosokkal foglalkozó helyen, ahol jártunk, van egy vagy több kóla-automata. Biztosan jár evvel valami anyagi előny az intézmények javára, gondolom, másképp nem magyarázható, hogy pont ide rakják ki őket, ahol a kliensek többsége túlsúllyal meg diabétesszel kínlódik.

Küzdök a képpel, ami az én anyai sasszemem elé tárul, a látottak távolról sem győznek meg arról, hogy a kliensek érdeke lenne a legfőbb prioritás.

Korrigálnom kell az illúzióimat, Ausztria ide vagy oda, alapjába véve ez is egy hidegen kalkulált üzlet: az állam fizet egy szép összeget egy fogyatékos személy foglalkoztatására, ezt megigényelheti egy állami vagy privát szervezet, amelyik aztán úgy osztja, szorozza, hogy jussonis, de főleg maradjon. A profit, az a nyomorult profit. Az nem lehet, hogy én itt, Bécsben odajutok, hogy Marxnak meg Engelsnek volt igaza!

Nem vagyunk még készen a változásra, jelentem az iskolában, igénybe vesszük a hosszabbítást. Aztán hirtelen ránk köszönt a szerencse. Egy idegenrendészeti titkárnőtől hallok egy műhelyről, az irodától kétutcányira, közepes létszámú csoport, a fele siketnéma, meg lehet tanulni a jelbeszédet, micsoda kihívás. A siketnémák okosak, és jó a kézügyességük, lesz mit tanulni elég. Az ebédszünetben megnézem, az egész műhely egy minden zugában belátható, hatalmas helyiség, öt gondozó van huszonkét kliensre, kész csoda az eddig látottak után. Szívesen látják Matyit egy próbahétre, lesz üresedés, ha tetszik neki, és ő is beleillik a csoportba, jöhet, amint befejeződik az iskolaév. Minden passzol, készülődhetünk.

A kedvenc -délutáni gondozónő megrendezi a búcsúbulit, elintézi többek között, hogy Matyi részt vehessen egy Clown Enrico koncerten, ott felhívják a színpadra, és hatalmas közönségsikerrel elénekel a

híresen kedves bohóccal néhány állatos dalt. Vastaps, hatalmas vigyor, hazafele menet közli velem: eldöntöttem, színész leszek.

Copyright Engel Edit

14. Dédike hagyatéka

Nem érdekelt soha az ezotéria, viszont a feng shui egyre jobban leköt, rájövök, ez tulajdonképpen egy, a természeti törvényszerűségekre épülő gondolatvilág, amelyiknek komoly természettudományi alapja van. Már maga a tény, hogy mindez annyira más, mint a munkám révén megtapasztalt tematika, külön felüdülést jelent.

Minden egyes feng shui könyv remekül kikapcsol, sok minden bennük visszavezet Dédikéhez, közel érzem magamhoz, titkos meggyőződésem, ő küldte nekem ezt a speciális szellemi rejtvényt, ezt a többdimenziós és tágabb perspektívájú szemszöget, mert innen nézve mások az arányok, és a megoldásra váró hétköznapi problémák mérete is alaposan lecsökken.

Miközben a tolmácsolás során felmerült esetek kimondottan lélekrombolóak, a feng shuival való foglalkozás csupa pozitívum és bizakodás. Gyakorolom a mantrákat, próbálok naponta meditálni, ami Lina szerint azt jelenti, hogy hátradőlök a fotelben gondolkodni, és rajtaütésszerűen elalszom.

Meghívnak Münchenbe, egy kéthetes intenzív feng shui kurzusra szinkrontolmácsként. Az előadó, egy 27 éves ázsiai zseni angolul beszél, őt kell németre tolmácsolni, kapok szállást meg ellátást, és nem kell fizessem a rendkívül borsos részvételi díjat. Eget-földet megmozgatok, hogy el tudjak menni, Anyu felköltözik Bécsbe két hétre, Lina intézi a bevásárlást, ott van a lakáshoz tartozó szép kert, ki sem kell mozdulni otthonról. Autóba vágom magam, és meg sem állok Münchenig, másnap reggel már a kabinban fordítom a szöveget. Kialakul a munkamenet, a Guru rengeteget tud, és szívesen osztja meg a tudását. Annyira érdekel a téma, hogy nem is érzek különösebb fáradságot a megfeszített koncentrálás miatt. Esténként együtt vacsorázunk, a

Guru meg én, leginkább összhangban hallgatunk, néha beszélgetünk. Főleg a tanításról, miután megtudja, hogy azelőtt egyetemen tanítottam. Elmeséli, nemrég szakított a Nagymesterrel, aki az én Kuala Lumpur-i tanárnőmnek az eredeti oktatója is volt, és akivel létrehozták az első Európai Feng Shui Akadémiát, ami a Nagymester neve alatt futott. Ő az inasa volt. Két év sikeres turnézás után a Nagymester fia, aki addig mással foglalkozott, jelezte, betársulna az apjához az Akadémiába. Az ázsiaiaknál semmi nem olyan fontos, mint a családi kötelék, ő, nem lévén rokon, egyik napról a másikra kívül rekedt, úgyhogy megalapította a saját iskoláját, kidolgozta a saját előadássorozatát. Avval próbálja vonzani az európai meg államokbeli érdeklődőket, hogy a nyugati mentalitás szerint is érthetően magyaráz. Igen, mesélem, a Kuala Lumpurban töltött három hét alatt láttam, mennyivel „könnyebb" az ázsiaiakat tanítani, mert magyarázat nélkül is elfogadnak olyan kijelentéseket, amikről minket órák hosszat győzködni kell. Ennek megfelelően nehéz a metafizikai jelenségeket itt előadni, mondja ő, sokszor kell olyan dolgokra időt vesztegetni, amik megfoghatatlanok, de léteznek. Ez a mi analitikus gondolkodásunk okozta akadály. Ő nem is tanítja már együtt a két tábort, mert ilyenkor az ázsiai tanítvány, aki elfogadja a hallottakat és tovább lépne, miattunk megreked. Az európai sok mindent nem ért, még aprólékos magyarázat után sem, mert hiányzik a metafizikában vetett hite, ezáltal nehezen, vagy egyáltalán nem képes eljutni egy univerzális összefüggéseket is feltáró szintre. Ahhoz ugyanis több ösztönös megérzés kell, azt pedig kiölte belőlünk, európaiakból az iparosodás. Az előadások teljesen mások itt, mint otthon, Ázsiában. Tudja, a csapat nagy része készen összeállított megoldási technikákat igényel, amit hazamenve azonnal alkalmazhat, anélkül, hogy lemenjen a dolog magváig. Sajnos, ami gyakran kialakul, az egyfajta alaptalan ígérgetés: ha ide ásnak egy szökőkutat, akkor jön a lottónyeremény, vagy ha amoda helyeznek egy

récepárt, boldog házasságuk lesz. Vannak, akik jó pénzt keresnek ilyesmivel, de távolról sem erről szól az egész. Mindig akad egynéhány résztvevő, aki tényleg komolyan foglalkozik a tan mélyebb tartalmával, ezek a jövőbeli konkurenseim, mondja nevetve, a legtöbb csoport ilyen összetételű, a világon mindenhol.

Ez alatt a két hét alatt még jobban belelátok ebbe a rejtelmes és gazdag tudományba. Ráhangolódom az alapszabályokra, látom, hogyan képes az ember a környezetét tudatosan a saját előnyére alakítani, megkeresni és kiaknázni a segítő energiákat, és elkerülni azokat, amelyek gyengítenek. Megtapasztalom, hogyan készülnek a kínai horoszkópok, hogyan kell értelmezni a kódolt elemek és állatövi szimbólumok alapján kiszámítható előrejelzéseket. Ősrégi, csodálatos, rejtelmes dolgok ezek, és mint minden valóban nagyszerű dolog, teljesen egyszerű. Öt elem, 12 állatövi szimbólum, és hatvan éves (5 x 12) ciklusok állandóan ismétlődő közrejátszása.

Copyright Engel Edit

Jól haladunk az anyaggal, a második hét végén praktikus gyakorlatokra is jut idő. Köszönetképpen a munkámért a Guru összeállítja az én sorselemzésemet. Mondom a születési évet, hónapot, napot és órát. Elemez, számítgat, vázol, már tele a tábla. Nem tudom, sírjak-e vagy nevessek, a legszembeszökőbb tény az, magyarázza az egész százötven fős csoport előtt, hogy rossz vágányon vagyok. Mindent a gyerekekért teszek, ami jó, de nem jól, és ez baj. Ahelyett, hogy megtanítanám a gyerekeket „halat fogni", teljes erőmből gyűjtöm nekik a halat. A fiatalabbik sokkal inkább igényli a jelenlétemet, mint az anyagiakat, az idősebbiket pedig feszélyezi, hogy mindent előre tervezek. A mostani felállásban a törekvésem nem célravezető. Téves az anyagi biztonságba vetett bizalmam. Nem stimmelnek az arányok sem, túlságosan óvom a gyerekeket, ha minden harcot megvívok helyettük, nem tudnak karmokat élesíteni.

Váltsak gondolkodásmódot, életmódot, és lehetőleg minél hamarabb, ha nem én teszem, előbb-utóbb a sors fog kényszeríteni rá.

Nézem a sok számot, kínai szimbólumot, az ősrégi kódrendszer, ami a számítás alapja, teljesen tiszta és következetes, egyedül biztos nem tudnám kiszámítani, de így, egy tapasztalt horoszkópkészítő által levezetve minden kapcsolódás teljesen érthető, logikus, meggyőző. Elgondolkodom fölötte, de mégsem tudom egészen komolyan venni. Ahhoz túlságosan nyugatiasan gondolkodom.

Copyright Engel Edit

15. Átszállás

Megint akadoznak az átutalások, kínlódom a bankszámlámmal, minden hónap egy nagy kérdőjel, utalnak-e pénzt, és ha igen, mennyit, elég lesz-e a számlák kifizetésére. Ennek tetejébe most, mikor semmi tartalékom, jön kétévi adóhátralék, 52 ezer euró. Sebaj, lehet részletre fizetni, jó nagy kamattal. Magamra vessek, annyit dolgoztam, hogy a felső adósávba csúsztam, ami azt jelenti, hogy 30 százalék fölötti a jövedelmi adóm, a 20 százalékos értéktöbbleti adón kívül. Felment a beteg- és nyugdíjbiztosítási sávom is, ami azt jelenti, hogy ha minden kötelező gyakorlatot összeszámolok, nekem végül a jövedelmem kb. egynegyed része marad. Ehhez jönnek a rendszertelen és kiszámíthatatlan átutalások, sose tudni, mikor, mennyit, ha egyáltalán, ember legyen a talpán, aki ezekkel a labdákkal egy sikeres zsonglőrmutatványt produkál. Egyik nap Linával útba ejtjük a bankomat, bemutatni a ledolgozott, de még ki nem fizetett honoráriumok másolatait, kvázi garanciaként. A bank szívesen elfogadja, készségesen meghitelezi a fizetnivalókat, hogy minden számlát időben átutaljak, majd ha jön a rendőrségtől a pénz, levonják a megelőlegezett összeget, és annak jó magas kamatát. Az egészből csak azt látom, hogy minél többet dolgozom, és minél nagyobb a bruttó keresetem, annál kevesebb a nettó pénz, ami a zsebemben marad. Kellett nekem kapitalizmus.

Szívesen átnyergelnék feng shui tanácsadásra, annál is inkább, mivel szabadidőmben egyre gyakrabban hívnak előadásokat tartani németül, magyarul a határ menti wellness szállodákba, egyik adja a másikat, a résztvevők közül sokan kérnek privát felmérést, szakvéleményt. A „Csináld magad feng-Shui" DVD-met a Bécsi Közkönyvtár (Staedtische Büchereien) bevette a jegyzékébe, egyre-

másra jönnek interneten a megrendelések olyanoktól, akik kikölcsönözték. Bármennyire is szívesen bővíteném ezt a tevékenységet, Matyi meg a tolmácsolás mellett nincs rá időm. Azon kívül elbizonytalanít, hogy bármerre nézek, kezd felületessé és komolytalanná válni az egész. „Szakértők", akiknek egyetlen hétvégi tanfolyam az összes képzése, olyan árakat kérnek, hogy csak hüledezek. Ezek előbb-utóbb lejáratják a szakmát, gondolom, elkufárkodják ezt a csodálatos eszközt, amit nem könnyű megérteni, de ha tényleg megismered és használni tudod, segít kizökkenteni és tovább lendíteni bármelyik megrekedt életvitelt. Nem merek átállni. Tolmácsként már mindenhol ismernek, ez a verkli már szinte magától működik, az ember nem rúgja fel a biztosat a bizonytalanért.

Lina kocsijával vagyunk, ő vezet, ezt a délelőttöt ügyintézésre szántuk, Matyi háromig a műhelyben „dolgozik". Jól beilleszkedett, szívesen jár oda, szorgalmasan tanulja a jelbeszédet. Minden szerdán mennek hypoterápiára, a Linával való istállóba járás révén szépen bánik a lóval, jól lovagol, sok dicséretet zsebel be, vigyorogva jön haza. Pénteken rendszerint egy közeli fedett uszodába járnak, metróval jönnek-mennek a tréner felügyelete alatt, jól úszik, ott is dicsérik, élvezi. Kap minden hétvégén 10 euró zsebpénzt, egész héten ígérget Linának meg nekem mindenféle meghívásokat, fagyira, pizzára, pénteken aztán nagyokat hallgat vele, rémesen fösvény.

Megtanultuk mi is jelbeszéddel, hogyan mutatják a nevét, nekünk is mutogatni kell, ha szólítjuk, ami nem igazán előnyös, ha például ez emeletről rikoltanék utána. Így le kell menjek, mutassam a nevét, és csak aztán kárálhatok, hogy megint minden szanaszéjjel van a szobájában, sipirc rendet rakni, mert jön a gitáros diák zeneórára, és a sok szétdobált holmitól nincs hová beparkolnia a fenekét. Kieszközöltem a ház bejárati ajtaja elé egy fogyatékos-busznak fenntartott parkolóhelyet,

Matyi a járdáról száll be, és a járdára száll ki a buszból, önállóan megy ki reggel és jön be délután, saját kulcsa van. Nemrég bejelentette, szerelmesMónikába, aki nagyon szép, csak sajnos öreg, mert már elmúlt húsz éves is.

Lina váratlanul beparkol a Hüteldorfer utcai pizzéria előtt. Több mint tíz évvel ezelőtt itt zajlott le az első felnőttes beszélgetésünk, mikor eldöntöttük, hogy otthagyja a katolikus privátiskolát. Gyere, mondja, meghívlak egy Bananensplitre, beszédem van veled. Leülünk, görcsben a gyomrom, mi lehet a baj?

Ott hagytam az egyetemet, közli. Már két hónapja. Elmaradtam két vizsgával, amit csak a következő évben lehetne behozni. Addig nem lehet tovább lépni, ha nincs meg a vizsga, nincs praktikum. Ráadásul mindkét praktikum már 2 évre előre megtelt, ezért jövőre sem lenne behozható a lemaradás.

Tudtam, a bécsi Állatorvosi Egyetemen az ilyesmi gyakran előfordul, nincs annyi labor-hely, mint jelentkező, nem is csoda, az első évben beiratkozik kb.500, többnyire a lovacskás mesés könyveken nevelkedett lány. A fele automatikusan kihull az első évi kémia vizsgán, a megmaradtak fele a röviddel ezután következő fizikán. Egy évfolyamból általában 10-15 állatorvos kerül ki, de az első 3 évben még aránytalanul nagy a tülekedés. Az eredeti hat éves tanulmányt lehetetlen ennyi idő alatt befejezni, általánosan ehhez 8-10 év szükséges. Gyakori eset, hogy a diák húzza-nyúzza három-négy évig, aztán utoléri az élet, az egyetem örökre abbamarad. A tananyag mellett nincs idő semmi másra, dolgozni sem. Végig a szülők szponzorálják a tanulmányi éveket. Lina meg a kollégái beszélgetéseiből tudtam, az adminisztráció is sántít. Volt, akinek két írásbeli vizsgáját tették ugyanarra a napra, ugyanabban az időben, persze, hogy az egyikről lemaradt, lett egy év üresjárata. Személyes tapasztalatból tudtam, egy praktikum-bejelentkezésre ott kell virrasztani egész éjjel a számítógép előtt, mert rendszerint valamikor hajnalban kerül online, és pár perc alatt betelik az összes

hely. Aki elbóbiskol, veszít egy újabb évet. Ismerem a panaszokat, néhány előadásért ott kell tölteni az egész napot, az egyetem kint van a város peremén, naponta több órába kerül az utazás…

De ez akkor is azt jelenti, hogy Lina feladta a gyerekkori álmát.

És megint én vagyok az utolsó, aki megtudja.

- Azért mondom most, mert hamarosan leállítják a családi pótlékot - jegyzi meg. Belegondolok, a Familienbeihilfe a mi esetünkben még a Lina autójában használt dízelolaj árát sem fedi. Millió kérdésem lenne, de végül is mind felesleges. Nem lesz belőle állatorvos, pedig ez volt a stabil terve, amióta csak beszélni kezdett. Tudtam, nem fogja megnyitni a lelkét előttem. Az utóbbi időben megint sok kellemetlen mellékzönge volt a kapcsolatunkban . A garzonban, amit az egyetem kezdetekor vásároltam, és amit az előző tulajdonos úgy adott át, mint egy ékszerdobozt, mostanra minden olyan, mint egy szeméttelepen. Felhalmozta benne a saját meg a barátok kutyáit, macskáit, plusz az innen-onnan mentett jószágokat. Nem szólhattam semmit, bevett szokás volt, hogy a diákok kimentenek kísérleti állatokat a laborokból, én is ezt tenném. De a garzonhoz tartozó kertrész már csak állatvécének minősíthető, a csodás rózsalugas kipusztult, a terasz fölötti fa pergola csupán arra jó, hogy a fenti szomszédok ne lássanak rá a nemrég még oly ápolt kert helyén kialakult szemétdombra. Lina úgy döntött, neki egy Miamiban élő tenyésztőtől kell kutya, letelefonálta (egy vagyon) és Budapestre szállíttatta (másik vagyon). Ezt is csak akkor tudtam meg, mikor jöttek a számlák, és menni kellett Ferihegyre. A kutyát hurcolja magával, tehát autóval kell menni mindenhova. A kiképzésre szánt idő több órát vesz igénybe naponta, a különféle kutyaiskolákba meg versenyekre való utazgatás egy másik komoly anyagi megterhelés. Közben túlestünk az első komoly érzelmi csődön is, hol volt már a csendes, rendes, kapuvári magyar fiú?

Minden családtag, az apjával az élen, állandóan engem okol, hogy feltételek nélkül megadok neki mindent, amit szeme-szája kíván. Nincs olyan Linával kapcsolatos beszélgetés Kornél és énközöttem, hogy ne hangzana el százszor a „pai da, daca tu…" (persze, mert te) című dal. Tény és való, hogy megvan az önálló kégli, autó, kutya, kutyasport, egyik partner a másik után, égeti a gyertyát mindkét végén rendesen, az életében semmi sem kötelező, kizárólag csak szabadon választott gyakorlatok... Nyugtalanít a helyzet, de nem tudok változtatni a dolgokon. Hiszen csak arra vágyom, hogy boldog legyen. Más ember lánya milliókat érő szállodahálózat várományosa, ehhez képest olyan kevés mindaz, amit én megadhatok neki. Majd benő a feje lágya, állatorvos lesz, azt csinálja, amit a legjobban szeret, egész életében első osztályon utazik, biztattam magam. Most annyira le vagyok döbbenve, hogy nincs semmi reakcióm.

Elnézem szabályos kis pofiját, szép ápolt fogsorát, csillogó hosszú haját, tudom milyen intelligens, humoros. Nem vállalja a harcot a megtervezett jövőért, vagy alaposan átgondolta és úgy döntött, a befektetés nem hozza azt az eredményt, amit ő elvár? Nem tudom, itt Nyugaton mi a jó, hiába élek itt már annyi éve. Az én lemezemen elakadt a tű ott, hogy diplomázni kell, csakis attól remélhet valaki jobb életet. Lehet, hogy itt, ebben a világban ez már régen nem érvényes. Most csak azt látom az egészben, hogy erről a vonatról visszafordíthatatlanul lemaradt.

Néz rám meglepetten. A hallgatásra nem készült fel. Nem tudom elmagyarázni neki, hogy egyforma erővel váltakozik bennem a különböző értékrendszereink iránti kétség. Egyszerűen tanácstalan vagyok.

- Sietnünk kell haza, nemsokára megjön Matyi - mondom.

Most, hogy nincs szemrehányás vagy kiborulás, Lina sápadt, szorongó. Olyan okos, kimondottan bölcs pillanatai is vannak ennek a gyereknek, biztosan átgondolta és meg tudja indokolni a döntését, bárcsak

elmondaná. Ránézek, látom, lopva ő is engem néz. Vajon mi megy végbe a fejében? Az ő élete, az ő vonata, másodosztályon is célba érhet vele. Csak nagyobb a tolongás, nem olyan kényelmes. Vagy mégis elviselhetőbb, mert nem kell olyan nagy árat fizetni a jegyért?

- Majd elmondod - szólalok meg. - Meg azt is, merre tovább.

- Vannak terveim - mondja. - Majd megbeszéljük.

Bólintok, most többre nem telik.

Copyright Engel Edit

16. Bonyodalmak

Ődöngök a lakásban, kitakarítottam, kimostam, kiterítettem, főtt ételre nincs igény. Matyi Kornélnál van holnap estig, egy idő óta az apja ragaszkodik hozzá, hogy odavigye, mondván, ha ő állandóan kerülgeti a kisfiút, Titanillának is kutyakötelessége néha vendégül látni az ő fiát. Nem szívesen engedem a gyereket,állandóan van valami komolyabb nézeteltérés közöttük, többnyire pénzügyek miatt, de attól tartok, a nő féltékeny lenne, ha Kornél túl sokat ücsörög nálunk. Fő a békesség, nagyritkán Matyi levizitel náluk. Lina leginkább a barátjánál alszik hétvégeken, a tendencia az, hogy egyre inkább hét közben is. Érzem, egyikük sincs jó helyen. Nem tudom, mi folyik Matyi körül az apjáéknál, és mi a helyzet Linával, tény, hogy Matyi sápadtan és rosszkedvűen jön haza egy-egy ilyen hétvégi látogatás után, Lina meg mindig ingerült, valami nem úgy alakul, ahogyan szeretné. Matyi nem mesél, ami rendhagyó, Lina, aki amúgy sem közlékeny, még jobban hallgat. Igyekszem tartani az erőnlétemet, érzem, hogy mindkét gyerek körül ki fog pattanni valami gond, minden jel arra mutat.

Cseng a telefon, hívnak tolmácsolni Donaustadtba, nem ismerem jól a Duna túlsó oldalán lévő kerületeket, jobb, ha a zöld metróval megyek, a Karlsplatzon átszállok a pirosra, az őrszoba annak a végállomásánál van. Csak annyit mondtak, késelés. A metrón vegyes a publikum, többnyire fiatalok, akik a Donauinselre mennek. Kimondottan örülök, hogy nem tanárként dolgozom, lehetséges, hogy könnyebb a börtönben ülőkkel szót érteni, mint a mai diákokkal? Nem értem ezt a toprongyos kultuszt, a rengeteg olcsó fémet, amit az összevissza lyukasztott testrészeikbe döfködnek, a sok otromba tetoválást. Legtöbbjük kezében ital, a lányok még talán hangosabbak és közönségesebbek, mint a fiúk, na és amit

a textilipar elkövet ellenük, az egy külön tragédia. Mérget veszek rá, hogy prostituált klienseim legtöbbje munkába sem venne fel olyan cuccot, mint amilyenbe az iskolás lányok öltöznek manapság. Az pedig, hogy esetleg alkatilag előnyös is legyen az, amit felvesznek, még véletlenül sem szempont. Mint mindig ilyenkor, örülök, hogy Lina a lósport meg a kutyasport által egy teljesen más hullámhosszon van. Bármilyen hosszúra is nyúlik az önfejűsége meg az anyagi felelősség iránti csökönyös érdektelenség, egyre inkább felismerhető egy szolid értékrendszer, amit, ha lassan is, építget magának. Matyi pedig egy külön világ, az ő emocionális intelligenciája mindnyájunkat felülmúl, nem győzök hálát adni az Égieknek, hogy ő az én fiam.

A késelés áldozata egy alaposan befüvezett afrikai, a sebeit ellátták a közelben lévő kórház sürgősségi osztályán, most itt ül, hol teljes letargiában, hol izgágán hadonászva, lehet, hogy a fű meg a kórházban kapott nyugtató nem teljesen kompatibilis? Sovány, hosszú karjain meg a két kezén, tenyerén kötés, ragtapasz, nem tudok rájönni, mi a rendhagyó ezeken a sebhelyeken, de valami furcsaság van az egészben. Sokszor mellébeszél, lehetetlen kiszedni belőle, hol lakik, tisztán érezhető, csak azt akarja, hogy a támadója megkapja a magáét, de nem szándékozik fényt deríteni arra, mi áll az incidens mögött. A Volksgarten klub környékén sétált, nézte a csajokat, egyszerre egy ismeretlen férfi nekiugrott, és összevissza szurkálta, vágta, egy nagyon éles és hegyes, hatalmas késsel, aztán elszaladt. Ő utánaeredt, közben mobilon hívta a rendőrséget, és irányította a támadó felé, a Museumsqartiernál végül utolérte, a rendőrautóval egy időben. Kezd múlni a fájdalomcsillapítók hatása, egyre nyűgösebb, miközben visszafordítom neki a jegyzőkönyvet, felváltva elbólint vagy izgatottan közbevág, és teljesen indokolatlan javításokat kér, az első pár oldalt aláírja, aztán hirtelen ráun mindenre, feláll, és se szó, se beszéd, elmegy. A nyomozó legyint, mindegy, leszól, hozzák a

tettest, essünk túl rajta, már majdnem ráment erre a szarságra az egész szombat este, és ezen a környéken még csak most kezdődik az igazi hajcihő. Hozzák a tettest, fehérbőrű férfi, harminc körüli, alacsony, oroszul beszél, ismerős. Köszön, mondja, ismer az idegenrendészetről. Csecsen kisebbségi, hat éve van Bécsben, visszautasították a menedékjogi kérelmét és kiutasították, többször volt a bíróságon, van kitiltása is. Vissza nem mehet, itt ragadt, se előre, se hátra, párszor bevitték a kitoloncolási fogdába, éhségsztrájk után kiengedték, az idegeire megy ez a patt helyzet. Általában leissza magát, de néha úgy érzi, nem bírja tovább, muszáj lazítani, kell egy kis fű. Pénze nincs, de az utcai afrikai árusok köztudottan gyávák, mikor a díler odaadja a marihuánás zacskót, ő is a zsebébe nyúl, de nem pénzt vesz elő, hanem a bicskát. Amit mindig magánál hord. A szerb meg a török árusoknál ez nem jön be, de az afrikaiak félnek a késtől, inkább hagyják, vigye a füvet. Ez így megy évek óta. Eddig nem volt fennakadás. Ráadásul az afrikaiak képtelenek megjegyezni egy fehér arcot, ettől a mai utcai árustól is szerzett már így füvet, nem is egyszer. Csakhogy ez ma teljesen megőrült. Ahogy meglátta a pengét, nemhogy megijedt volna, ellenkezőleg, agresszív lett. Kiabált, hadonászott, rátámadt és hangosan követelte, adja vissza neki a zacskó füvet. Párszor sikerült úgy visszarántani a kést, hogy ne érintse meg az afrikai karját, de az hevesen hadonászott, többször belenyúlt a késbe. Több helyen vérzett a karja, mert olyan gyors volt, mint a motolla, lehetetlen volt nem megsebesíteni. Gondolta elszalad előle, de lehetetlen volt lerázni, meg volt táltosodva, ki tudja mit vett be, teljesen magán kívül volt. Mikor jöttek a rendőrök, ő eldobta a kést, de a marihuánát már nem volt ideje kivenni a zsebéből és eldobni, azt megtalálták nála. A nyomozó megjegyzi, hihető, amit mond, az afrikai sebei nem olyan helyen voltak, mintha a karjait maga elé tartva védekezett volna a szúrások elől, ez volt rendhagyó nekem is az elején, csak nem tudtam, miért. Visszafordítom a

jegyzőkönyvet, képernyőről, mert a rendőrség megint spórol a papírral, és csak a végleges variánst nyomtatják ki. A csecsen férfi kéri, írjuk még bele a jegyzőkönyvbe, hogy ő mindig csak azután tette zsebre a füvet, miután a díler a kezébe adta, tehát ő beismeri, hogy ellopta a füvet, de ez nem tekinthető rablásnak. A nyomozó vállat von, beleírhatjuk, mindegy, hogy maga lopásnak nevezi, ez akkor is rablás, mondja, de a csecsen köti az ebet a karóhoz. Kinyomtatjuk, aláírjuk, mehetek haza. Mondom a nyomozónak, erre tényleg ráillik a vicc, hogy ártatlan vagyok, ő szaladt bele a késembe, többször egymásután.

Vasárnap reggel nyolc körül hív Matyi a magával vitt telefonján, mondja, bezárkózott a vécébe, onnan hív, nem akar az apjánál maradni, hozzam haza, persze, máris ülök kocsiba és jövök érted, nyugtatom. Rá pár percre telefonál Kornél az ő telefonján, Matyi eltúlozza az egészet, volt egy kis vita Titanillával, lemenne Matyival Magyarországra Omához, estére visszajönnek, lesz egy szép kirándulás. Felhívom Matyit a saját telefonján, kérdezem, mi legyen, ő is akarja, máris indulnak.

Beszólok Anyunak, készítsen több ebédet, változott a terv, jön Matyi meg Kornél, délután autóznak vissza Bécsbe. Nem tetszenek nekem ezek az ottani látogatások, mondja Anyu, Matyi mesélt egyet s mást, majd megbeszéljük, ha lejössz, a múltkor itt maradt a gyerek diktafonja, eltettem, te tudod kezelni, jobb lesz, ha meghallgatod, amiket felvett rá.

Tény, hogy amióta odajár, a gyerek nyugtalan, gyakran elégedetlenkedik, és nem olyan közlékeny, mint azelőtt. Jobb lesz abbahagyni ezt a komédiát, estére, ha megjönnek, szóvá teszem, oldják meg ezentúl a harcaikat Matyi nélkül.

Átmegyek Linához a garzonba, kitakarítok, összeszedem a kertből a szemetet, Lina megjegyezte legutóbb, alig van itt, el kell adni, túl drága a havi részlet meg a rezsi, felesleges kiadás. Erre én is rájöttem, feleltem, de hol fogsz lakni? A régi szobámban vagy Péternél, nem akarok saját

lakást, jött a minden köntörfalazás nélküli érvelés, még nem akarok letelepedni, a kutyás sporttal sokat kell majd utaznom. Hát igen, töprengek értetlenül, olyan sportágat választott, amit főleg Belgiumban és Svájcban művelnek, sőt, Ausztriában be van tiltva, mert a tappancsosok ellenzik a versenyekre való kiképzést.

Nem sokat értek az egészből, de azt én is tudom, hogy a tappancsosok ott túloznak, ahol tudnak, a valós állatkínzást jelentő szállítással, barbár mészárlással meg a laborokban végzett rémségekkel szemben pedig többnyire tehetetlenek. Nekem főleg az a mérvadó, hogy Lina alig van a közelünkben, és ez komoly gondot jelent. Ha csak akkor vállalhatok időpontokat, amikor Matyi a műhelyben van, leépül a kuncsaftköröm és a bevétel. Elég kétszer-háromszor lemondani egy ismerős csoportot, mert akad valaki más, aki befészkelődik a helyemre. Sokáig nem tudtam eldönteni, hogy Lina nem érti, vagy nem akarja érteni, szükségem lenne a jelenlétére Matyi mellett ahhoz, hogy finanszírozni tudjam a jelenlegi életmódunkat. Ezek szerint elgondolkodott ezen, inkább a saját útját járná, ezt akarja megértetni velem.

Anyu felhív, a fiúk visszaindultak. Beszámol, mindketten ramaty hangulatban voltak, mikor megérkeztek, aztán lassan megnyugodtak, jól beebédeltek, délután bicikliztek egy nagyot. Már készültek visszaindulni, amikor beszólt Titanilla, és két perc alatt megint alaposan összevesztek Kornéllal. Az olyan idegesen ült be a kocsiba, mint a futóbolond. Nem jó az, ha így vezet, főleg Matyival. Ne engedjem többet oda a gyereket. Nagyon megviseli az ottani légkör, nincs hozzászokva az ilyesmihez. Erre nekem is görcsbe áll a gyomrom, eldöntöm, csak egyszer legyen itthon a gyerek. Végre megérkeznek, Kornél bejön pár percre, olyan feldúlt és sápadt, alig ismerek rá. Matyi szótlanul bevonul a szobájába, Kornél elkezd panaszkodni, ki akarja adni az útját Titanillának, de annak esze ágában sincs elmenni, megmondta kerek perec, nem hagyja magát kitenni a

lakásból, ismeri a jogait. Állandóan veszekszik, hangosan kiabál, az este ott volt a rendőrség, az alsó szomszéd hívta őket az este tíz óra utáni cirkusz miatt.

Ez volt a Matyi utolsó vizitje abban a diliházban, mondom Kornélnak, int, tudja, kotródik haza.

Matyi letusol, fogat mos, megbeszéljük és kikészítjük másnap reggelre a ruhát, befészkelődik az ágyába, előveszem a dobozt az óvodai meg iskolai képekkel, nosztalgiázunk egy kicsit, az mindig megnyugtatja, ott kell maradjak mellette, fogni a kezét. Sokáig tart, amíg elalszik, nyugtalan, forgolódik, elgondolkodom, micsoda tarthatatlan helyzetben vagyunk mi ketten. Ha ezen a hétvégén nincs az apjánál, nem hagyhatom otthon egyedül egész szombat délután, és este és nem tudom letolmácsolni a késelést a szombati plusz 50 százalékkal, elesek a keresettől. Lina nem élhet állandó készenlétben, mikor kell Matyit pesztrálni, hogy én dolgozni mehessek, ennél a munkánál nem lehet tudni előre, mikor kellek. Gyakran előfordul, hogy pénteken leviszem Matyit Anyuhoz, majd visszajövök Bécsbe, várom a hívást, de egész hétvégén nincs munka. Ha pedig én is ott maradok a házban, állandóan cseng a telefon, szinte egész hétvégén tudnék dolgozni. Idegtépő életmód. Eszembe jut München, előttem van a tábla a sok kínai szimbólummal, tény és való, Matyi hétvégeken ide-oda dobálódik, hogy én meg tudjam keresni a szükséges pénzt. Az utóbbi időben nem akar hétfőnként a műhelybe menni, gyakran raplis, kezelhetetlen, egyre több rá a panasz.

A munkám jellegét nem tudom megváltoztatni, a bármikori készenlét az ára annak, hogy sokat lehet keresni vele. Linát nem tudom és nem is akarom megbéklyózni, minél közelebb kötném hozzánk, annál inkább erősödik benne a kitörési vágy. Azt viszont megtehetem, hogy alaposan lefaragom a kiadásokat. Nem kell nekünk két bécsi lakást méregdrága banki kölcsönnel megvásárolni, ha közben a 23 éves lányom se nem tanul, se nem dolgozik, a fiam meg különféle kompromisszumokba

kényszerül, miközben én egyfolytában hajtom a pénzt a bankhitelekre. Tévedés volt megvenni a garzont Linának, vak optimizmus a vele kapcsolatos jövőkép.

Matyi egyenletesen lélegzik, végre alszik békésen. Mi ketten nagyon egy húron pendülünk, egy a lélegzetünk, a szívdobbanásunk. Én tudom a legjobban, mennyit lelkizik és mennyire sebezhető. Az utóbbi időben nem találja a helyét, nyugtalan, sokat szorong. Nekem kell hozzásegítenem ahhoz, hogy megtanulja beosztani az erejét, hogy képes legyen megőrizni a testi-lelki épségét.

Igaza volt Münchenben a Gurunak, tényleg rossz vágányon vagyok. Ebben a felállásban nem a pénz jelenti a megoldást. Lina szabadságra vágyik, teljes önállóságra, Matyinak pedig több idő kell, amit egymással töltünk, élmények, amiket együtt élünk meg, megoldások, amiket együtt dolgozunk ki, minták, amiket átvesz, és amelyek révén egyre jobban boldogul majd önerőből is.

Most kitűztem a célt, nyugtatom magam, a leghosszabb út is az első lépéssel kezdődik. Másnap délelőtt kérek időpontot a Wiener Wohnennél, még azon a héten leteszem Lina nevében a lakásigénylést, Junge Wienerin, fiatal bécsi lakos, soron kívül jár neki előnyös bérű állami lakás. Beszélek a rendőrségi személyzetissel, aki a tolmácslistáért felel, kérdezem van-e igény magyar-román-angol tolmácsra. Nagyon is, írunk egy kérvényt, és Lina egy héten belül felkerül a tolmácslistára, az én eddigi munkám számukra elég garancia, amúgy is ismeri az egész brancs, mondhatni, ott nőtt fel a lábuk alatt. Először csak helyettem megy be néhányszor az idegenrendészetre, aztán kezdik hívni máshova is. Ahol egyszer dolgozik, oda visszahívják. A lengyel tolmács barátnőm beszámol egy idő után, az általános vélemény az, hogy jól beszéli a nyelveket, jó modorú, semleges és nyugodt a kihallgatások közben, ráadásul jó humora van.

Sajnos majdnem minden, amit Lina a tolmácsolással keres, büntetésekre megy. Péter, a barátja a bécsi Innere Stadt egyik legszebb bérházában lakik, de ott nem lehet

parkolni. Lina ezt hosszú ideig nem hajlandó tudomásul venni, a büntetéseket sem, mígnem egyszer hivatalosan tudomására hozzák hatósági levél útján, hogy vagy fizet, vagy leüli az időközben felgyült tetemes összeget. Ettől is csak azért szeppen meg, mert elmagyarázom, ha nem fizet és körözési listára kerül, bárhol megállítják az autóval, az autó ott marad, őt azonnal leültetik, az autóban mindenhová vele utazó sportkutyája automatikusan az állatmenhelyen köt ki. Ezért nem engedhetem azt sem, hogy Matyit vigye bárhová, míg nem rendezi ezt az ügyet. Vigasztalásul megjegyzem, legutóbb beszéltem az érdekében a rabőrző csajokkal, megígérték, ha ingyen tolmácsol nekik a nyolc hét alatt, amíg bent lesz a sitten, kaphat egy órával több sétaidőt minden nap.

Copyright Engel Edit

17. Private eye

Futótűzként terjedt el a szakmában, hogy felmondtam a bírósági csütörtökömet, sorra ment a konkurencia kelletni magát, három kollégával pótoltak, fizethették a háromszoros kiszállást, persze, hogy híre ment a titkárnő önkényeskedésének az elszámolásommal. Jöttek a visszajelzések, egyesek szerint jól tettem, hogy megmutattam nekik, a tolmács is ember, de a legtöbben úgy tartották, persze, én megtehetem, mert megszedtem magam, kiver a házból a sok pénz.

Eközben én havi részletekben nyögöm a felgyülemlett hátralékokat a banknál, az adónál meg a társadalombiztosítónál, kamatostól. Tudom, le kell szállnom ebből az adósávból, redukálnom kell a munkapenzumot, mert minél többet keresek, nekem annál kevesebb marad. Megvisel ez az egész. Bármerre nézek, semmi nem megy úgy, ahogy kellene.

Lina többnyire a barátjánál, Péternél lakik. Kifizette a büntetéseit, a kocsit itthon hagyja a garázsban. Péter intelligens, jó modorú és jó humorú, de nálánál 18 évvel idősebb, vállalkozásába belebukott ember. Valamikor sikeres detektívirodát vezetett, de adócsalásba bonyolódott, és vissza kellett adnia az ipart. Az utóbbi években szociális segélyből él. A gyönyörű belvárosi lakást a szülei után lakja, minimális békebeli lakbérért, ami törvény szerint a leszármazottakra is érvényes, a segélyből ki tudja fizetni a lakbért meg a rezsit. A méregdrága bérházat közben megvette egy orosz milliárdos, de a békebeli lakásbérre vonatkozó törvényt ő sem tudta megkerülni. Kettő kivételével a házban lévő többi lakás egyhónapi lakbére kivétel nélkül ötezer euró fölött van, a másik lakó meg Péter fizeti továbbra is a havi 570 euró lakbért. Éjjelente azt álmodom, az orosz maffia megpróbálja eltenni őket láb alól, és Lina is tűzvonalba

kerül, rendszeresen kiver a hideg veríték. Péter feketén vállalt alkalmi detektívmegbízásokból keres mellékesen, és Linának is megtetszik a szakma. Mikor Pétert felkérik egy újonnan alakított és államilag jóváhagyott privát detektíveket kiképző intézménybe előadónak, Lina jelentkezik tanulónak. Nem olcsó mulatság. Heti két estén van tanítás, elhűlten hallgatom, mi mindennel foglalkoznak, fegyverkezelés, internetes nyomkövetés, önvédelmi és támadó harcászat, személyvédelem, megfigyelő kamerák és lehallgató kütyük technikája, ajtófeltörés, ujjlenyomatvétel, bonctani ismeretek, mindenféle. Ötven jelentkező között van négy nő, az egyik az én Linám.

A fiúk többsége leáll, mikor kitanulta azt a részt, amire éppen szüksége van, hogy elhelyezkedjen, de a négy lány ragyogó eredménnyel elvégezi a teljes másfél éves oktatást. Egyikőjük sem tudta, mit fog kezdeni a tanultakkal, az intézményes oktatás tulajdonképpen azért indult, mert Bécset ellepték a képesítés nélküli üzleti detektívek, meg a törvényes határokkal mit sem törődő kidobófiúk. Majd csak jó lesz ez is valamire, ha már ráment majdnem két év, próbálom vigasztalni magam.

18. Hernyóság

Kornél meg Titanilla hol kibékülnek, hol gyűlölködnek, soha nem tudni, melyik az éppen soron lévő állapot, olyan velük találkozni, mint egy séta az aknamezőn. A magyarországi vasárnap óta Matyi nem volt többet ott, Kornél megint nálunk látogatja a fiát, ami mindnyájunk számára nagy próbatétel, mert hol túl egzaltált, hol teljesen letargikus, hol meg olyan ideges és dühös, hogy mindenkit agyonsérteget. Én edzett vagyok, de Anyu, aki egész idő alatt csak a kedvenc ételeivel traktálja és kiszolgálja, nehezen viseli ezeket az alkalmakat.

Matyi minden elektronikai szerkentyűt profi módra kezel. Előző karácsonyra kapott az apjától egy kamerát, rögzítsen mindent, amit aztán ott náluk lejátszanak. A gyerek fel is vett mindent szorgalmasan itthon, Ománál, a műhelyben. Néha megmutatta nekem is a felvételeket, átvettük DVD-re, az utóbbi időben nem. Tőlem diktafont kért és kapott. Diktafonom nekem is van, sokat használom, mikor terjedelmesebb írott anyagot fordítok, de a kameráját például nem is tudom kezelni. Nem kutakodom, nem ellenőrizgetem, ösztönösen becsületes és racionális érveléssel minden jóra kapható, tiszta lelkű és őszinte gyerek. Néha megkérdezem, van-e valami új felvétele, átvegyük-e a gépre, nincs, mindent letöröltem, mondja egyre gyakrabban. Furcsa, gondolom, akkor meg minek mindent lefilmezni? Mint utólag kiderül, Matyi tényleg mindent rögzített, azt is, ami Kornélnál programon volt, és amit mindig, mielőtt hazajött, gondosan le kellett törölni, a gyerek nem értette ezt a szelektív eljárást, mindent letörölt. A diktafonról az apja elfelejtkezett. Mivel nálunk a kutyát sem érdekelte az ő életük, eszembe sem jutott utánajárni a kamera körüli látszólagos logikátlanságnak, utólag nagyon megbántam, hogy nem

voltam kíváncsi, sok bosszúságot megspóroltam volna vele.

Matyira az idén sokat panaszkodnak a műhelybeliek. Beinvitálnak, beszéljük meg a dolgokat. Matyi ok nélkül kiabál, cirkuszol, az egyik vitatársát leköpte. Ha kérdezik, miért teszi, azt mondja, ő színész akar lenni, ilyenkor színészkedik, és épp Titanillát játssza.

Evvel még csak megbirkózunk valahogy, mondja a műhely vezetőnője, de egyre nehezebb rávenni, hogy kövesse a napi programot, hogy elvégezze a rá eső feladatokat, az előre megbeszélt tevékenységeket, a konyhai ügyeletet, vagy a hétfői mosdótakarítást. Huszonkét kliensre van négy állandó gondozó meg egy beugró, a csoportok nagyvonalakban be kell tartsák a tervezett aktivitásokat, nem fér bele a keretbe, hogy egy kliens semmi közösben nem akar részt venni. Matyi, aki mindig előzékeny és jól nevelt volt, most egyre-másra lehülyézi a többieket. Négy éven keresztül jól működött minden, az utóbbi időben viszont nemcsak hogy nem halad a szocializálódása, hanem egyre lehetetlenebb zöld ágra vergődni vele. És ami a legnagyobb gond, Matyi egyre gyakrabban hazudik, már nem tudni, mikor lódít, és mikor mond igazat. A minap is erősködött, hogy az egyik kolléga benyúlt a táskájába és kivette a pénzét, mikor azt faggatni kezdték és sírni kezdett, Matyi elmondta, csak viccelt. Nem akar csinálni semmit, a helyzet már oda fajult, hogy csak akkor mehet szerdán lovagolni, ha hétfőn kitakarítja a mosdót, és pénteken úszni, ha a többi napokon elvégzi a ráeső munkapenzumot, ami persze szimbolikus, hiszen ez egy foglalkoztató központ, nem termelő műhely, ahol valamit is produkálni kell. De ha az egyik kliens rendet bont, kitör a káosz, és az egész csapat nehezen kezelhetővé válik. Külön gondot jelent, hogy most már a többiek elkerülik, a habókjai miatt egyre inkább a csoport peremére kerül.

Matyi újabban otthon is rengeteget akadékoskodik, én arra gondoltam, ez valami megkésett pubertás dackorszak,

mondom a műhelyvezetőnek. Vasárnap este panaszkodik, fáj a feje vagy a hasa, reggel nem tud munkába menni, ágyban marad. Nem tudom mire vélni, robusztus, egészséges, soha nem fáj semmije, csak vasárnap este merül fel mindenféle hétfőbenyúló panasz. Nekünk meg bejelentette, ezentúl hétfőn nem is jön munkába, mondja a műhely vezetőnője. Megpróbál kijátszani minket egymás ellen, érthetetlen, mi van vele.

Megbeszéljük, közös stratégiával próbálkozunk hatni rá, hetente többször egyeztetünk telefonon, lássuk, mire jutunk. A beszélgetés utolsó részére Matyi is bejöhet az irodába, ott ült megszeppenve mellettem, szája széle sírásra görbülve, keze a kezemben, az én széles vállú, csinos bajuszkájú örök picifiam, a szívem szakad meg, hogyan legyek hozzá szigorú? Kezdem rábeszéléssel, győzködéssel, nem szabad hazudni, az bűn, a műhelyben ugyanazt kell csinálni, amit a többiek, ő is van olyan ügyes és dolgos, mint bárki más, a konyhai szolgálat meg a mosdópucolás igazságosan el van osztva, egyik vagy másik persze, hogy mentesül alóla, mert mankóval jár, vagy kerekes székben ül, nekik más feladatokat adnak. Megyünk vasárnaponként a templomba küzdeni a bűn ellen, nem hazudok többet, fogadkozik, kimondottan reszkír Matyival bárhol is mutatkozni, mert ha valami kimagyarázkodás, úgynevezett kegyes hazugság jön ki a számon, azonnal leéget. A foglalkoztató központ ajánl egy pszichológusnőt, Matyi bizalommal van hozzá, én is bevetek otthon mindent, amit csak lehet, tisztában vagyok vele, Matyit nagyon zavarja ez a kusza helyzet, első sorban ő az, aki ennek az egésznek issza a levét. Egyre több a morbid téma is, meddig él Oma, meddig élek én. Tudom, megrázta, mikor évekkel ezelőtt Opa meghalt, de akkor sem volt ennyire főtémája a halál.

Ennek a bonyodalomnak a kellős közepén előrukkol Anyu Matyi nála felejtett diktafonjával, hallgassam meg, mi van rajta, valami nem stimmel. A felvételekből kiderül, az apjánál tett látogatások nagyrészt avval teltek, hogy

Titanilla meg Kornél a filmfelvételeket vizsgálgatta, és ennek kapcsán egyfolytában Matyi környezetét szapulta. Omát, engem, a műhelybelieket. Senki és semmi nem felelt meg az elvárásaiknak, ők ketten mindent jobban tudtak mindenkinél, végeérhetetlenül, a kibicnek semmi sem drága alapon. Nem csak a jelennel foglalkoztak, nagy szerepet kapott a beszélgetésekben a jövő, majd ha elpatkolunk, a vénasszony meg én, ők átveszik a bécsi lakást meg a magyarországi házat, akkor majd minden megváltozik. Pontosan kiszámították, abból, amit Matyi kap az államtól, kitelik minden rezsiköltség. Titanilla eltervezte, fel fog mondani, otthon marad. A munkahelyi gondozók primitív rabszolgahajcsárok, Matyi ne csináljon semmit, nem kényszeríthetik. Én eltűröm, hogy hétfőn budit pucoltassanak vele, mert félek, hogy kirúgják, és a nyakamon marad egész nap, nem tudok majd flangálni a feng shui előadásaimmal, és nem tudom majd beseperni a tolmácsolással keresett tömérdek pénzt. Lina sem maradt ki a szapulásból, lusta semmirekellő, nem érdekli a testvére, biztosan elszedem a Matyi pénzét, hogy megvegyem Linának a legjobb számítógépet vagy mobiltelefont. Oma pedig tulajdonképpen közveszélyes, így, túl a nyolcvanon, felelőtlenség otthagyni vele Matyit, mikor várható, hogy bármelyik percben felfordul.

Elhűlve hallgatjuk Anyuval ezt a számunkra teljesen váratlan fejleményt. Ha tehát nem éppen egymással acsarkodnak, akkor minket szapulnak. Ilyen háttérrel már érthető Matyi sok olyan megnyilvánulása, amivel eddig nem tudtunk mit kezdeni.

Mindenre kiterjedt a figyelmük, merre járunk, ki jön hozzánk, kikkel találkozunk, mi újat vásárolunk, mit főzünk, mi történik a munkahelyen. Kukkolás volt ez a javából, és állandó a negatív kommentár. Minden Matyi füle hallatára.

Meg sem fordult a fejükben, hogy evvel apránként kihúzzák Matyi lába alól a talajt. Neki Oma, Lina meg én vagyunk a biztonságos háttér, a mindenben őt támogató

erő, a műhelybeli gondozók a másik megbízható csapat, az állandó leszólás miatt megingott a bizalom, jött a szorongás. Eddig úgy tudta, ott van mögötte egy csomó ember, aki mindent megtesz érte, most elbizonytalanodott.

A pszichológusnővel folytatott beszélgetésekből több is kiderül. Mikor Kornél megint nálunk látogatta a fiát, és kettesben voltak, Kornél bebeszélte Matyinak, hogy majd elválik Titanillától is, és akkor Matyi nála lesz. Nem kell többet a műhelybe járni, ahol csak parancsolgatnak neki. De erről a tervről nem volt szabad szólni senkinek, sem otthon, sem a műhelyben, sem Titanillának, de főleg Mummynak nem. Matyi teljesen belegabalyodott abba, mit lehet elmondani és mit nem, ezért aztán összevissza hazudozott. Nem tudott mit kezdeni ezekkel a jövőképekkel, és pánikban volt, hogy Oma meg Mummy hamarosan meghal. Még a pszichológusnő is kiakadt attól, hogy így meg lett kavarva a gyerek, pedig ő már sok mindent tapasztalt.

Komoly galuska volt nekem ez a helyzet, fulladoztam is tőle rendesen. Elsősorban magamra haragudtam, hogy rájuk bíztam Matyit, ezt az értékes és érzékeny hangszert, ha csak néha, egy pár órára vagy napra is. Eddig úgy voltam vele, Kornél nem gonosz, csak buta és befolyásolható. Tudnom kellett volna, hogy evvel bármikor megint olyan veszélybe sodorhatja Matyit, mint közvetlenül a születése után, mikor a „jóakarókra" hallgatva azon volt, hogy besuvassza valami árvaházba, még mielőtt én magamhoz térek a császármetszésből.

Titanilla rosszakarata és tömény gyűlölködése teljesen megdöbbentett. Nem értettem, honnan ez az ellenségeskedés, mindenben segítettem, támogattam, ajándékokkal tömtem, csakhogy próbáljon uralkodni a rosz természetén és civilizáltan viselkedni, amíg Matyival tölt pár órát, vagy néha egy hétvégét.

A következő időszakban Matyi hetente kétszer „beszélget" a pszichológusnővel, feldúlt lelkében sok minden a helyére kerül, kijelenti, majd találkozik az

apjával, néha, egy kávéházban, de csak ha Mummy meg Lina is vele megy. Nagimit (értsd Titanillát) nem óhajtja látni többé, az ordítozásból meg a veszekedésből elege van.

A műhelyben viszont továbbra is megoldhatatlan marad a konfliktus, a többiek elfordultak tőle, a sok sértegetést, amit a „szerepjátszások" közben kiosztott, nem lehet visszacsinálni. A pszichológusnő szerint jobb lesz új műhelyt keresni, de csak miután néhány hónapot otthon marad.

A pszichológus tesztjei szerint Matyi az egyik legintelligensebb downos, akivel eddig találkozott, haragszik az apjára meg Titanillára, mert szidják azokat, akiket ő szeret, és belátja, hogy bután viselkedett a műhelyben, összevissza beszélt, de nem akart rosszat.

Az Oma meg az irántam, de főleg a Lina iránti szeretete nagyon erős, ha visszaáll a konkrét és konzekvens szabályokon álló életvitel, megnyugszik és rendbe jön, visszatér a bizalma. Néhány hónap elteltével jöjjünk megint, addig ő keres egy megfelelő foglalkoztatási helyet, ahol Matyi újra kezdhet.

Az apjával nem kell találkoznia, csak ha kimondottan akar, és akkor kísérjük el mindketten, Lina meg én. Ne hagyjuk magára, Matyi nem érzi biztonságba magát vele, elzárkózik tőle, mert hol ilyen, hol olyan, és kimondottan fél Titanillától, mert az mindig csak kiabál. Pár soros mailben megírom Kornélnak németül,hogy Matyi otthon marad, ő sem a bécsi, sem a magyarországi otthonunkba nem jöhet többet, a látogatások felfüggesztve, ne keresse a kapcsolatot, a gyerekek jelentkeznek nála, ha találkozni akarnak vele, nagykorúak, az együttlét nem kényszeríthető, FŐLEG A TÖRTÉNTEK UTÁN, és mostantól minden kommunikációt kettőnk között csakis írásban (scripta manent) és németül (a gyámhatóság hivatalos nyelvén) folytatunk.

Jön a telefon-terror. Vádaskodások, magyarázkodások, veszekedés. Erre már igazán nem vagyok vevő. Omának számtalanszor kell a rossz lábaival a telefonhoz menni, ha

Kornél éppen unatkozik a portásfülkében, és többször naponta betelefonál, de nem szól bele. Szegény Anyu az elején megijed, betörők telefonálgatnak, mert tudni akarják, ha éppen házon kívül van. A falubeliek nyugtatják, ők figyelnek rá, éppen úgy, mint a többi özvegy, egyedül élő nénikére. Aztán látjuk a számlán, bécsi hívások voltak, egyértelmű, ki szórakozik. Ha pedig Kornél mégis beleszól, rögtön vitatkozni kezd, ilyenkor Anyu leteszi a kagylót. Ha azután megint cseng a telefon, nem meri felvenni, így gyakran a mi hívásainkra sem reagál, küldhetem át a szomszédot, nézze meg, mi van vele. Új számot kérünk, visszaáll a rend.

Matyi már jó ideje kért és kapott egy új mobilt, aminek a számát nem akarta megadni Kornélnak, Lina évek óta alig fogadja a hívásait, ha mégis, lapidárisan beszél vele.

Maradok tehát én. Az én számomat túl körülményes lenne megváltoztatni, ott csüng a telefon mellett minden bécsi őrszobán. Jön naponta átlagosan tizenöt-húsz veszekedős, sértegető sms. De csak ha a portásfülkében ül, és nincs jobb dolga. Mindig tudjuk, mikor van szabadnapja, olyankor szünetel a zaklatás.

Megint írok egy mailt, németül, felsorolom a Kornél előző napi 17 hívásának konkrét technikai adatait, elmagyarázom, ha továbbra is zaklat, feljelentést teszek, ez STALKING és büntetendő. Ez hat, a hatóságoktól ódzkodik, végre békén hagy.

Szerencsére Lina meg Anyu mindenbe segítenek, másképp megoldhatatlan lenne Matyi be nem kalkulált otthonmaradása, osztjuk-szorozzuk Matyit hármunkközött, lassan, nagyon lassan kezd visszavedleni azzá a derűs, kiegyensúlyozott fiatal sráccá, aki a „kavarás” előtt volt.

Karácsony előtt kapok egy idézést a gyámhatóságra, menjek be valamelyik kedden, mikor nyitott napjuk van. Itt volt Matyi apja, mondja a bírónő, panaszkodott, hogy maga erőszakkal tiltja Matyit tőle, és a gyerek szenved

emiatt. Több mint másfél évtizede el vannak válva, a láthatást elintézték egymás között, mi van most?

Mondom az előzményeket, olvassa a pszichológusnő jelentését, csóválja a fejét. Ez az ember nem fogja fel, hogy az ilyen viselkedés kész méreg egy downosnak? Hívja az írnokot, diktál Kornélnak egy levelet, amiben közli, a fia nagykorú, a pszichológiai jelentés szerint nem óhajtja a kontaktust, nem lehet kényszeríteni, hogy az elvált szülővel tartsa a kapcsolatot, annál is inkább, hogy a nővére, akihez erősen kötődik, évek óta alig találkozik a közös apával. Ettől függetlenül Kornélnak jogában áll hivatalos eljárást indítani, ez esetben a költségeket neki kell fizetni.

Az írnok kimegy, tapasztalatom szerint, ha az ügyintézés nem ingyen van, akkor itt vége, mondja a bírónő, megjegyzi, Kornél csak a fiával forszírozza a találkozást, a lányával nem, itt valami nem stimmel.

Karácsony után találkozunk mindhárman Kornéllal egy kávéházban, átadja Matyinak az ajándékot, egy hordozható DVD-lejátszót, ami majd az erős rövidlátás miatt valamelyik fiókban porosodik, Linának készpénzt ad. Szép újévet kíván, Omának is, nekem is, én is az ő családjának, sok a fals mosoly. Elszólja magát, fasírtban van a nővéreivel. Most, hogy mi elérhetetlenek lettünk, úgy látszik, azokra okádják a mérget. Jól bevásárolt Titanillával, akinek a gyűlölködés a lételeme, gondolom.

Elkísér bennünket az autóig, kérdezi Matyit, mikor találkoznak ők ketten, fiúk egymás között. Majd, ha Mummynak meg Linának is lesz ideje, mondja a gyerek. Kornél kényszeredetten mosolyog, jól bedresszíroztad, jegyzi meg epésen, mikor a gyerekek már beültek az autóba, és nem hallják.

Látom az arcán, boldogtalan, dühös, meggyőződése, hogy csakis miattam nem találkozhat Matyival. Megy haza, a Bukarestből Bécsbe importált aknamezőre. Ha nem tudnám egészen pontosan, mennyi szorongást és szomorúságot okozott Matyinak, és mennyi

erőfeszítésünkbe került visszaállítani az eredeti, stabil helyzetet, még talán sajnálnám is.

Copyright Engel Edit

19. Megoldások

Mire a detektívkiképzésnek vége, Lina kap egy kétszobás tetőtéri állami lakást, zöldövezetben, a lakbér elviselhető. Befejezte Péterrel, és főleg tolmácsolásból él. A Péterrel szövögetett terv, egy, a Lina neve alatt futó, és Péter szakmai rutinjára alapozott privát detektíviroda megnyitása kútba esett, amit nem bánok, mert attól tartok, Péter ezt is a falnak vezetné, mint annak idején a sajátját. Lina bejelenti a munkaközvetítőnél a detektív-végzettséget, nem nagyon tudnak mit kezdeni vele, üzleti detektívnek sok, egyéni vállalkozásnak kevés. Elmegy a Nova-Rock koncertre security-nek, őriz a Donauinselen beach-volleyball pályát éjjel a kutyával, hogy a részegek ne a mezítlábasoknak szánt homokra szórják a sörösüveg-szilánkokat, a Gasometerben egy kávézót, ahol két török klán rendszeresen egymásnak esik, valami préri közepén egy koncertszínpadot, kerek 8 euró órabérben. Tiszta őrület, gondolom nemegyszer, minek csinálja, ha tolmácsolni megy, óránként 100 eurót keres, és nincs az a rizikó, hogy kupán vágják, és ellopják az összes vasalkatrészt, ami tartja a színpadot. Ő viszont élvezi a kihívást, a félelmeimen meg jót szórakozik. Szerencsére a munkakutyája egy fekete szőrű, sárga szemű izomkolosszus, és parancsszóra olyan ugatást meg fogvicsorgatást rendez, hogy bárkinek megfagy az ereiben a vér. Elszegődik egy Neusiedelsee menti faluba éjjelente vitorlásokat őrizni, szombatonként egy kisvárosi diszkónál van szolgálatban zárásig, meséli, a 13-14 éves lányok olyan részegek, hogy rendszeresen teleokádják a bejárat közelében lévő virágágyást, a srácok meg úgy be vannak szívva, hogy elalszanak az úttesten, le kell őket huzigálni az út menti fűre, hogy ne kerüljenek valami autó alá. Ehhez képest a rendőrségi tolmácsolás elit tevékenység, a pénzbeli differenciáról nem is beszélve.

Az átköltözése egy szombat-vasárnap történik, a rákövetkező hétfőn kitűzöm a lépcsőházunkban lévő üzenőtáblára, hogy volna eladó lakásom, ha érdekel valakit a mi házunkból, egy hétig megkereshetnek, azután meghirdetem. Alig lépek be délután az ajtón, csengetnek. Egy szomszéd hölgy. Otthonról vezetik a reklámirodájukat, két iskolás gyerekük van, kinőtték a lakásukat, azonnal megvásárolná az enyémet, ide telepíthetné az irodát, mennyiért adom. Ez persze retorikai kérdés, hiszen a tíz éves uzsorahatáron belül vagyunk, nem kérhetek többet, mint az eredeti ár. Kiderül, ő a háromszobás, nagy kertrészes lakást szeretné, nem a garzont, amit én eredetileg eladásra szántam, és ami Lina kiköltözésével megürült. Megígérem, elgondolkodom a dolgon, keressen meg újból a hétvégén.

Matyi pár napra Anyunál van, a hetem zűrös, ráadásul beidéztek tanúnak a csecsen késelő ügyében, az illető azóta is vizsgálati fogságban van, több más vétséggel együtt most fogják tárgyalni az ügyét, sok forog kockán, védekezik inaszakadtáig. Általában hidegen hagynak az ilyen idézések, de most kimondottan nem örülök neki, Bécsben csak úgy hemzsegnek az orosz anyanyelvű ügyvédbojtárok, minden trükköt bevetnek, ennek nem sok köze van a becsületes nyelvtudáshoz, hatásvadászatra megy ki az egész, hogyan lehet minél több kételyt beleszőni abba, ami a rendőrségen elhangzott. Ha meghallják az én könyvből tanult orosz beszédemet, avval érvelnek majd, hogy nem értettem jól, miket mond a gyanúsított, mert az tájszólásban beszél. Mindennek tetejébe a lengyel tolmács volt-barátnőm is beszól, hallotta, tanúskodnom kell valami orosz ügyben, ami mindig macerás, csak nem a ragyás arcú bírósági referens meg az a buta tyúk gépírónője vetik be a kapcsolataikat, hogy ellenem áskálódjanak? Mindegy, milyen precízen jegyeztünk fel mindent, egy anyanyelvűvel nem vehetem fel a versenyt. Mindenesetre nem árt egy kissé átfényesíteni a kiejtést. Felhívom Lina volt zongoratanárnőjét, egy Odesszából emigrált hölgyet,

szeretnék két óra orosz csevegést, nyelvgyakorlásként. Másnap eljön hozzám a fia, átvesszünk egy fiktív történetet, felveszem a diktafonomra, többször naponta lehallgatom, rövidesen már álmomban is csak oroszul beszélek, szúrt, nyesett, bökött vagy vágott, késsel ejtett sebekről, lopásról, rablásról, füves zacskóról, az átlagomnál jóval olajozottabb kiejtéssel.

Elérkezik a tárgyalás napja. Szerencsém van, találok parkolóhelyet. Felmegyek a terem elé, szinte azonnal beszólítanak. Egy ismerős fiatal bírónő tárgyalja az ügyet. Kérdezi emlékszem-e az esetre, persze, mondom, a szokásos angol-orosz kombináció, egyik oldalon fű, a másikon kés. Tudom-e, mit mondott a vádlott? Szó szerint nem tudnám idézni, de arra emlékszem, hogy a vád fegyverrel elkövetett rablás volt, amivel ő nem értett egyet. Szerinte a tett lopásnak minősül, és nem rablásnak, mert a díler maga adta oda neki a füvet.Erre vonatkozóan volt némi vita, ami bekerült a jegyzőkönyvbe is. Bekerült, mondja a bírónő és maga a jegyzőkönyv egyezik is avval, amit az úr itt is állít, csak a jegyzőkönyv elején be van ikszelve az, hogy igen, beismeri, rablást követett el. Az nem lehet, mondom, hiszen egész idő alatt azon erősködött, hogy ő csak lopott, nem rabolt. A bírónő mutatja a jegyzőkönyvet, valóban ott díszeleg az x. A fészkes fene essen bele a nagy spórolási kényszerükbe, a képernyőn nem láttam meg az x-et, szürke a szürkén, döbbenek rá. Ez csakis az én tévedésem, mondom. Emlékszem, az első kérdés az volt, mint mindig, bűnösnek vallja-e magát, amire ő azt felelte, igen, hibát követett el. Asibka, hibát mondott, a bírósági kollegina rábólint. A nyomozó meg valószínűleg csak az igenlést reagálta le. Képernyőről fordítottam, ezt elnéztem, nagyon sajnálom, ez nyilvánvalóan az én hibám. Rendben, mondja a bírónő, csak az nem hibázik, aki nem dolgozik. A csecsen védőügyvédje tudni szeretné, hogyan csúszhat be ilyen hiba, mondom, két óra hosszat bíbelődök egy kolerikus afrikai áldozattal, utána jön két óra a csecsen úrral,

képernyőről olvasom vissza az egészet, elképzelhető, hogy már káprázott a szemem. Nagyon sajnálom, de elnéztem ezt az x-et, ami teljes ellentétben van a jegyzőkönyv tartalmával. Elküldenek, szpasziba, mondja a csecsen, mikor útban kifele elmegyek mellette, tudom, minden szót ért németül.

Hazafele elgondolom, milyen utálatos ez az egész. A bíróságon elsősorban a tettes csorbítatlan jogain van a hangsúly. A rendőrség munkáját eleve megkérdőjelezi bármelyik zugügyvéd. Mi, tolmácsok unos-untalan magyarázkodunk. Az áldozat mintha nem is létezne. Az pedig, hogy egy illegális idegen ittasan vagy éppen befüvezve, de állandóan egy késsel a keze ügyében mászkál Bécs utcáin, eleve elfogadott tény.

Ez a világ már régen fenekestül felfordult, ez az egész struktúra, amiben dolgozom, már nem látja az erdőt a fáktól, ennek a fene nagy demokráciának már annyi kinövése van, hogy szinte minden lépésnél saját magába botlik.

Copyright Engel Edit

Bármerre nézek ebben a konzumdzsungelben, mindenhonnan özönlik a feleslegesnél feleslegesebb, gyatra minőségű, környezetpusztító és esztétikátlan lom. Minden médium csak azt harsogja, ha boldog akarsz lenni, vásárolj, szerezz, birtokolj, miközben az euró egyre kevesebbet ér.

Fogalmunk sincs, honnan származik és milyen körülmények között élt vagy pusztult a sok szerencsétlen jószág, amit felzabálunk, mennyi és miféle vegyszer van a kényszerérlelt zöldségben vagy gyümölcsben, amit egyre drágábban vásárolunk a szupermarketben, vagy mennyi felesleges gyógyszert sóznak ránk.

A bankok elspekulálják a kamatot, amit leszednek rólam a lakáshitelért, az állam a csődbe ment bankoknak ajándékozza a jövedelmi adót, amit kifizettet velem.

Minek nekem ez a sok tolmácsolás, a rengeteg erőfeszítés? Tulajdonképpen karnyújtásnyira van a megoldás.

Lina tető alatt van. A nagy lakásra van konkrét vevő. Matyi meg én átköltözünk a garzonba, eladom a háromszobás lakást, kiegyenlítek minden hitelt, adóhátralékot és biztosítást. Egy csapásra megszűnik az egész tépelődés, az anyagi damoklészi kard. Ha van munka, jó, ha nincs, vagy nem alkalmas az időpont, akkor sem dől össze a világ. Ezen túl nem muszáj dolgozni éjjel meg a hétvégeken, és ha késik is az átutalás, nem keletkezhet olyan adóság örvény, mint legutóbb. Minden megoldódik, Matyi mellett tudok lenni, nem kell állandóan hajszolni az üzletet. Eszembe jut Dédi egyik mondása, kisebb tőggyel is meg lehet elleni, elnevetem magam. Hazaérve becsengetek a szomszéd hölgynél, jöjjön át, beszéljük meg konkrétan, ha átveszi a beépített konyhát, nem kell szerelőkkel bajlódni, egy hét alatt kiürítem a lakást, költözhetnek. Persze, hogy átveszi, másnap kifizeti a konyha árát, ez egyben foglaló is. Hívok Agyagosszergényből egy megbízható építőbrigádot, a garzon negyven négyzetméteres szobáját kettéosztják egy gipszkarton fallal, kifestenek, beraknak két ajtót, lesz két kisebb külön szoba, Matyinak meg nekem dosztig elég. Pár nap alatt áthurcoljuk azt, amire tényleg szükségünk van, minden mást leszállítatok a magyarországi házba, tárolhatjuk lefóliázva a hatalmas, udvar felőli teraszon. Átsúrolok ajtót, ablakot, csempét, ragyog minden, mint a patyolat, beültetem a kis kertet virággal, kellemes, teraszos, kertrészes földszintes lakás lett a garzonból, egy folyosóval odébb, mint a régi bejáratunk. Matyinak tetszik, Berci, a tacskónk is megelégedetten olvassa Lina sok állata által hátrahagyott híreket. Ő érzi a szagokat, mi szerencsére nem.

20. Thai boksz

A háztömbünkkel szemben évek óta működik egy sportközpont, eddig csak annyi dolgom volt velük, hogy a Matyi buszának fenntartott megállóba gátlástalanul beparkolnak a nagymenő teniszezők, emiatt nem mindig tud beállni a busz a járda mellé, megint csak az út közepén kell ki-beszálljon a gyerek. Kérdezem a sportközpont főnökét, szerinte hogyan lehetne megoldani a helyzetet, fogalma sincs, feleli, ezek, ha lehetne, a teniszpálya szélén lévő vonalon szállnának ki a hathengeres terepjáróikból egypár labdát ütögetni, olyan kényelmesek. Megbízok egy elvontató céget, két hétig elvisznek minden jogtalanul ott parkoló kocsit, nem olcsó mulatság, de híre megy, többet nem áll be senki. Újabban én is átjárogatok mozogni. Van egy thai boksz tréning, amit este kilenc és tíz között tartanak, ilyenkor Matyi már ágyban van, átmehetek nyugodtan, mire hazavánszorgok, javában alszik. Tudom, nem az én korosztályomnak való ez az intenzív ugrabugra meg a sok püfölgetés, rugdosás, de ez az egyetlen műfaj ilyen későn. Aztán megtetszik. Rájövök, ha beleélem magam, nemcsak a zsírpárnáimtól sikerül megszabadulni, hanem sok agybeli ballaszttól is. Rengeteg rossz érzést lehet evvel a levegőbe öklözéssel leadni, a trénernő kiadja a parancsot, szétverni az ellenséget, ráad egy tempós zenét, én magam elé képzelem egyik-másik kedvenc emberkémet, és ripityára püfölöm, csak úgy szakad rólam a víz. Pár hónap alatt leadok több „évgyűrűt", mígnem szó szerint nincs mit felvennem, mert csüng, lóg rajtam minden göncöm. Elégtétellel nyugtázom, mikor bemegyek a bankomba, a fiókvezető alig tér magához a meglepetéstől, dadogva szabadkozik, nem ismert rám, leültet, kávéval, ásványvízzel kínál. Lezárjuk az eladott lakáshitel kontóját, a „Löschungsquittung"-gal a zsebemben szinte súlytalannak érzem magam.

A fiókfőnök panaszkodik, egyre több náluk a zűrös külföldi kliens. Tudtam róla, a rendőrségen közismert jelenség volt az újonnan beindult csalási hullám. Elszaporodtak a zugvállalatok, rendszerint csak egy bérelt szobából meg egy telefonból, faxból áll az egész cég. Odacsalják a munkát kereső új uniós országbelieket, elkérik a személyazonossági okmányaikat, hogy elintézzék a szükséges bejelentéseket. Az okmányokkal megcsinálják a lakcímbejelentőt, aztán bankszámlákat nyitnak a jelentkező nevére különféle bankoknál, és kötnek jó néhány mobil telefonszerződést hosszú hűségidővel, amiért a szolgáltató cégek ingyen adják valamelyik menő telefon legújabb modelljét. Másnap, harmadnap visszaadják a jelentkezőnek az igazolványát és a lakcímbejelentőt, és elküldik, mondván, jelenleg nincs munka, de hamarosan lesz, akkor majd hívják. Azt persze nem közlik a jelentkezővel, hogy jó néhány bankszámlája és több szolgáltatónál mobiltelefon szerződése is van, a kapott telefonokat a cég már pénzzé tette. A friss kontókra a cég az elején átutal egy fizetést, majd pár hét elteltével általuk kiállított hamis jövedelmi bizonyítványokkal kérnek egy közepes hitelt. Úgy húsz és harmincezer euró között. Mikor megjön a banktól az igenlő válasz, hívják az illetőt, és elviszik aláírni a „munkaszerződést". Mit tudja az, hová viszik, mit ír alá, azt hiszi, itt ez a munkavállalási formaságok menete. A bank meg csak annyit lát, van egy külföldi alkalmazott, kezd keresni, kölcsönt kér, hogy lakást béreljen, kihozza a családot, tehát egy újabb kliens, aki készül bekapni a horgot, csalistól. A céges csalók aztán leveszik a hitelpénzt a kontóról, a cég megszűnik, visszafizetés nem történik, a bankok tanakodhatnak, ki is kapta be úgy igazán?

Gyakran tolmácsolok románokat ilyen ügyben. Legtöbbje nem is gyanítja, mibe keveredett, csak ámul, honnan fizesse ő a telefonszámlát évekig, mikor se mobilja, se munkája. Nem érti, miféle bankkölcsönt követelnek rajta, nem tudja, hogy azt írt alá. De van sok olyan bután

kapzsi is, aki mindent rábíz a kamucégre, ha azok adnak neki pár ezer eurót a kölcsönből, mert nem fogja fel, hogy az aláírása alapján az egész összegért egyedül ő felel. A hirtelen „nyitás" után sok naiv ember kószál az ilyen körmönfont csapdákkal teli bécsi utcákon. Idővel aztán a bankok meg a telefonos cégek óvatosabbak lesznek, a kamu cégek közül is sikerül előállítani és felelősségre vonni egynéhányat. De mindig a munkára jelentkezőn csattan az ostor, ha el is tűnik Bécsből, az Unió hosszú karja eléri a hazai címén, és peres úton követeli a tartozást. Van itt is egynéhány bírósági utójáték, mikor egyik-másik átvert jövevény felfedezi, hogy a csődbement főnök most éppen új cégnév alatt egy utcával arrébb „rendel", megfenyegetik vagy éppenséggel jól elverik, akkor van az adósság mellé egy bírósági ügye is, beinkasszál egy kitiltást, hazatoloncolják, van nagy lamentálás. Egyik ilyen idegenrendészeti ügy szünetében, miközben az egyenruhások egymás között beszélgetnek, megüti a fülemet egy jól ismert név. Az én évekkel ezelőtti izmos Vitézemnek a családi neve. Másféléves epizódunknak akkor véget kellett vetni, még mielőtt sebet karcolt volna mindkettőnk életén, ez nagyjából az én döntésem volt, és főleg az indokolta, hogy jóval fiatalabb nálam. Azóta sem tudott érdekelni más férfi, ő visszament a megyeszékhelyre, ahonnan annakidején továbbképzésre jött Bécsbe. Az akkori volt csoportfőnökétől tudtam, megnősült, született egy lánya, akit imád. Közben a két egyenruhás azt latolgatja, hogyan fog majd beválni az új főnök. Megint elhangzik a neve. Az egyenruhások az idegenrendészettel szomszédos fogdához tartoznak, ezek a kihallgatási szobák, ahol én szinte naponta megfordulok, a két részleget összekötő folyosón vannak. Köztudott, a fogda jelenlegi főnöke hamarosan nyugdíjba vonul, ment a barkochbázás, ki veszi át a posztját. Ezek szerint ő.

21. Dezsavű

Nap mint nap egy fedél alatt vagyunk a Vitézemmel, nem mondhatom le a házi tolmács napjaimat, mert ez a biztos jövedelem, tizennyolc éve ők a legstabilabb kuncsaftok. Ráadásul az egyik nyomozócsoport ráállt egy román kéregetőket szervező bandára, tehát tényleg nincs olyan nap, hogy ne hívnának be, pont ide. Tudomásomra jut, hogy rendezett egy ismerkedési bulit a beiktatásakor, mesélték, hogy még elvétve sem volt alkoholos ital, mert állítólag komoly ivászatra adta a fejét egy időben, ami majdnem a karrierjébe került. Megy a szóbeszéd, jó kiállású, évek óta száraz, megint belendült a karrierje, az irodabeli közismert vénlányok rámozdulnak testületileg, itt eszi őket a fene a kihallgatási szobákban, a másológépnél unos-untalan, mindenkinek útjában vannak, soha ennyi sürgős másolnivaló nem volt, mint most. Mondtam volna nekik, ne törjék magukat, nős, imádja a kislányát, leere Kilometer, lányok, én is csak azért járok újabban hetente fodrászhoz, no meg vásároltam pár előnyös cuccot, mert nem akarom, hogy utólag restelkedjen, micsoda vén barisnyával volt viszonya évekkel ezelőtt.

A kéregetős ügy rémesen macerás. Bécs utcáit ellepték a ténylegesen vagy álcázottan nyomorék koldusok. Minden élelmiszerüzlet előtt, sétálóutcában, metrón vagy villamoson valami torz vagy csonka testrésszel szembesültél, és máris kotorászhattál aprópénz után. Itt még inkább sajnálatra méltóak a kéregetők, a komótos bécsi jólét közepében órák hosszat szánalmasan vánszorogni, vagy éppenséggel gémberedni a járdán, esőben, szélben, nyilvános szemlére kitett csonkkal vagy másmilyen torzulással…

Itt töltött éveim alatt Ausztria több koldus-inváziót vészelt át. Miután a román és bolgár állampolgárok részére eltörölték a beutazási vízumot, Bécs metróit ellepték az

egyedül kolduló kiskorú roma gyerekek. Nem voltak papírjaik, nem beszéltek, a rendőrség azt sem tudta, román vagy bolgár az őrszobára bevitt gyerek, tandemben hívtak a bolgár kolleginával, hogy legalább a nemzetiségüket kiderítsék. Rendszerint beszállították őket a Bécs több kerületében működő Krizenzentrumokba. Mivel ezek nem zárt intézmények, a gyerekek maximum egy órán belül eltűntek onnan, ilyen esetekre meg volt beszélve, hol találkoznak majd a család többi tagjával, és hamarosan megint róták a metróvonalakat és kéregettek. Mivel Románia és Bulgária nagyon igyekezett bejutni az Európai Unióba, létesült több kooperációs program, jöttek az ottani rendőrök Bécsbe, hamarosan megoldódott a probléma. A gyerekek maradtak az őrszobán, amíg jelentkezett értük valaki felnőtt, ezekkel aztán nem az osztrák, hanem a hazájukbéli rendőrök társalogtak, a jelenség szinte azonnal megszűnt, nem kószált több kisgyerek egyedül a bécsi metróvonalakon.

Aztán jöttek a szlovákiai romák, otthon segélyből élnek, ami meghaláshoz sok, túléléshez meg kevés. Akkoriban Graz hozott egy törvényt az elszegényedés ellen: akinek van bejelentett lakcíme, de nincs jövedelme, automatikusan szociális segélyre jogosult. Egy jószívű pap csináltatott bejelentő cédulát (Meldezettel) a szlovákoknak is, azok kapták a segélyt, vitték haza a pénzt, jutott belőle élelemre az egész családnak, nem kellett kéregetni, Graz luxusüzletekkel teletűzdelt sétálóutcáit nem csúfította el senki ágrólszakadt kéregető. De nem lehetett mindenkit felvenni a parókiára, akinek ott nem jutott hely, jött Bécsbe, itt letartóztatták, megbüntették és kitoloncolták, a keményebb mag azóta is visszajár fémet „szerezni" eladásra.

A mostani helyzet viszont minden eddigit felülmúl, ennyi stratégiailag elhelyezett sokkoló látvány, amitől a jószívű bécsi járókelő automatikusan a zsebébe nyúl, komoly szervezettségre vall. A koldulókat rendszeresen behozzák kihallgatásra, többségük románul beszél. Van úgy, hogy a

felsőkabáttal lekerül egy gömbölyű párna is egyik-másik nő hasa tájáról, vagy egy ép és egészséges férfiről egy degeszre tömött hátizsák, ami jókora púpot mímel a kabát alatt. De a legtöbb sajnos tényleg nyomorék. Apró részletekből összeáll a kép. Ezek az emberek regáti falvakban születtek, ahol van sok gyerek és nincs megélhetés. Itt bevett szokás, hogy a sokadik gyereken, főleg ha „csak lány", a bába elcsavar, elferdít valamit, rendszerint végtagot, de van néhány olyan nő is, akinek születés után kinyomták az egyik szemét, hogy legalább koldulással tudjon szerezni a család számára valamennyi pénzt. Az osztrák nyomozók csak hüledeznek, micsoda barbár balkáni szokások, hogyan is kerülhetett be időközben Románia az Európai Unióba. Maguk a koldulók nemigen panaszkodnak, látszik, meg vannak félemlítve. Ki állhat emögött? Lassanként fény derül a háttérre is, a kolduló személyek bejelentője összesen hat, Bécs különböző kerületében lévő lakásra szól, mindegyik bérleti szerződés egyazon család tagjaira lett kiállítva: egy ex-jugoszláviai férfi, az anyja, a jelenlegi felesége, a volt felesége, annak a jelenlegi élettársa és ennek felnőtt fia. Ezen a patchwork családon belül példás az egyetértés. Az ex-jugoszláviai beszél románul, és van egynéhány romániai megbízottja. Ezek végigjárják a szegény regáti falvakat és elhíresztelik, Ausztria sok pénzt ad a nyomorékoknak, az érintett családok jelentkezzenek, ők ismernek valakit, aki Bécsbe viszi őket, gondoskodik róluk. Sokan jelentkeznek, mindig van friss utánpótlás. A család beszerzi az útlevelet és fizeti az utat. Az ex-jugoszláviai autóval hozza a jelentkezőket, elszállásolja őket a hat lakás valamelyikébe, nyolcat-tízet egy szobába, csinál nekik bejelentő-cédulát, másnap már ott koldul mindegyik, ahová kiülteti. A patchwork család tagjai párónánként sorra járják a kéregetőket, elszedik tőlük a kapott aprópénzt, mennek valamelyik bankhoz, ahol van érmeszámológép, estig szorgalmasan gyűjtögetik a termést. Este visszaviszik a kéregetőket a szállásra, ott

kapnak valamit enni, megmotozzák őket, hátha eldugtak néhány érmét, másnap kezdődik elölről az egész. Áznak-fáznak, nyomorognak egész nap. Az otthoni családtagok nem kapják meg a beígért pénzküldeményt, csak elvétve húsz-harminc eurót, ebből az uzsorakamattal kölcsönbe vett útiköltséget is alig tudják visszafizetni. Néhány hónap elteltével, mikor az itteniek és az otthoniak is már nagyon zúgolódnak, hazaviszik a kéregetőt avval, hogy nem felel meg, nem elég szófogadó, nem elég nyomorék, miegymás. Hoznak helyette friss balekot. A nyomozócsoport rendszeresen megfigyeli és lefényképezi a patchwork família minden tagját, amint részt vesz a szervezett kéregetéssel járó különféle feladatokban, elfércelik az ügyet, és átadják az ügyészségnek. Az ügyészség nem indít eljárást az ex-jugoszláv és családja ellen, die Suppe ist zu dünn, az ügy túl híg, a kéregetők önszántukból jöttek és kéregettek, nem történt komolyabb tettlegesség, a pénzt azért adták át, hogy kifizessék a lakást meg az étkezést. Nagy médiakampány következik, felvilágosítják a lakosságot, pénz helyett adjanak inkább élelmet, szendvicseket, kebapot a kéregetőknek, evvel sikerül is alaposan lecsökkenteni a számukat.

Ekkorra én már egy másik emocionális dimenzióban mozgok. Elkerülhetetlenül összefutottunk a Vitézemmel, és ott folytattuk, ahol annak idején abbamaradt. Sokszor beszélgetünk a munkában is, az ebédszüneti egy óra egyre gyorsabban telik. Az irodabeliek döbbenten kommentálják, hiába jönnek a hajadonok másolgatni, észre sem veszi őket, olyan elmélyülten társalog velem. Egyik nap elújságolja, végre befejeződött a válása, úgy érzi, pokolból szabadult, kéthetenként utazik majd a lányához hétvégére, csak az tartotta benne a lelket, hogy megint együtt lehetünk.

22. Lebegés

Az ex-jugoszláviai persze nem akar változtatni a kényelmes és jövedelmező életmódján, kitalál egy új stratégiát. Felfedez egy alapítványt, amelyik avval segíti a hajléktalanokat meg a munkanélkülieket, hogy 1 euróért sportlapokat ad el nekik, amit ők 2 euróért eladnak az utcán, kapnak egy mellre akasztható igazolványt, ami azt jelzi, jogosan vannak itt, önellátóként. Az újságárusok neki fizetnek lakbért, ellátást, lakásbejelentőt, az igazolvány borsos árát. A lakosság egy része ad 2-3 eurót is az utcai árusnak, a sportlapot rendszerint nem kérik, marad alibinek, végül is ez a kéregetés egy rendezettebb formája, és nem az a gátlástalan kizsákmányolás, mint a nyomorékokkal. A pasi keres így is eleget, sem ő, sem a családtagjai nem dolgoznak továbbra sem, a nyomozó csoport dühöng. Megint meg van szervezve minden, nagyjából ugyanazok az árusok állnak a Penny meg a Hoffer előtti parkolókban, mert az ott vásárló szerényebb pénztárcájú réteg könnyebben adakozik, mint a flacos Mainl-ban vásárló felső tizezer. És mert ha nagy a hideg, beengedik őket az üzlet előcsarnokába, segítenek dobozokat pakolni, megkapják zárás előtt az egyébként kidobandó kenyeret, zöldséget, gyümölcsöt. Ezek között már csak elvétve vannak nők, többnyire középkorú, tájszólásban beszélő románokról van szó.

Egyik este hívnak a Tannengasseba, két tanúvallomás lesz, ezek au újságárusok történetesen magyarul beszélnek. Mindketten egy lengyelnél laknak, ahhoz fel szokott járni egy osztrák srác vacsorázni, mert a lengyel nagyon jól főz. Sajnos a srác kábítószerezik, mikor mire tud szert tenni, azzal lövi be magát, ma, úgy látszik, repülni akart. Békésen vacsoráztak mind a négyen a konyhában, egyszer csak a srác kiment a mosdóba és kiugrott az ablakon. Első emeletről, le a lichthófba,

összetörte magát. Nem először történt vele ilyesmi, a rendőrségen már ismerték, pszichés eset. A két magyarul beszélő tanú meg én eltársalgunk, egyikük Dunaújvárosi, munkanélküli, pár éve idevetődött és itt ragadt. Eleinte dolgozgatott feketén, egy éve önállóan újságot árul, megfogta az Isten lábát, jól beosztja a kapott pénzt, ha nagyon hideg van, akár egész nap ágyban maradhat. A Caritas kirak mindenkit reggel hatkor, fagyoskodhatnak estig az utcán, ezért laknak a lengyelnél. Ráadásul minden este van valami finom kaja, olyan jókat tud varázsolni akár konzervekből is, hogy a tíz ujját megnyalja az ember utána. A másik tanú szlovákiai, műhelytanár volt, felpofozott egy tanítványt, kitették. Nem bánja, úgyse bírta már idegekkel. Most jól elvan, nem szorong többet, nem piszkálják az iskolában, nem kergeti az asszony állandóan, ezt csináld, azt csináld… Télire rendszerint kinéz magának valami magányos itteni nőt, fűtött lakással, de ha teheti, inkább itt van a lengyelnél. Belegondolok, két öregedő, megfáradt, keleti országbeli Herkules, egy szobakonyhás szubsztandard bécsi lakásban, van mit enni, nem haptákoztatja őket senki, mi kell ennél több?

A tanárral többször összefutok télen, beköltözött egy környékembéli mámihoz, itt árulja a sportlapokat a sarkon levő Spar előtt. Kialakul egy üzleti megegyezés közöttünk, én rábízom a kis öreg tacskómat, míg bemegyek vásárolni, ezért kap alkalmanként 3 eurót meg egy Wurstsemmelt uborkával. Megejthettem a kutyasétát meg a bevásárlást egyazon úttal, ha ő nincs, félek kikötni a tacskót az üzlet elé, nehogy ellopják. Tavasszal szól, pár napon belül költözik a lengyelhez, mert már az agyára megy a nő, majd esetleg ősszel visszajön és megint vállalja a kutyaőrzést, szereti ezt a környéket.

Ezentúl majd külön megyek kutyát sétáltatni és bevásárolni, gondolom, megoldható. Minden könnyen megoldható, mióta a Vitézem újra létezik, ritkán érintem a földet, ez a boldog lebegés már második éve tart.

Kialakult egy mindnyájunk számára kellemes rutin. Lina meg Matyi minden második hétvégét Magyarországon tölt, ilyenkor Lina ápolja az immár nyugdíjjas lovát, kilovagol, kutyázik, Matyi zenél, veri a dobot, zongorázik, énekel a mikrofonba, nincs közvetlen szomszéd, akit zavarjon vele. Anyu tömi őket. Ilyenkor a Vitézem Bécsben marad. Mikor ő leutazik a lányát látogatni, Matyi meg én, néha Linával, valami remek programot csinálunk Bécsben, megnézünk egy kiállítást vagy filmet, előadást, elmegyünk valahová ebédelni, végigbarangoljuk valamelyik ócskapiacot, rendszeresen elzarándokolunk a Stephansdomba hálagyertyát gyújtani a szép életünkért, utána megyünk a közeli palacsintás étterembe, ahol 100 féle palacsintaétel közül választhatunk. Matyi megint egyensúlyban van, vicces, vigyori, felhőtlen, van egy megfelelő új műhely, ahova bejár, Lina beiratkozott a Földtani Egyetemre (BOKU) és áradozik, jó fejek a tanárok, beengedik a kutyáját is, szerinte azért, hogy legyen végre valaki, aki értelmesen néz az előadás alatt.

Nagyritkán hétközben a Vitézem meg én elmegyünk egy kabaréba, vagy csak sétálunk egy nagyot. Ilyenkor Lina babyszittel, teszi szívesen, soha nem voltál ilyen laza, Mummy, jegyzi meg egyszer. Könnyű lazának lenni, gondolom boldogan, a Vitézemmel töltött hétvégék olyanok, mintha kikötnénk egy lakatlan szigeten. Senki és semmi nem zavarja meg az egymással töltött időt. Van egy remek catering cég a Liechtensteingasseban, ahol megrendelem szombatra, vasárnapra a különös gonddal összeállított menüt, hidegtálakat, halfogásokat, mindenféle gyönyörűen elkészített finomságot, amit csak tálalni vagy melegíteni kell. Néha elmegyünk valami nagyon puccos étterembe, vagy együtt főzünk valami különlegeset. A Vitézem kifinomult szakács és nagy borszakértő, az ő feladata mindig az ételhez passzoló bor. Meg a hatalmas csokor virág. Mióta ez a lebegés tart, soha nem volt a lakás szebbnél szebb virágcsokrok híján. A gyerekek bejelentkeznek telefonon, megérkeztek Omához,

röviddel utánna a Vitézem becsenget, boldogan rám vigyorog a virágok mögül. Attól a pillanattól, hogy becsukom mögötte az ajtót, vasárnap délutánig a világ minden bajával együtt az ajtón kívül reked. Ez a mi hányavetett sorsunk külön ajándéka, mondja nemegyszer. Szerencsénk van, nem jön közbe semmi zavaró. Mi lesz velünk, kérdezi néha, nem bírnám a mókuskereket, ha nem lenne ez a mi hermetikus hétvégénk. Ne aggódj, nyugtatom, majd csak ráununk egymásra, és legalább lesz mit meséljünk az unokáinknak. Bolond vagy, mondja nevetve, mindez korhatáros, csak 18 éven felülieknek való, azt meg már nehezen érjük meg!

A munkában már persze mindenki tudja, mi az ábra. Néha jön egy-egy titkárnő, és álnok-vigasztalóan megjegyzi, nem is látni a köztetek lévő korkülönbséget! Jókat nevetek, fogalmad sincs, micsoda ajándék nekünk minden együtt töltött perc, gondolom. Mindig lesz egy kivételesen szép filmem, amit lepergethetek az agyamban, nem sokan dicsekedhetnek avval, hogy volt az életükben egy ilyen varázslatosan intenzív kapcsolat.

Hívnak megint feng shuit tolmácsolni Berlinbe, Hamburgba, lemondom, semmi nem éri meg, hogy megbomoljon ez a jól működő időbeosztás. A munkában is csak fizikailag vagyok jelen, néha Lina kérdez, most már kollégaként, mit tolmácsoltam, ránézek bambán, fogalmam sincs, mondom, amint kilépek, rögtön kimosódik az agyamból minden egyes ügy. Néha úgy néz rám az én felnőtt lányom, mintha aggódna, néha rákérdez, mondd Mummy, nem félsz, hogy nagyon elszalad veled a csikó?

23. Rekviem egy bumerángért

Szó ami szó, ennél a szaltózásnál nincs biztonsági háló. Avval a tudattal kezdtem a mutatványt, hogy úgysem tarthat örökké, és úgysem lehet kényelmetlenül szoros. Ez működik, más variáció nem létezik. Hétköznapokon botorkálunk a göröngyeinken. Találkozunk. Feltöltődünk, jöhet a következő útszakasz. Hogy minden útnak vezetni kell valahová, csak bebeszélés, most nagyon is ideillő, hogy maga az út a cél.

Habár a munka már harmadik helyre csúszott a prioritási listán, mélyen a gyerekek meg a Vitézemmel kapcsolatos dolgok mögé, akad néhány rázós epizód, ami mégis túl közel érint. Az idegenrendészet bajban van a prostituáltakkal. A román lányok inkább a bűnügyi nyomozók hatáskörébe tartoznak, azoknál ott vannak a háttérben a rosszfiúk. Ütik-verik, sőt lesavazzák vagy meggyújtják a szófogadatlan lányokat, van bonyodalom elég. A szlovák meg a magyar lányok viszont többnyire önállóan dolgoznak. Kitiltás meg borsos büntetés ide vagy oda, akad jó néhány kőkemény hölgy, aki minden hazatoloncolás után visszajön. Csütörtökön kitoloncolják, pénteken újból a Práterben flangál. Máshová nem mehet, mert ha csak úgy kiáll valahova, az ottani fix hölgyek elverik. A megszokott helyén meg előbb-utóbb megint belebotlik a hatóság. Hétfőn tolmácsolom, kapja az új büntetést, csütörtökön viszik a transzporttal a határig, aztán kezdődik minden elölről. Néha megszakad a rutin, mert némelyik hat hétre bevonul a rossauerlaendei börtönbe, leülni a sok kifizetetlen büntetést. Utána megint kitoloncolják, visszajön, elkapják, pár nap múlva viszik a határig. Bumerángoknak nevezik őket az irodában, van köztük rendes, normális nő, akivel tárgyilagosan lehet beszélni, és akad egypár teljesen bolond. Az egyik ilyen szerencsétlen, aki még a pályám elején kapott egy kitiltást,

teljesen rám fókuszált. Nagyon egyszerű nő, csúnyácska, legelőször, mikor letartóztatták, az egyik rendőr őszintén rácsodálkozott: létezik férfi, aki ennek fizet? Létezett, sőt sorban álltak az ajtaja előtt a török vendégmunkások, ezért hívta ki annak idején a panziós a rendőrséget, igaz, a hölgy igencsak dömping áron űzte az ipart. Már első alkalommal ordibált velem, miattam kapja a kitiltást, különben is, ismeri ő az ilyen finnyás nőket, mi vagyunk az igazi szajhák, csak annyi a különbség, hogy mi ingyen adjuk… Elnéztem a gyűlölettől eltorzult arcát, a zavaros tekintetét, ez szegény nem normális, gondoltam. Aztán szinte havonta visszajárt, direkt kísértett. Mindig agresszív és trágár volt, de csak velem, mindenki mással udvarias, sőt meghunyászkodó. Öt év elteltével újabb kitiltást kapott, ezúttal tíz évre, mert annyiszor megszegte az elsőt, megint velem ordibált, miattam kapja, bosszúból, mert ő mindig beolvas nekem. Tizenöt évig szó nélkül tűrtem a piszkoskodását, a sok trágár személyeskedést, mostanra elegem lett, mondom, csinálja ezentúl más. A referensek úgy döntenek, egy ideig tolmács nélkül kezelik az ügyét, mondják neki, felmondtam, nagyon sajnálja, kiderül, kifejezetten jól beszéli a németet, csak azért kellettem neki, hogy legyen, akin elveri a port, lereagálja magát.

Aztán vannak a sokgyermekes szingli anyukák. Beszámolnak a gyerekekről, van, amelyik egyetemen tanul a pénzből, amit az anyja a bécsi Práterben keres. Az egyik ilyen sokgyermekes kitiltott nő, aki arra számított, hogy megint állami pénzen küldik haza, mégis szabadlábra került. Valami új, realitástól elrugaszkodott jogi paragrafus szerint a letartóztatott hölgyeknek meg kell adni az esélyt, hogy orvosi kontrollkártyát szerezzenek, avval már dolgozhatnak legálisan, és megszűnik ez a felesleges hercehurca. Gondolom, végre felismerte valaki odafent, hogy az eddigi procedúra túl sokba kerül, és egyáltalán nem oldja meg a helyzetet, és kitalált valamit. Most tehát kapnak egy iromány címmel, térképpel, ahová jelentkezni lehet a szükséges orvosi vizsgálatra. Ez a hölgy

viszont azt kéri, küldjük őt haza, mint mindig, neki nem kell bárca, hazamenne, de nincs elég pénze. A referens közli, ő az új szabályokhoz kell tartsa magát, nem tehet mást, ki kell rakja az utcára, oda adja a kontrollkártyára vonatkozó információs lapot, és szabadlábra helyezi.

Hét végén tele vannak az újságok egy újabb prostituált-gyilkossággal. Egy többsávos gyorsutcán, addig tisztázatlan körülmények között, több autó áthajtott egy nő testén. Az ujjlenyomatok alapján az áldozatot beazonosították, illegális prostituált. A boncolás szerint a nő már halott volt, mikor kiesett, vagy kidobták az úttestre, valószínűleg erőszakos bűncselekmény áldozata lett.

Hétfőn megtudom, a halott nő az a többgyermekes anyuka, aki előző héten direkt kérte a kitoloncolást. Szerdán sor kerül egy másik magyar lányra. Feldúltan meséli, jó barátságban volt a meggyilkolt nővel. A Práterben mindenki tudja, hogy megölték. Azt is sejtik, ki ölte meg. Aznap, mikor kiengedték innen, kénytelen volt újra kiállni dolgozni, megkeresni a hazautazásra valót. Mivel ő már idősebb volt, és nem nézett ki olyan jól, mint a sok fiatal konkurens, ő azokat a kuncsaftokat is vállalta, akikkel a többi lány nem mert elmenni, mert azt híresztelték, hogy aberrált. Mondták neki, ne menjen el a pasival a nagy fekete SUV BMW-vel, avval nem mert elmenni senki, mert egy perverz szadista. Az egyik lány felírta a rendszámot, csak még nem tudják, merjenek-e jelentkezni a rendőrségen vele. A nő mégis elment vele, egészen biztosan az a pasi ölte meg, és aztán kidobta a robogó autóból. A referens beszól aztán a gyilkossági csoportnak, az ottani kolléga mondja, már rajta vannak a BMW-s pasin.

Kábé két hónap múlva visszavonják azt a bizonyos paragrafust, a kontrollkártyáért jelentkezők száma elenyészően alacsony, nem indokolja ezt a fajta toleranciát. Ha azt a magyar nőt most tartóztatják le, és nem két hónappal ezelőtt, talán még ma is életben van.

24. Folyami kagylók

Interneten érdeklődéssel kísérem a világ körüli feng shui eseményeket, követem a fiatal Guru töretlen sikergörbéjét, Frankfurtba szervezi a következő kéthetes kurzust, mailt küld, kéri, menjek tolmácsolni, csak két óra repülőút, a téma a horoszkópkészítés, tudja, hogy érdekel. Lina meg Anyu közreveszik Matyit, megyek. A Vitézem nem lelkesedik, számára ez kellemetlen meglepetés, mióta megalkottuk a hétvégeinket, többnyire én igazodom az ő időbeosztásához. Az utóbbi hónapokban feszült, a leánya elkezdte az iskolát, sokat betegeskedik, gyakran van az ő szüleinél falun, az elvált feleségnek új élettársa van. A munkában is marják, most valahogy minden összejött neki. Meglep, mennyire zokon veszi, hogy Frankfurtba megyek. Nem érdekli a hobbym, nem mindenki esete, persze, nem forszírozom, nem beszélünk róla soha, ha belegondolok, mondhatom úgy is, az én problémáimról nem beszélünk soha. Megemlítette, felhozná a kislányát Bécsbe, az új partner óta a volt feleség is jó ötletnek tartja, de az ő posztja nem kimondottan gyermekbarát időbeosztással jár, meg aztán egyedül… Az anyja állandóan azt magyarázza, keressen egy asszonyt, aki segít felnevelni a kislányt. Ilyenkor hosszan néz, nem tudok mit mondani, igen, menj, ismerkedj, próbálkozz, járj el randizni, esetleg szapuljam vele együtt a volt feleséget, akit úgy elkapott az új partner iránti lelkesedés, hogy most egyszerre útjában van a gyerek. Inkább hallgatok.

Az, hogy ilyen mindigkarácsonyban töltöttük el ezt az utóbbi két évet, csak megnehezíti számára a normális társkeresést. Nem kapaszkodom, nem sürgetem, és miközben egy kicsit megszakad a szívem, drukkolok, hogy akadjon össze valakivel, aki illik mellé a képbe, és akibe ész nélkül beleszeret.

Nem bánom a frankfurti megszakítást, a kurzus leköti minden percemet, jól esik a témaváltás. A „learning by doing" alapján a Guru konkrét négyoszlopos sorsképletek analízisével szórakoztat minket, többek között sorra kerül egy világhírű politikai háromszög sorsgörbéje is. Magamtól soha ki nem bogoznám, de így, a Guru szemszögén keresztül tisztán látható, hol lép be a fiatal praktikánslány az ismert és sikeres házaspár életébe, miféle galibákat okoz ez a találkozás, és ki hogyan folytatja az életét. A későbbi évek során beigazolódik az, amit ott, a bemutatón alig hiszünk, éspedig az, hogy a megcsalt és megalázott feleség lesz a minden szinten fölényes győztes, aki még nagyon komoly pozicióba jut. Megint csak rádöbbenek, nincs izgalmasabb, kiszámítatlanabb és néha kegyetlenebb dolog a világon, mint az emberi sors.

Szellemileg feltöltődve érkezem haza, az első, amit hétfőn a munkában hallok, hogy a Vitézem megint mélyen a pohár fenekére nézeget. Valóban, néha gyűrött az arca, mintha megroskadt volna a termete. Több hétvégét tölt a lányával, egymásután, szinte mindig van valami krízis, az anyuka meg az új élettárs összeköltöztek, átpasszolják a gyereket, amikor csak lehet. Egyik hétfőn bekukkant a kihallgatási szobába, int, menjek ki egy percre, halkan mondja, beszélnünk kell, este nyolckor jön értem. Hazafelé beszólok Linának, átrendezi az esti programját, sőt elküld fodrászhoz, nevetek, nem rossz ötlet, akár lánykérés, akár végső szakítás van programon. Jaj, Mummy, legyen eszed, rosszabbak vagytok, mint két tizenéves, mondja Lina.

Kedvenc vendéglőnkbe, a Bodulóba megyünk, remek halspecialitások, jó borok, előétel közben bejelenti, összeköltözik egy fiatal nővel, az ő falujából való, bolti eladónő, szívesen feljön Bécsbe, vállalja a kislánnyal a teendőket, úgy tervezik, lesz közös gyerek is, van bőven idő, a nő huszonhárom éves. Hirtelen abbahagyja. Nyeli a kagylóbelsőt vagy nyeli a könnyeit, nem tudom. Csak azt tudom, soha többet nem eszem folyami kagylót.

Talán nem kellene elengedni, talán meg kellene próbálni. Lehet, hogy nem számít az én elgyötört múltam és az ő aprókockás, osztrák falubeli háttere. Elnézem szép vonású arcát, katonásan rövidre nyírt, göndör haját. A halántéka erősen őszül, most még szebb, mint akkor, évekkel ezelőtt. Érzem, örökre bevéső dik a tudatomba ez a kép. Csak egy szavamon múlik. Csak ki ne mondjam azt a szót! Eljutottam idáig, nem volt könnyű, most itt a számla, minden porcikám fáradt. Én 52 vagyok, ő 41. Ami őrá vár, az már nem az én életemről szól.

Intek, kimegyek „orrot púderezni”, sikerül kecsesen kijutni az étterem előcsarnokáig, szerencsém van, épp megáll egy taxi a bejáratnál, új vendégeket hozott, beülök, bemondom a címet, azonnal elrobogunk. A ház előtt kiszállok, kezemben a kulcs, beengedem magam. Matyi már alszik, Lina meglepődik, korán megjöttem. Intek, menjen ő is haza, majd holnap beszélünk. Rám néz, behozza az autóbeli bokszából a kutyáját, előveszi a tartalékmatracot, és levackol az ágyam mellé.

Copyright Enger Edit

25. Automata pilótán

A következő hetekben, hónapokban hol a megkönnyebbülés dominál, hol a szabadesés, még véletlenül sincs egyensúlyban egyetlen napom sem. A pókerarcom elvékonyodott, nem mindig sikerül felrakni, van, hogy Lina veszi át a soron lévő idegenrendészeti napot. Egyik ilyen nap után kijelenti, összefutott a Vitézzel a folyosón, rémesen néz ki, éveket öregedett, minek ez a dráma, ha ilyen nehezen viseljük. Tényleg, minek, mosolyodom el, újabban naponta küldi az sms-eket, kéri, találkozzunk, de tudom, nekem kontraproduktív lenne elnyújtani a távolodást, nem reagálok. Ha eddig megszoktam, hogy bárhol és bármikor vasmarokkal tudom tartani magam, most meglepődve tapasztalom, egy részem kivonja magát a fegyelem alól. Nem számíthatok a reakcióimra úgy, mint azelőtt. Van, hogy egyszerre sírnom kell, hallatlanul kínos állapot. Ezt a második szakítást végleg le kell zárni, a huzavonát még az én vasakaratom sem bírná ki.

Egyik nap egy patika előtt parkolok, bemegyek, kérdezem a gyógyszerész hölgyet, nem tudna-e adni egy olyan természetes produktumot, ami idegileg egy kicsit stabilizál, de nem gátol az autóvezetésben. Cseppeket ad egy barna üvegecskében – Passedan-nappal 2x10-et, lefekvéskor 20-at vegyek be, egy kicsit vattába csomagolja az ember lelkét, de lehet gondolkodni, koncentrálni, autót vezetni, ideális például gyász esetén. Igen, gondolom, most temetem azt a gesztust, amikor arcomat a két meleg tenyere közé fogva, teljes odaadással, mélyen a szemembe néz. Az egész mindenségből ez a pillanatnyi bensőséges szeretet a legnagyobb veszteség.

Sok pozitívum is van ebben a felfordulásban, például több a szabadidőm. Gyakran Magyarországon töltöm a

hétvégét, áttanulmányozom a Frankfurtból hozott jegyzeteket, sokat sétálok vagy olvasok. Egy idő után elkönyvelem, kiegyensúlyozottabbnak érzem magam ebben az életformában, mint a kapcsolatunk ideje alatt. Nem hiányzik a rohanás, az utánajárás, az állandó szervezés ahhoz, hogy minden második hétvégénk tökéletes legyen. Főleg nem hiányzik a bizonytalanság és a kilátástalanság. Úgy látszik, megöregedtem, vagy csak egoista vagyok, lehet, hogy nincs bennem annyi szeretet, hogy a két gyerekemen kívül jusson bárkire. Mit számít, miért, fő, hogy lábadozom.

Letekerem a tolmácsolásaimat, az idegenrendészeten a szokásos illegális idegen ügyek, ennyi év után már automata pilótán dolgozom. Természetesen egy idő után feltűnik mindenkinek, hogy nem vagyok mindig top formában, mint azelőtt. Az irodában fáradhatatlanul megy a találgatás. A lengyel barátnőm meséli, Vitézem gyakran másnaposan jön munkába, engem okolnak, miattam van szétesőben. Én vagyok a soros „Teufelsweib". Mivel nem tud telefonon elérni, egyik nap, mielőtt alkalmam lenne lelépni, beül beszélgetni az ebédszünetben, meséli, a falubeli fiatal hölgy néhány, a gyerekkel töltött hétvége után lelépett. Nem lehetne folytatnunk ott, ahol abbamaradt? Menjünk el estére enni! A Bodulóba. Megborzongok, látom magam előtt a szószba bőrösödő folyami kagylókat. Tudom, elhasználtam minden erőtartalékomat, nem akarok harcba szállni a korommal, nem akarom félve lesni, melyik fiatalabb nőismerőshöz hogyan viszonyul, nem hiányzik semmi túlfűtöttség, mindig is jobban szerettem a csendes, őszi napsütést, mint az izzó nyarat.

26. Lina

Egyik építésznő ismerősöm kér, vállaljak feng shui belsőberendezést a kuncsaftjainak, kialakítunk hetente két napot, amikor a tizenharmadik kerületi, auhofstrassei irodájában délutánonként tanácsadást szolgáltatok, ha van jelentkező. Van bőven. Leköt, sikerélményt ad, más népekkel hoz össze, mint a tolmácsolás. De nem áltatom magam, a stabil megélhetést továbbra is tolmácsolással tudom előteremteni, annál is inkább, hogy a feng shui fogalmát teljesen lejáratta a sok drága pénzért árult és eredménytelen „varázsképlet", amitől már minden értelmes embert kiráz a hideg. Miért nem lehet őszintén elmagyarázni, az igazi feng shui, mint minden, a fejben zajlik, és a bútortologatás meg a szimbólumok használata csak a gondolkodás eredménye, de nem a lényeg maga? - töprengek. Valószínűleg azért, mert manapság a stabil, hosszú távú és ezáltal szerényebb megélhetés helyett a legtöbb vállalkozó azonnal mesés pénzeket akar. Írok egy negyven oldalas feng shui összefoglalót, kinyomtatjuk, egy hónap alatt szétkapkodják az irodából. A honoráriumokat nem tehetem csak úgy zsebre, hiszen más irodáját használom, ahhoz pedig, hogy a pénz túlnyomó része az irodának menjen, túl sok a tanácsadásokra fordított idő. Az év végével megszüntetem ezt a melléktevékenységet. Mivel a tanácsadási pénz nem az én zsebemre ment, de a tanácsadás miatt kevesebbet tolmácsoltam, sikerül lecsúsznom egy közepes adósávba.

Lina bejelentkezik egy kávéra, ebből tudom, komoly közlendője van. Elmondja, döntött, ezt a szakot is abbahagyja, egyetem helyett utazni akar és kutyákkal foglalkozni. Először pánikba esem, automatikusan bekattan a Nagyváradról hozott értékrendszer, első a tanulás, a diploma, a kutyázás csak hobby, de sikerül

csendben maradni, végighallgatni. Józan meglátásai és konkrét tervei vannak. El sem tudja képzelni, hogy egy irodában, napi nyolc órás műszakban éljen. Elhivatottságot érez sport- és munkakutyák kiképzésére, bele akar vágni, ha sikerül kialakítani egy saját metódust és egy saját üzletágat, megél belőle. És azt csinálja, amit szeret. Rájövök, nem lehet ellenérvem. Tulajdonképpen értük, a gyerekekért hagytam ott csapot, papot, hogy nekik, mindegyiknek a maga szintjén, nyitott legyen a jövő. Lina számára természetes ez a döntési szabadság, él vele. Elmagyarázza, előbb egy magyarországi tanyára költözik, aztán majd különböző németországi meg belgiumi tenyésztő-edzőknél fog inaskodni, ebből fedezi a megélhetést, közben versenyezni fog, és ha megvan a tudás meg a hírnév, akkor belevág az egyéni vállalkozásba. Megpuszil, elmegy, elmosom a kávéscsészéket, meglehetősen padlón vagyok. Matyi jobban viseli, ők külön megbeszélték, mindhármunk telefonján van minden hónapban ezer ingyen perc az Unión belüli beszélgetésre, naponta jönnek-mennek a beszámolók. A hétvégeket rendszeresen átbőgjük Anyuval, egy falat nem megy le a torkunkon, mert ki tudja, mit eszik az a gyerek ott, az idegenben. Aztán jön a tél, akkor meg azért óbégatunk. Soha nem rakott tüzet, megfagy ott a tanyavilágban, a szegénység kellős közepén. Kérem, jelentkezzen, ha nem elég fára vagy ennivalóra a pénz. Néha, ritkán, mikor a megoldandó ügyek meghaladják a büszkeségét, beszól, a gondokat nem részletezi. Nyugtatja Omát, a tanyasi emberek kedvesek, jószívűek, mindenki segít, ahol csak tud, pedig ők maguk is nehezen tudnak megélni. Sajnos, a vámos kutyakiképző nő, akihez ment, egy átkozott barbár, attól nincs mit tanulnia, az csak a kegyetlen átverésekhez ért, de ahhoz nagyon. Úgy tervezi, tavasszal továbbáll. Eszemben van a Guru meg a karomélesítés, most vajon kielégítőnek tartaná-e ezt a változást?

A karácsonyt együtt töltjük, mint mindig, a falusi házban, a két gyerek elválaszthatatlan ilyenkor, van sok

ajándék (orkánkabát, gumicsizma Linának), éjféli mise, Oma finom főztje. Lina elmondja, ott, abban a kegyetlen alföldi szegénységben többet tanult az életről, az emberségről a pár hónap alatt, mint Bécsben valaha is. A tanyán élve pedig több mindent megértett az önellátásról meg az energiafelhasználásról, mint a két egyetemi év alatt, amit a Földtani Intézeten töltött.

Kérdezi, hogyan boldogulunk Matyival, mondom, kevesebb időpontot tudok vállalni, hogy Matyi ne legyen otthon egyedül. Főleg a lakáskölcsön nyugtalanít állandóan, a vállság óta a bankok teljesen kiszámíthatatlanok. Győzködik, kigondolta, költözzünk át az ő kétszobás állami lakásába, a barátnője, aki jelenleg ott lakik, és a rezsit fizeti, visszaköltözik az anyjához, adjam el a garzont is, az ilyen kis lakásokra az ingatlanpiaci krízis kellős közepette is van vevő, szabaduljak meg ettől az utolsó banki kötelezettségtől is, ő évekig oda lesz, azon kívül úgysem tud mit kezdeni egy tetőtéri lakással a kutyák miatt.

Májusban Lina megy Németországba, mi átköltözünk a tetőtérbe, a garzont meghirdetem, hamarosan elkél, kifizethetem a bankot, és még marad is valamennyi. Elgondolkozom azon, hogy a huszonéves lányom lényegesen jobban kiigazodik ebben a számomra még mindig idegen világban, mint én.

27. Világbajnokok vagyunk

Én persze nem tudok lazán és bizakodással tekinteni a jövőbe, ahhoz az én erdélyi túlélési programom meg a mindennemű hatóság vagy államstruktúra iránti bizalmatlanság túl mélyen be van karcolva az agyamba. Azon iparkodom, hogy megtartsam Lina kuncsaftjait is, hátha mégis visszajön tolmácsolni, így aztán gyakran elmegyek délutánonként olyan kihallgatásokra is, amiket normális körülmények között nem vállalnék, Matyi miatt. Szerencsére Matyi egyre önállóbb, szívesen marad otthon egyedül, zenél, filmet néz, meguzsonnázik, időnként rátelefonálok, mindig nyugtat, minden rendben, dolgozzál csak, Mummy.

Mivel Lina sokszor tolmácsolt a bántalmazott prostituáltakkal foglalkozó bűnügyi csoportnak, most engem hívnak. Rémesen lehangoló sztorik ezek. Rendszerint összevert, megkínozott, megrugdalt, cigarettacsikkel összeégetett, késsel megvágott lányokkal próbálják kézre keríteni a bántalmazóikat, komoly rizikóval jár a prostitúciónak eme ága, amikor a kuncsafthoz mennek, rendelésre. A lányokat aztán elviszi a Fehér Gyűrű vagy valamelyik más segítő szervezet, mi folytatjuk a letartóztatott férfiakkal. A férfiak mindig bagatellizálják a helyzetet, de a látleletek önmagukért beszélnek, csúnya, idegtépő ügyek, és kivétel nélkül-súlyos testi sértésről lévén szó - bírósági utójátékuk is van. Nem örülök neki, hogy Lina ilyen ügyekkel konfrontálódott. Annyi a kis piti tolvaj, egy tíz euró értékű lopásáért ugyanúgy hívják a tolmácsot, mint az ilyen ügyeknél. Nem is bánom, ha nem megy többet tolmácsolni, ha még én is megsínylem lelkileg, milyen romboló lehet ez neki, fiatal nőnek, gondolom nemegyszer.

Egyik este hívnak a Hanusch Kórházba, ami alig 10 percnyire van a lakásunktól. Matyi már ágyban, mondja, menjél Mummy nyugodtan, nagyfiú vagyok. A kapus utasít, hajtsak fel direkt a sürgősségire, ott várnak a nyomozók. Egy román nőt hoztak be, az orvosok hívták a rendőrséget, a nőnek nagy fájdalmai vannak, a csípőjén jókora égési seb. Az orvosok ellátják a sebet, a kórház személyzete felveszi az adatokat, a nyomozónő kérdezi, meg tudná-e mondani, ki a bántalmazója, és hol lakik? A nő elmondja, a férfi neve „Radu" és a Goldschlagstrasseba vitte, nem tudja a házszámot, egy alagsori lakásba, ami egy kert végében van. A nyomozónő int a kollegáknak, küldi őket a pontos címre, mondván, megint a pincelakásos pasi. Azok elmennek, a nyomozónő elmagyarázza, ez már a harmadik eset, ami onnan származik, és kórházi ellátást igényel, a lányok nem tudtak pontos címet adni, de ő végigjárta egyik délután az utca minden egyes házát, és talált egy udvarvégi épületet, ahol egy alagsori lakás van. Nem lakik benne senki, az utcára néző épület is üres, épp tatarozzák, nincs rajta házszám, este, éjjel kihalt minden, úgy látszik, a férfi a prostituáltakat viszi oda. Hátha most a kollégák még időben érkeznek és elkapják. Pocsék szadista szokásai vannak, rendszerint análisan közösül, a nők akarata ellenére, tehát nemi erőszakot rá lehet majd bizonyítani. A mostani nő a kórházban marad, ők majd szólnak holnap, ha megvan Radu, ha tényleg román, és ha kihallgatják.

A férfit csak kb. egy hét múlva tudják letartóztatni, a nyomozónő úgy gondolta, csak valaki, akinek köze van a házhoz, ismerheti azt a helyszínt, megnézi hát közelebbről a tatarozó brigádot. Mikor a nő az égési sebbel mozgatható, elviszi a rendőrségi autóval a házhoz, az építésszel sorba állíttatja az ott dolgozó férfiakat, az egyik férfi futásnak ered, egyenesen bele a két gyalog közeledő rendőrkolléga karjaiba.

A bántalmazott nővel írunk egy másfél oldalas jegyzőkönyvet, fél óra alatt készen vagyunk vele, viszik

vissza a kórházba. Egy éve dolgozik prostituáltként Bécsben, a Westend szállodában találkozik a kuncsaftokkal, nem szokott lakásra menni, mert túl nagy a rizikó. Van egy internetes honlapja fotókkal, előre megegyeznek a jelentkezővel, hogy az fizeti a szállodai szobát, ezáltal a recepción rögzítik a személyazonosságát, így nem érheti kellemetlen meglepetés. Radut is interneten ismerte meg, egy „noi doi"- mi ketten- nevű honlapon, ami kizárólag román nyelven működik és külföldön élő románoknak szól. Ez ismerős, Titanilla is ezen a fórumon hirdetett annakidején. Többször maileztek, a megbeszélt helyen találkoztak, Radu mondta, ne vesztegessék az időt, hívott egy taxit, menjenek a lakására. Ahogy beértek a pincelakásba, ő már észbekapott, csak egy matrac volt a földön meg egy villanyhősugárzó. Radu négykézlábra kényszerítette, análisan beléhatolt, ő kiabált, de attól Radu még jobban begerjedt, míg végül a csípőjéhez szorította a forró hősugárzót, erre ő valószínűleg elájult, és csak arra eszmélt, hogy a járdán fekszik, és egy járókelő hívja a mentőket.

Copyright Enigel Edit

Behozzák Radut, magas, kisportolt férfi semleges arcvonásokkal, első pillantásra senki nem sejtené, mi lakozik benne. Arra gondolok, ez biztosan az a fajta, aki sráckorában macskákat meg kutyákat kínozott, érzem, elönt a gyűlölet, teljesen meglep ez a hozzáállás, az asszociáció az állatkínzással rémes agressziót vált ki belőlem. Szerencsére Radu jól beszél németül, a továbbiakban boldogulnak vele nélkülem is. Örömmel megyek, legalább maguk között maradnak, ahogy én ezt a kis tűzről pattant nyomozónőt meg a kollégáit ismerem, remélem, hogy Radu kiprovokál belőlük egy számára fájdalmas kihágást, szívből kívánom neki.

Számomra mindenesetre elgondolkodtató ez a reakció, nem jó, ha behorpad a semleges hozzáállás, és szertefoszlik a három lépés távolság a munkámtól.

Egy darabig nem vállalok semmi idegenrendészeten kívüli időpontot, nem tudom, én horpadtam be ennyire,

vagy a világ lett ilyen csúnya, érzéketlen és brutális, mint amilyennek most látom, vagy mind a kettő.

Nagyon hiányzik Lina, nélküle Bécs hideg, nyirkos, vacogós. Hétvégeken látogatom a lovát, viszek neki irish masht répával, amit imád, tisztítom, kenem-fenem, miközben kiöntöm neki a lelkemet, és a nyakát átfogva kikesergem magam. Hét közben a kis hűséges tacskóm gondoskodik rólam, naponta háromszor kikövetel egy kiadós sétát. Matyi jobban bírja, mint én, naponta beszélnek Linával telefonon, ő csak avval foglalkozik, mikor költözik Lina vissza Bécsbe, miközben én egyre inkább azon rágódom, visszajön-e egyáltalán.

Minden eshetőségre készen benyújtok a Wiener Wohnen irodájába egy lakáscsere kérvényt, nagyobb lakásra, legyen Linának is egy külön szoba, elfogadják, két év a várakozási idő, ráérünk kivárni.

Szerencsére megszakad a bántalmazott prostituáltak sorozata, Bécsbe megjelennek a „Laufhaus”-ok, ahol minden szobában lányok vannak, a kundsaftok körbeszaladják a kínálatot, és aztán kikötnek valamelyiknél. A lányok számára mindenesetre biztonságosabb, mint az utca vagy a szállodai szobák.

Az égett sebes lányhoz behívnak tanúnak is. Amint belépek, mondja a bírónő, tudja, a vádlott németül beszélt, engem a lányról szeretne kérdezni, mert állítólag a kihallgatás előtt a folyosón a férfi megfenyegette, hogy minden csontját összetöri, ha ellene vall. Mondom, a lány zaklatott volt, igenis az volt a benyomásom, nagyon fél. Alig tudtuk megnyugtatni, hogy elkezdhessük a jegyzőkönyvezést. Bízom benne, a tanúvallomásom megerősíti az eset által kiváltott általános drámai hatást, Radu jó sokáig rácsok mögé kerül, és lesz alkalma saját bőrén tapasztalni pár kíméletlen anális behatolást.

Egyik pénteken, mikor Matyi meg én megérkezünk a házba, Anyu avval fogad, Lina telefonált, ott hagyja Németországot, kutyás barátokhoz költözik Belgiumba, az egyik kutyaiskolában fog lakni, végigversenyzi a szezont,

benevezett minden versenyre, ősszel ott lesz a világbajnokság.

Örülök, kitűzött egy konkrét célt, törtet, hogy elérje. Ugyanakkor kitör rajtam a pánik, mi lesz Matyival, ha Lina ott idegenben talál magának megfelelő társat, és végleg ott marad?

Október elsején, a születésnapomon hajnalban felhív, hogy felköszöntsön, tele örömmel közli az ajándéknak szánt meglepetést: megnyerték Jackkel, a csodálatos kutyájával a munkakutya bajnokságot.

- Képzeld el, Mummy, világbajnokok vagyunk! - harsogja bele a telefonba, sohasem hallottam ennyire örülni valaminek.

Copyright Engel Edit

28. Karma

Egyik hét pereg a másik után, Bécsben Matyinak a műhely, nekem a munka, hétvégén Magyarországon vagyunk, közben a telefonok Linától, mikor percekre kisüt a nap. Minden beszélgetésben lesem, várom a jelét annak, hogy a hazajövetelt tervezi, egyelőre hiába. Kivétel nélkül minden ismerősöm beszámolója az egyetemista gyerekei körüli elfoglaltságokról szól, miközben Lina valahol Belgiumban, Hollandiában, Svájcban kutyaszart takarít, gondolom csüggedten.

Egyik pénteken, mikor megint Anyunál vagyunk, valahogy szóba kerül Giza, a Dédike húga, akiről csak annyit tudok, hogy fiatalon meghalt. Anyu csodálkozik, hogy Dédike sohasem mondta el nekem, mi volt. Akkor én sem mondom el, visszakozik, de aztán enged a rábeszélésemnek, és mégis elmeséli.

Mikor ő ötéves volt, Dédike, akit Váradszölős legszebb asszonyaként tartottak számon, nagyon megbetegedett. Megcsúszott a jeges udvaron, és hanyatt vágódott. Olyan szerencsétlenül esett, hogy az egyik hátközépi csigolyája megrepedt. Az orvos kijelentette, van esélye talpra állni, ha kilenc hónapig gipszágyban fekszik, amíg a csigolya megint összeforr. Etetni kell, ágytálazni, vigyázni, hogy ne legyen felfekvése, és ne kapjon tüdőgyulladást. Haza akart menni, az anyjához. Ráfektették a szalmával alávackolt szekérre, jól betakargatták, és meg sem álltak vele Biharig. Hosszú út lehetett, lovas szekérrel, sok minden megfordulhatott a fejében, ahogyan a fák havas koronái alatt ott rázkódott a szekérderékaljban, betegen. Dédike anyja kivételesen ügyes kezű varrónő volt, reggeltől estig a megye gazdag asszonyainak varrt, Giza vele lakott, az ő reszortja volt a háztartás. Giza nemigen hagyta el a házat, mert nyitott gerinccel született, torzalakú volt, de kedves és dolgos.

Csendesen éltek, a családfő elment a háztól, miután Giza megszületett, iszákos lett. Dédike ott feküdte ki a betegágyat, az anyja meg Giza ápolták, felolvastak neki, danoltak vele, Dédike az ágy lábtámláján verte a taktust, hogy ne sorvadjon el a lábizomzata. Anyu meg Dédnagytata minden vasárnap meglátogatták, ne búsulj, kislányom, anyád meggyógyul, hamarosan hazamegy, biztatta Dédike ilyenkor. Aztán elérkezett a nagy nap, a csigolya összeforrt, Dédike felállt, járt, táncolt. Az orvos a lelkére kötötte, ne emelje meg magát, és ne legyen több gyerek. Jött érte Dédnagytata felszalagozott szekérrel, a bakon ülve, szépen és vidáman érkezett vissza az otthonába, az egész utca kint volt és köszöntötte.

Eltelt egy pár hónap, aztán sürgősen menni kellett megint Biharra. Meghalt a Dédike anyja és Giza, elvitte őket egy heveny tüdőgyulladás. Eltemették őket, tele volt búcsúztatókkal a bihari református temető. Miután visszautaztak Váradszölősre, Dédike megváltozott, búskomor lett. Anyu évek múlva, a háború után tudta meg, mi is történt valójában. Mielőtt Dédike balesete volt, az anyjánál rákot állapított meg az orvos. Megmondta, esetleg egy éve lehet még hátra. Beszéljen időben Dédivel, rendezzék a Giza sorsát. Röviddel ezután hozta a szekér Dédit a repedt csigolyával. Eltelt tíz hónap, amíg megint talpra állt, amíg hazamehetett a bizonytalanba, hiszen, ha meg is gyógyult, többé nem volt szabad nehéz munkát végeznie. Tudták, Dédnagytata egyenesen bálványozza, és mindent megtesz majd, hogy kímélje, de ott élnek a nagyiparos családja kellős közepében, nagyon törtető népek, ott mindenki teljes erőből hajtja magát, aki nem tud dolgozni, csak bajnak van. Sem az anyja, sem Giza nem szóltak neki. Mialatt Dédit ápolták, az anyjuknak egyre nagyobb fájdalmai voltak, az orvos hűségesen ellátta morfiummal.

Miután Dédi hazament, a bihari háztartás még jobban elcsendesedett. Dédike anyja nem vállalt több varrást, Gizával mindent kimostak, kivasaltak, a házat pincétől a

padlásig kitakarították, aztán egyik este tetőtől talpig megmosakodtak, felöltöztek ünneplőbe, és lefekvés előtt megittak egy-egy csésze langyos tejet. Két nap múlva találták meg őket, feküdtek a bevetett ágyon, halálukban is fogták egymás kezét. Az orvos tudta, a több hónapon át, nagy fájdalom árán összespórolt morfium volt a tejes csészékben. Kiállította a halotti bizonyítványt, heveny tüdőgyulladás. A temetés után Dédi ott maradt felszámolni a háztartást, az anyja holmija között talált egy neki címzett levelet, amiben az anyja megírta, a Giza halálának nincs köze az ő betegségéhez, Gizával megbeszélték és eldöntötték, hogyan legyen. Ők ketten mindig mindent együtt csináltak, ezt a világot is együtt hagyják el, hogy bármi következik is ezután, ott is együtt legyenek. Arra kérik Dédit, vigyázzon az egészségére, hogy fel tudja nevelni a gyerekét.

Nem volt szabad többet Dédike előtt Giza nevét kiejteni, mert olyankor órákra bezárkózott a belsőszobába. Egyetlenegyszer hozta szóba ő maga, sok év múlva, mikor kitudódtak a náci eutanáziás programok, meg a fogyatékosokon végzett orvosi kísérletek. Annyit mondott, jó, hogy Gizának nem valami gázkamrában vagy náci kórházban kellett meghalnia.

Anyu úgy emlékezett, hogy Dédike meg Giza nagyon szerették egymást. A levélben írottak ellenére Dédike biztosan állandóan azon tépelődött, hogyan alakult volna a Giza sorsa, ha ő más helyzetben van, vagy ha őt is beavatják az anyja betegségébe, ahelyett, hogy kíméletből kirekesztik minden döntésből. Mivel erre a kérdésre soha nem kaphatott választ, maradt a szomorú tépelődés és a jóvátehetetlen vesztesség.

Dédi csak velem, egyetlen unokájával tudott felhőtlen lenni és vidám. Habár sokat lelkiztünk mi ketten, Gizáról velem sem beszélt soha. Lehet, hogy azért, mert általam valamelyest távol tudta tartani ezt a szomorúságot. Azután meg, hogy Matyi megszületett, végképp hallgatott róla.

Egész télen át nem megy ki a fejemből az egész. Idővel más kontextusban látom a szereposztást. Négy generációval később megismétlődik a megoldandó életfeladat. Az apák nem képesek vállalni a terhet, marad az anya, a lánya, és az óvásra és kíméletre szoruló kisebbik gyerek, a testvér, aki nem boldogul egyedül. Ki döntheti el, mi legyen vele?

Dédike anyja talpig becsületes, istenhívő asszony volt. A saját halálát meghatározta a betegség, de vajon apró, mindennapi megjegyzésekkel, akár tudat alatt, nem ő hintette el Gizában a szándékot, hogy vele menjen? Vagy Giza saját maga választotta ezt a megoldást? Vajon mennyire okos egy „fogyatékos"? Saját tapasztalatból tudom, mekkora talány ez a témakör. Hányszor megdöbbenek azon, micsoda zseniális meglátásai vannak Matyinak olyan körülményekről, amikről nekünk, „okosaknak" csak halvány fogalmunk van.

Bűntudatom is van. Mint minden anya, akinek a gyermeke egész életében a mások jóindulatára és gondozására szorul, számomra is központi kérdés, mi lesz Matyival, ha én már nem vagyok. Mióta Lina Európát szeli keresztül-kasul, ennek a tépelődésnek még nagyobb szerepe van. Mióta ő távol van, mi ketten Matyival a műhelyben töltött pár órán kívül állandóan együtt vagyunk, mindent együtt csinálunk, mindent megbeszélünk, egyre inkább megnyílik előttem a szíve, a tudata, az esze, és csak csodálni tudom patyolattiszta lelkét és jóságos énjét. Nagy kincs ez a gyerek, állapítom meg magamban nap mint nap, miközben újra és újra belém mar a féltés, Édes Istenem, mi lesz majd vele? Lehet, hogy nem is a saját érdekében kívánok Linának egy szolidan megalapozott jövőt, hanem főleg és elsősorban Matyiért?

Egyik hétvégén Anyu egy régi, megfakult képpel vár. Dédike anyja meg Dédi állnak egymás mellett, előttük, egy karosszékben Giza ül.

Matyi már felment a szobájába, mi ketten még sokáig a konyhában beszélgetünk.

-Tudod, mondja Anyu, azon gondolkoztam egész héten, hogy mennyivel jobb lett volna mindnyájunknak, ha Giza akkor oda kerül hozzánk. Dédinek egész nap az üzletben kellett lennie, ha ő árult, özönlött a sok kuncsaft, ezért mellém mindig felfogadtak valakit. Jöttek-mentek az idegen cselédek, egyiknek sem voltam szívügye. Giza ügyes volt, kedves, mosolygós, és szeretett engem, biztosan jól érezte volna magát nálunk, milyen kár, hogy így alakult.

Másnap szépen süt a nap, végre tavaszodik, magamra kapom a mellényt, és kiülök a reggeli kávémmal a kerti padra. A magnóliafa alá, amit akkor ültettünk Bécsben, amikor Nagyváradon Dédit temették, és amelyiket a lakás eladásakor ide, az udvar egyik szélvédett sarkában telepítettem át. A mellény zsebéből előkerül a régi kép. Elnézem a három női arcot, a sok közös családi vonás miatt mindhárom olyan ismerős, mégis mindegyik megannyi kifürkészhetetlen titkot takar. Giza kedves arcú, nem szép, nem csúnya, sötétszőkének tűnő haja ugyanolyan koszorúba fonva, mint az anyjáé, kettejük között nagy a hasonlóság. Dédike, tökéletes szépségű madonnaarcával messzire kitűnik a fakó, múltszázad eleji fényképből. Értelmes tekintetét nézve úgy érzem, mintha a régi, otthoni kertünkben ülnénk, csendesen beszélgetve. Tudom, min eszed magad, mondom Neki. De ne félj, Linával nem fog megtörténni ugyanaz.

Kortyolgatom a kávémat és arra gondolok, nem szabad ennyire szoronganom Matyi jövője miatt. Giza óta nagyot változott a világ, Matyi körül nagyobb a megértés, kisebb a kirekesztettség, mint ami akkor volt, annak idején, arról nem is beszélve, hogy az államtól kapott támogatások révén anyagilag önellátó és teljesen független. Nem kell eltartani, csak irányítani, odafigyelni rá, oltalmazni.

Ami Linát illeti, neki van egy álma, amit nem akar aprópénzre váltani. Bízom benne, hogy kiharcolja

magának a sikert, és szélesre tárt szárnyai alatt Matyi is kényelmesen elfér majd.

Matyi nemsokára egy filcművésznőtől kezd nemezelést tanulni, szeret gyapjúval dolgozni, tehetséges, kitartó, jó a színérzéke, az is lehet, hogy ő lesz az első downos kézműves. Vagy akár képzőművész. Feldolgozta az apja körüli keserű élményeket, a maga módján megemésztette a történteket, és sikerült túltennie magát az egész zűrzavaros helyzeten. Csalhatatlan etikai érzéke mindnyájunk számára megbízható iránytű, könnyen elképzelhető, hogy bizonyos értelemben ő fogja Linának gondját viselni, legalábbis lelki higiéné terén.

Valóban tavaszodik, állapítom meg, mire megiszom a kávét, a magnóliafán már erőteljes rügyeket melenget a nap.

Copyright Engel Edit

29. Lilaakác

Az év elszáll, Lina párszor hazalátogat, egyszer hoz magával egy német vendéget, másszor egy belga kutyás kollégát, jóképű, kulturált pasik, de egyik iránt sem vélem felfedezni a mindent elsöprő szerelem jelét, ezek miatt biztos nem marad majd ott, idegenben, nyugtatgatom magam.

Egész idő alatt válogatottnál válogatottabb bizarrságokat kell tolmácsolnom. Annyi az üzleti lopás, mint soha ezelőtt. Úgy tűnik, kialakult egy stabil emberréteg, amelyik élelmiszert lop, viszonteladásra. Sok olyan ételbár van, ahol fele áron szívesen átveszik, mondják a rendőrök. Eddig leginkább lopott parfümökkel meg kozmetikumokkal lehetett kéz alatt kereskedni, mostanában, mert szinte napról napra drágul, az élelem a legkeresettebb zugárucikk. Az egyik üzleti detektív meséli, a legtöbb tolvajuk osztrák, annyian vannak, mint az összes külföldi egybevéve, ő biztosan jobban tudja, mint én, aki tolmácsként sohasem szembesülök osztrák tettesekkel, gondolom.

Sok az ápolásra szoruló, vagyonos idős ember Bécsben, akik mellé a család kelet európai gondozót fogad fel. A román nők, akik eddig az olasz aggokat ápolták, átnyergeltek Bécsbe, igaz, nehezebb megtanulni németül, mint a román nyelvhez annyira hasonló olaszt, de ide hozhatják a férjeket is, meg a felnőtt gyerekeket, akik előbb-utóbb elfoglaltságot találnak. Könnyebb megvetni a lábukat itt, mint a napos Itáliában, ahol a cselédszobákban zár alatt és szem előtt tartják őket. Sok viszont a zűr is, rendőrségi feljelentés, egyik oldalon az örökösök, akik szerint az ápolónők minden értékesebb

tárgyat eltüntetnek, másrészt az ápolónők, akik erősködnek, hogy mindent az öregek ajándékoznak nekik.

Sok az idegen csöves, aki otthon nem kap semmiféle támogatást, sok a kéregető-újságárus, akinek otthon betevő falat sem jut. A bécsi Caritas ad nekik naponta egyszer meleg ételt, esténként bekérezkedhetnek egy menhelyre, ahol kapnak teát, borotvapengét, meleg vizet, tiszta ágyneműt. Ha valamelyik járókelő feljelentést tesz ellenük agresszív koldulásért, a rendőrség letartóztatja és megbünteti a kéregetőt, ha pedig felgyűlt több kifizetetlen büntetés, leültetik pár hétre, ami csak még több kiadást jelent az államnak, anélkül, hogy valamit is megoldana.

Miközben egyre dagad az ügyek statisztikája, a rendőrség egyre inkább egyhelyben toporog, az egész biztonsági gépezet le van terhelve a politikai meg társadalmi szinten megoldatlan problémákkal, a csalás, rablás, erőszak, terror pedig egyre terjed, utolérhetetlenül, úgy tűnik ez Európa szerte így van, mindenütt.

Nemegyszer meglepődöm a legváratlanabbul kialakuló ok-okozati helyzeteken. A dublini egyezmény értelmében, ha a menekült egyik országban benyújtja a kérelmét, egészen az utolsó döntésig ahhoz az országhoz van kötve, az adatai benne vannak egy központi számítógépben, bárhová utazik, hogy ismételten menedékjogot kérjen, automatikusan visszaküldik oda, ahol először folyamodott a státuszért. A görögországi anyagi csőd miatt jön a határozat: azokat, akik eredetileg Görögországban regisztráltak menekültként, nem lehet visszaküldeni, repetázhatnak Ausztriában. Alig pár hét elteltével napirenden vannak Bécsben a görög turistabuszok, dugig tele ottani afrikai vagy arab menekültekkel, naponként harminc-negyven új folyamodvány, egy valóságos menekültügyi cunami, a hatóság tépi a haját.

Van egy idős bácsink, valamelyik Isten háta mögötti regáti faluból, akinek minden antibiotikumra rezisztens tuberkulózisát időtlen idők óta a bécsi tüdőszanatóriumban kezelik, zárt osztályon, a

fertőzésveszély miatt. Hozzá kimegyünk újabban kéthetente maszkkal, plasztik kesztyűvel, elmagyarázni neki, hogy súlyos testi sértésnek számít, ha ebéd után meglóg a szanatóriumból, és végigkoldulja a metró meg a villamosvonalakat. Igaz, kéreget pénzt cigarettára, de ő nem bánt senkit, hozzá sem nyúl senkihez, értetlenkedik. Megfertőzhet egy csomó embert ezeken a körutakon, nem hiába kezelik olyan osztályon, ahova nem engednek be látogatót, magyarázom. Az ügyészség átvitetheti a börtönbe, ha nem hagy fel a sétákkal. Nem hagy fel, tényleg lecsukják, öt hónapig kezelik méregdrága gyógyszerekkel rácsok mögött, túl sokba kerül, gyógyultnak nyilvánítják, repülővel hazaküldik, alig két hét múlva megint Bécs utcáin kéreget, persze, hogy újból a kitoloncolási börtönben köt ki. Mivel itt nem a szanatóriumban vagyunk, nincs előírva, hogy maszkot meg kesztyűt használjunk, egyre másra kapom az idézést a MA. 15- Gesundheitsamthoz, menjek röntgenre, mert kapcsolatba kerültem egy fertőzött személlyel. Betelefonálok, könyörgöm, hagyjanak már békén, az idén ez a kilencedik idézésem, ha a TBC-t meg is úszom, biztos mellrákkal fogok elpatkolni a sok sugárzástól. Sajnos ez szabály, ha nem jelenek meg, megbüntetnek. Elmegyek egy tüdőspecialistához, az ír nekik egy levelet, ő a szakorvosom, évente megvizsgál, oldják meg az ügy bürokratikus oldalát, ahogyan tudják, hallatlan, hogy valakit, akinek ez a munkaköre, hónaponként tüdőröntgenre citáljanak.

Habár azt hiszem, engem már alig érhet meglepetés az idegenrendészeten töltött sok év után, egyik nap mégis fennakad a szemem, ilyen esetet még nem tolmácsoltam. Egy orosz állampolgárt toloncolnak haza, aki évekig élt menedékjoggal Bécsben. Annakidején csecsennek vallotta magát, a kérelmében tüzetesen elmondta, kik, mikor, hol vallatták, bántalmazták, kínozták. Rekordidőn belül megkapta a státuszt, berendezkedett, megnősült, céget alapított, stb. Évekkel utána jelentkezett a táborban egy

másik személy, aki hajszálpontosan ugyanazokat mondta, mint ő. Utánajártak, kiderült, a második az igazi menekült, ő pedig pont az a milicista, aki a legvadabb atrocitásokat követte el, azért ismert olyan jól minden kihallgatási részletet. Megvonták tőle a státuszt, most küldik haza, az igazi neve alatt.

Mikor egyik pénteken megérkezünk a falusi házba, döbbenten látom, hogy az évek óta féltő gonddal dédelgetett lilaakác, amely az emeleti teraszt árnyékolta a délnyugati tikkasztó napsütéstől, egyszerűen eltűnt. Igen, mondja Anyu a bejárati ajtóból, félreértés történt, a kertész rosszul értette, mit akar, és mire észrevette, már megtörtént a baj. De ne bánjam, mert a kertész szerint az ilyen futónövény rontja a vakolatot, úgyhogy jobb a háznak így. Miféle kertész és miféle vakolatot, ez a fajta nem a falra kapaszkodik, a terasz vasrácsáig vezetgettem évek óta, hogy kialakuljon a lugas, válaszolom felháborodottan. Ebben a percben átszól a szomszédasszony a kerítésen, menjek át hozzá egy kávéra. Mondja, már régen szólni akart. Van a faluban egy hivatalos idősgondozó szolgálat, jelentsem be Anyut náluk, küldenek hetente kétszer-háromszor egy kedves, rendes gondozónőt, az elintéz ezt-azt, beszerzi a gyógyszereket, segít mindenben, a többit meg úgyis én intézem, hétvégeken. Jobb, ha olyan valaki jár Anyuhoz hétközben, aki megbízható. Az utóbbi időben ideszokott egy „barátnő”, aki valami külföldi cég áruival jár házalni, és megvétet vele mindenféle esztelenséget az árukészletéből, meg állandóan arra kapacitálja, hogy tartsák itt az árubemutatókat anyunál, ide csődítve egy csomó idegent, addig se unatkozzon a nagy házban egyedül. Ez a nő kapatta ide azt a nyugdíjas kocsmatölteléket is, aki „kertészkedni” jön. Ez aztán elbarmol egy-két óra hosszat valamit, aztán tartja a markát, mindkettő kizárólag euróban kéri a fizetséget. Ezen a héten a lilaakác volt soron. Hétvégén persze nem tolják ide a képüket. Ideje leállítani ezt a fonák vircsaftot Anyu körül.

Ezek szerint tényleg ideje. Mindig bőven elláttam euróval, de kár ilyen ostobaságokra kiadni a pénzt, amiért én annyi keserves órát töltök mindenféle börtönben.

Másnap elbiciklizek a házaló nőhöz, és elmondom neki, mostantól személyesen intézek minden bevásárlást, megszűnik minden

felesleges kiadás, ne fárassza magát a portékájával, és közölje a kebelbarátjával is, ne jöjjön többet kertészkedni, elég a kár, amit eddig okozott.

Még szombaton visszautazom Matyival Bécsbe, siratom a lilaakácomat meg a három madárfészket, ahová évek óta visszajártak a vándormadaraim.

Mivel nincs több otthagyott euró, a két potyázó egy csapásra elmarad, a rengeteg „csodagyógyszer", amit a házaló nő rásózott Anyura, évekig kitart.

Legközelebbi ottlétemkor alaposan szétnézek a hátsó kertben, a garázsban meg a műhelyben. A gazdasági épületek lepusztulva, mindenhol lom, felesleges kacat, a garázs használhatatlan, telezsúfolva a Nagyváradról hozott rengeteg ócskasággal, ami majdnem két évtizede itt porosodik, miközben az autóm a szabadban telel.

A kertben kiöregedett gyümölcsfák, túl közel ültetve egymáshoz, néhány ribizlibokor, a többit lepi a gaz, itt a sok hely, bőven elég lenne ahhoz, hogy Lina kutyakiképzésre használja, ha már mindenáron erre tette fel az életét.

Tervezgetek, rajzolok, számolok, jöhet a felújítás, hamarosan elkezdődik az építkezés. Elvisznek néhány konténer ócska lomot, hétről hétre haladunk, már körbe van kerítve az egész telek, kialakul egy hátsó „kutyaudvar" kennelekkel, aztán jön a tél, a munka tavaszig abbamarad.

Berendezkednék egypár nyugodtabb hónapra, de kapunk egy megfelelő cserelakást Bécsben, ahol Linának is van külön hálószobája, úgyhogy megint költözködöm. Karácsonyra minden a helyén, Lina is megérkezik, nagyot néz, örül a külön szobának Bécsben, de főleg a magyarországi építkezésnek, végre lesz itthon is lehetősége

a kutyakiképzésre, mondja, nem kell a kutyáival másoknál meghúznia magát.

Neki is jó hírei vannak, a bécsi Állatorvosi Egyetemen hamarosan indul egy hároméves kinológia szak, egyedüli a maga nemében, már be is adta a jelentkezését.

Jön az értesítés, felveszik, boldogan újságolja, ha kijárja, egyetemi végzettségű kutyaszakértőnek és trénernek minősül, ilyen még nincs az egész világon, kvázi diplomás kutyasuttogó.

Bécsben marad, szorgalmasan eljár tolmácsolni, nagy meglepetésemre a két hatalmas belga juhászkutyájával nincs semmi gond, olyan okosak és fegyelmezettek, hogy nem győzöm csodálni. Lina rendszeresen viszi őket edzeni, bicikli mellett szaladtatja őket minden nap, mikor otthon vannak, Lina szobájában, mindegyik a saját hatalmas ketrecében, nincs egy mukkjuk sem. Persze az én méltóságban megőszült öreg tacskóm a főnök, és mint rangidősnek dukál, a két borjú nagyságú fiatalabb kutya behódol neki. Bármilyen kényelmesen is elterülnek a kanapén, ha jön a tacskó, kotródnak lefele és átadják a helyet, amit természetesen csak előmelegíteni akartak neki. A biztonság kedvéért, mikor elmegyek otthonról, a tacskó a szobámban marad, kulcsra zárva, a nyomok után ítélve, az ágyam kellős közepét szereti a legjobban.

A szilvesztert a faluban töltjük, érződik a válság, nem lövöldözik éjfélkor szinte minden kert végében tömegesen a méregdrága rakétákat, mi sem. A falu főterén utcabált szerveznek, egy zenére összeállított húszperces, gyönyörűen megkomponált tűzijátékkal, a falubeliek koccintanak, felköszöntik egymást, sokkal szebb ez az összetartás, mint a versengés azért, ki tudja a legtöbb pénzt kiadni színes rakétákra.

Egyszer beállít hozzánk a Lina egykori német kísérője, a sportriporter. Elmeséli, egy versenyen ismerkedtek meg, Lina győzött Jackkel, és ő csinálta vele az interjút a német kutyaújságnak. Délután ketten kávézgatunk a konyhában, kiönti a szívét, ő még mindig szenved Lina

után. Azt remélte, ott marad nála, Frankfurtban. De Lina a legelején megmagyarázta, csak ideiglenesen szándékozik külföldön élni, mindenképpen visszatér majd az öccse mellé. Én meg hány éjszakát áttöprengtem a Linával kapcsolatos kételyeimmel, pironkodom magamban a kishitűségemért.

Bármennyire is ódzkodom az orosz esetektől, mégis beletrafálok egy pocsék ügy kellős közepébe. Egy román állampolgárhoz hívnak, a berggassei gazdasági ügyekkel foglalkozó rendőrcsoporthoz, de a háttérben két orosz maffiózó áll, akik egymással hadakoznak. Az egyik ugyanis lenyúlt egy pár milliót a közös vállalkozásból, bízva benne, hogy nem tiszta eredetű pénzről lévén szó, a társa úgysem jelentheti fel.

Az ügyből mégis per lett, az osztrák bíróságon tárgyalják, jó pár hónapja. A meglopott orosz elhozta az aznapi bírósági tárgyalásra a koronatanúját, egy büntetlen előéletű román üzletembert, aki vállalta, hogy igazolja az eltűnt összeg törvényességét. Ez most itt ül és reszket, mert a bíróságon a vádlott és a testőrei megfenyegették. Ez akkor történt, amikor a bírónő egy 15 perces szünetet rendelt el. Mindenkit, aki a tárgyalóteremben volt, kitessékeltek, úgyhogy a vádlott, a károsult, a koronatanú és a bírósági kibicek ott találták magukat, szemben egymással a kihalt folyosón. Két kigyúrt alak a kibicek közül közrefogta a koronatanút, és a vádlott szépen, tagoltan elmagyarázta neki, ha kinyitja a száját a bírónő előtt, egy kommandó azon nyomban meglátogatja az ukrán határtól pár kilométerre lévő villáját Romániában, és kinyírja a feleségét meg a két iskolás gyerekét.

Ekkor véget ért a szünet, folytatódott a tárgyalás, a koronatanú amnéziás lett és megkukult, a bírónő dühöngött, nem tűnt fel neki, hogy a szokásos kíváncsi perlátogatók helyett ma csupa magas, sportos, marcona kinézetű férfi ül a „nézőtéri" székeken, elnapolták a tárgyalást. A károsult becipelte a koronatanút a

rendőrségre feljelentést tenni a fenyegetés miatt, most itt veszekednek egymással oroszul.

A károsult erősködik, a román valljon nyugodtan, megvédeti őt meg a családját a saját embereivel, a román felrója, miért nem mondta, hogy a volt üzlettársa ilyen veszélyes, ehhez képest kevés a pénz, amit a vallomásért fizet. Persze nem sejtik, hogy én követni tudom a társalgásukat.

Remélem, a nyomozó sem kapcsol, hogy orosszal is rajta vagyok a listán, és nem fordíttatja le velem a vitát, semmi kedvem belekeveredni ezeknek a mocskos ügyeikbe. A román végül felém fordul, és megkérdezi románul, ha most itt aláírja, hogy a vádlott megfenyegette, az vajon tudomást szerezhet róla? Még szép, gondolom magamban, hiszen a védőügyvédje betekintést kap az ügy minden részletébe, de csak vállat vonok, fogalmam sincs, mondom neki.

Segítsek már, kapacitál, "mint román a románnak", mert nagy bajban van. Nem tudok segíteni, mondom, nem ismerem a részleteket. Na de én mit tennék az ő helyében, erősködik tovább. Nem tudok mit mondani, én csak tolmács vagyok, nem ügyvéd, hárítok.

Végül úgy dönt, tollba mondja, mi történt a bíróságon, de nem írja alá, mert fél. A nyomozó szerint ez a nullával egyenlő, egy ilyen jegyzőkönyvnek semmi értelme, nem írja meg, mert az ügyész csak kineveti vele. Sajnálom, mondja nekem, csak az itt töltött időt tudom elszámolni, ez engem speciel most egyáltalán nem zavar, gondolom megkönnyebbülve és sietek haza.

Mire Lina kijárja az egyetemet, befejeződik az építkezés, a régi romos gazdasági épületekből kialakul egy fűthető, szoba - konyhás, fürdőszobával felszerelt kisház, egy zárt kutyaudvarral, biztonságos, tágas, kanalizált kennelekkel, a régi kert helyén a kiképzőpálya, Lina berendezkedik.

A Lina évfolyamának híre megy, egyre-másra jönnek a meghívások különböző országokba ismertető előadásokat

tartani, az általa beszélt pár nyelv ezen a téren is nagy előny, jó lenne az angoltudását szakmailag is felturbózni, töprengek, annak a világ bármely pontján hasznát veheti.

Szerencsére nem kellett adósságba vernem magam az építkezés miatt, és habár a családi kassza igen lemerült, mikor Lina megkapja a diplomáját, annyi még van, hogy elrepüljön meglátogatni a Chicagóban élő gyerekkori barátnőmet, meg néhány kutyás sporttársat, akikkel a különféle bajnokságokon barátkozott össze.

Úgy egyeztünk, addig marad, amíg tart a pénz, elég jól gazdálkodik, gondolom magamban, idestova öt hete, hogy elutazott.

Gyakran mailezünk, Matyival Skype-on tartják a kapcsolatot. Naponta beszélgetnek, egyik ilyen alkalommal, miközben a konyhában készítem az uzsonnát, fél füllel hallgatom, miről szólnak a beszámolók.

Lina épp Floridában vendégeskedik, egy tenyésztőnél, meséli, nagy igény van munkakutyára, ott jó üzlet a kiképzés. Matyi elmondja, voltunk Laxenburgban csónakázni, mi minden finomat főzött Oma, aztán rákérdez:

- Meddig maradsz, mikor jössz már vissza?

- Tudod, Kölyök, itt minden más, nagyon érdekes, és sok minden tetszik, de most már nagyon vágyom haza - feleli Lina.

Közelebb megyek a géphez, belelépek én is a képbe, és nevetve kérdezem:

- Mi van, Nagylány, elfogyott a pénz?

- Szia Mummy - vigyorog rám Lina, majd komoly pofival mondja -, tudod, nem is gondoltam volna, hogy ennyire honvágyam lesz.

- Na és hova húz jobban, Bécsbe vagy a Pannon Pusztába? - kérdezem.

- Haza, hozzátok - mondja a lányom az Óperenciás Tenger túloldalán.

Vége

Copyright Engel Edit

TARTALOM

1.Oldás 1
2. Egyre több… 8
3. Vizsgák 15
4. Halmozott rabságban 20
5. A tatárszemű 24
6. Mindenszentek 30
7. Repülések 33
8.„Napóleon” 37
9. Titanilla 40
10. White man 44
11.Tao 50
12.Tamilok 57
13.Mennyi a létra? 60
14. Dédike hagyatéka 66
15. Átszállás 70
16. Bonyodalmak 76
17. Private eye 84
18. Hernyóság 86
19. Megoldások 95
20. Thai boksz 100
21. Dezsavű 103
22. Lebegés 107
23. Rekviem egy bumerángért 111
24. Folyami kagylók 114
25. Automata pilótán 117
26. Lina 119
27. Világbajnokok vagyunk 122
28. Karma 127
29. Lilaakác 133

Copyright Engel Edi